

Ìwé Ìyìnrere Matiu

Àkọsílè ìwé ìran Jesu Kristi

1 Ìwé ìran Jesu Kristi, ẹni tí í şe ọmọ Dafidi,
Ọmọ Abrahamu:

- 2** Abrahamu ni baba Isaaki;
Isaaki ni baba Jakòbu;
Jakòbu ni baba Juda àti àwọn arákùnrin rẹ;
- 3** Juda ni baba Peresi àti Sera,
Tamari sì ni ìyá rẹ,
Peresi ni baba Hesroni;
Hesroni ni baba Ramu;
- 4** Ramu ni baba Amminadabu;
Amminadabu ni baba Nahişoni;
Nahişoni ni baba Salmoni;
- 5** Salmoni ni baba Boasi, Rahabu sí ni ìyá rẹ;
Boasi ni baba Obedi, Rutu sí ni ìyá rẹ;
Obedi sì ni baba Jese;
- 6** Jese ni baba Dafidi ọba.

Dafidi ni baba Solomoni, ẹni tí ìyá rẹ jé aya Uriah
télè rí.

- 7** Solomoni ni baba Rehoboamu,
Rehoboamu ni baba Abijah,
Abijah ni baba Asa,
- 8** Asa ni baba Jehoşafati;
Jehoşafati ni baba Jehoram;
Jehoram ni baba Ussiah;
- 9** Ussiah ni baba Jotamu;
Jotamu ni baba Ahaşı;

Ahaşı ni baba Hesekiah;
10 Hesekiah ni baba Manase;
 Manase ni baba Amoni;
 Amoni ni baba Josiah;
11 Josiah sì ni baba Jekoniah àti àwọn arákùnrin
 rẹ ní àkókò ikólọ sí Babeli.

12 Léyìn ikólọ sí Babeli:
 Jekoniah ni baba Sealitieli;
 Sealitieli ni baba Serubbabeli;
13 Serubbabeli ni baba Abihudi;
 Abihudi ni baba Eliakimu;
 Eliakimu ni baba Asori;
14 Asori ni baba Sadoku;
 Sadoku ni baba Akimu;
 Akimu ni baba Elihudi;
15 Elihudi ni baba Eleasari;
 Eleasari ni baba Mattani;
 Mattani ni baba Jakobu;
16 Jakobu ni baba Josefu, eni tí ní şe ọkọ Maria, iyá
 Jesu, eni tí í şe Kristi.

17 Béè ni gbogbo wón jé ìran mérìnlá
 láti orí Abrahamu dé orí Dafidi, ìran
 mérìnlá á láti orí Dafidi tití dé ikólọ sí
 Babeli, àti ìran mérìnlá láti ikólọ tití dé
 orí Kristi.

Ìtàn ibí Jesu Kristi

18 Bí a şe bí Jesu Kristi nìyí, ní àkókò ti àdéhùn
 ìgbéyàwó ti parí láàrín Maria iyá rẹ àti Josefu,
 sùgbón kí wọn tó pàdé, a rí i ó lóyún láti ọwó Èmí
 Mímó.

19 Nítorí Josefu ọkọ rẹ tí í şe olóòtító ènìyàn kò fé dójúti íní gbangba, óní èrò láti kò ọ sílè ní ìkòkò.

20 Sùgbón nígbà tí ó ro èrò yìí tán, angeli Olúwa yó sí i ní ojú àlá, ó wí pé, “Josefu, ọmọ Dafidi, má fòyà láti fi Maria şe aya rẹ, nítorí oyún tí ó wá nínú rẹ láti ọwó Emí Mímó ni.

21 Óun yóò sì bí ọmokùnrin, ìwo yóò sì pe orúkọ rẹ ní Jesu, nítorí òun ni yóò gba àwọn ènìyàn rẹ là kúrò nínú èṣe wọn.”

22 Gbogbo nñkan wònyí sì şe láti mú ọrò Olúwa şe èyí tí a sọ láti ẹnu wòlùi rẹ wá pé:

23 “Wúndíá kan yóò lóyún, yóò sì bí ọmokùnrin kan, yóò sì pe orúkọ rẹ ní Emmanueli,” (èyí tí ó túmọ sí “Olórun wá pèlú wa”).

24 Nígbà tí Josefu jí lójú oorun rẹ, òun şe gégé bí angeli Olúwa ti pàṣẹ fún un. Ó mú Maria wá sílē rẹ ní aya.

25 Sùgbón òun kò mò ón tití tí ó fi bí ọmokùnrin, òun sì sọ orúkọ rẹ ní Jesu.

2

Ìbèwò àwọn amòye

1 Léyìn ìgbà tí a bí Jesu ní Bétilehemu ti Judea, ni àkókò ọba Herodu, àwọn amòye ti ilà-oòrùn wá sí Jerusalému.

2 Wón si béèrè pé, “Níbo ni ẹni náà tí a bí tí í şe ọba àwọn Júù wà? Àwa ti rí ìràwò rẹ ní ilà-oòrùn, a sì wá láti foríbalè fún un.”

1:21 Lk 2.21; Jh 1.29; Ap 13.23.   **1:23** Isa 7.14.   **2:1** Lk 2.4-7; 1.5.

2:2 Jr 23.5; Sk 9.9; Mk 15.2; Jh 1.49; Nu 24.17.

3 Nígbà tí ọba Herodu sì gbó èyí, ìdààmú bá a àti gbogbo àwọn ara Jerusalemu pèlú rẹ.

4 Nígbà tí ó sì pe àwọn olórí àlùfáà àti àwọn olùkó òfin jọ, ó bi wón léèrè níbi ti a ó gbé bí Kristi?

5 Wón sì wí pé, “Ní Bétiléhemu ti Judea, èyí ni ohun tí wòlùti kọ iuwé rẹ pé,

6 “Şùgbón ìwọ Bétiléhemu, ní ilè Judea,
ìwọ kò kéré jù láàrín àwọn ọmọ-aládé Juda;
nítorí láti inú rẹ ni Baálẹ kan yóò ti jáde,
eni ti yóò şe itójú Israeli, àwọn ènìyàn mi.”

7 Nígbà náà ni Herodu ọba pe àwọn amòye náà sí ikòkò, ó sì wádìí ni ọwó wọn, àkókò náà gan an tí wón kókó rí iràwò.

8 Ó sì rán wọn lọ sí Bétiléhemu, ó sì wí pé, “È lọ şe iuwádií fínní fínní ní ti ọmọ náà tí a bí. Léyìn tí e bá sì rí i, e padà wá sọ fún mi, kí èmi náà le lọ foríbalẹ fún un.”

9 Nígbà tí wón sì gbó ọrọ ọba, wón mú ọnà wọn pòn, sì wò ó, iràwò tí wón ti rí láti ihà ilà-oòrùn wá, ó şájú wọn, tití tí ó fi dúró lókè ibi tí ọmọ náà gbé wà.

10 Nígbà tí wón sì rí iràwò náà, ayò kún ọkàn wọn.

11 Bí wón tí wọ inú ilé náà, wọn rí ọmọ ọwó náà pèlú Maria iyá rẹ, wón wólẹ, wón foríbalẹ fún un. Nígbà náà ni wón tú iṣúra wọn, wón sì ta Jesu lóré: wúrà, türarí àti òjìá.

12 Nítorí pé Olórùn ti kílò fún wọn ní ojú àlá pé kí wón má şe padà tọ Herodu lọ mó, wón gba ọnà miíràn lọ sí ilú wọn.

A gbé Jesu sálo sì Ejibiti

2:5 Jh 7.42.   **2:6** Mik 5.2.   **2:11** Mt 1.18; 12.46.   **2:12** Mt 2.22;
Ap 10.22; Hb 11.7.

13 Nígbà tí wọn ti lọ, angéli Olúwa fi ara hàn Josefuní ojú àlá pé, “Dìde, gbé ọmọ ọwó náà àti ìyá rẹ, kí ó sì sálo sí Ejibiti. Dúró níbè tití tí èmi yóò fí sọ fún ọ, nítorí Herodu yóò wá ọnà láti pa ọmọ ọwó náà.”

14 Nígbà náà ni ó sì dìde, ó mú ọmọ ọwó náà àti ìyá rẹ ní òru, ó sì lọ sí Ejibiti,

15 ó sì wà níbè tití tí Herodu fi kú. Èyí jé ìmúṣe àṣotéle ohun tí Olúwa sọ láti ẹnu wòlùi pé, “Mo pe ọmọ mi jáde láti Ejibiti wá.”

16 Nígbà tí Herodu rí í pé àwọn amòye náà ti tan òun jẹ, ó bínlú gidigidi, ó sì pàṣẹ kí a pa gbogbo àwọn omokùnrin tí ó wà ní Bétiléhèmu àti ní èkùn rẹ láti àwọn ọmọ ọdún méjì sílè gége bi àkókò tí ó ti fí èsò èsò békérè lówó àwọn amòye náà.

17 Nígbà náà ni èyí tí a ti sotéle láti ẹnu wòlùi Jeremiah wá sẹ pé:

18 “A gbó ohùn kan ní Rama,
ohùn réré èkún àti ọfò nílá,
Rakeli ní sòkún àwọn ọmọ rẹ.

Ó kò láti gbìpè
nítorí àwọn ọmọ rẹ kò sì mó.”

Ìpadà sí Nasareti

19 Léyìn ikú Herodu, angéli Olúwa fi ara hàn Josefuní lójú àlá ní Ejibiti

20 Ó sì wí fún un pé, “Dìde gbé ọmọ ọwó náà àti ìyá rẹ padà sí ilè Israèli, nítorí àwọn tí ní wá èmí ọmọ ọwó náà láti pa ti kú.”

21 Nítorí náà, o sì dìde, ó gbé ọmọ ọwó náà àti ìyá rẹ ó sì wá sí ilè Israèli.

22 Şùgbón nígbà tí ó gbó pé Akelausi ni ó ní jẹ́ oba ní Judea ní ipò Herodu baba rẹ, ó bérù láti lọ sí ì bẹ. Nítorí tí Olórun ti kílò fún un ní ojú àlá, ó yí padà, ó sì gba èkùn Galili lọ,

23 ó sì lọ í gbé ní ilú tí a pè ní Nasareti. Nígbà náà ni èyí tí a sotélè láti énu àwọn wòlù wá sí ìmúṣe: “A ó pè é ní ará Nasareti.”

3

Johanu onítèbòmi tún ọnà náà şe

1 Ní ojó wòn-ön-nì, Johanu onítèbòmi wá, ó ní wàásù ní aginjù Judea.

2 Ó ní wí pé, “È ronúpìwàdà, nítorí ijọba ọrun kù sí dèdè.”

3 Èyí ni éni náà ti wòlù Isaiah sòrò nípa rẹ pé,
“Ohùn éni ti ní kígbé ní ijù,
È tún ọnà Olúwa şe,
e şe ojú ọnà rẹ kí ó tó.”

4 Aṣo Johanu náà sì jé ti irun ibákase, ó sì di àmùrè awọ sí ègbé rẹ. Eṣú àti oyin ìgàn sì ni oúnjẹ rẹ.

5 Àwọn ènìyàn jáde lọ sódò rẹ láti Jerusalemu àti gbogbo Judea àti àwọn ènìyàn láti gbogbo ìhà Jordani.

6 Wón ní jéwó èṣè wọn, a sì ní bamitiisi wọn ní ọdò rẹ ní odò Jordani.

7 Şùgbón nígbà tí ó rí ọpò àwọn Farisi àti Sadusi tí wón ní wá şe ìtèbòmi, ó wí fún wọn pé, “Èyin ọmọ paramólè! Tá ni ó kílò fún yín pé kí é sá kúrò nínú ìbínú tí ní bò?

2:23 Lk 1.26; Mk 1.24.   **3:1** Mk 1.3-8; Lk 3.2-17; Jh 1.6-8,19-28.

3:2 Mt 4.17; Da 2.44; 4.17; Mt 10.7.   **3:4** Ọb 1.8; Sk 13.4; Le 11.22.

3:7 Mt 12.34; 23.33; 1Tẹ 1.10.

8 È so èso tí ó yẹ fún ìrònúpìwàdà.

9 Kí ẹ má sì şe rò nínú ara yin pé, ‘Àwa ní Abrahamu ní baba.’ Èmi wí fún yín, Olórun lè mu àwọn ọmọ jáde láti inú àwọn òkúta wònyí wá fún Abrahamu.

10 Nísinsin yíl, a ti fi àáké lè gbòngbò igi, àti pé gbogbo igi tí kò bá so èso rere ni a óò ge lulè ti a ó sì wọ jù sínú iná.

11 “Èmi fi omi bamitiisi yín fún ìrònúpìwàdà. Şùgbón léyìn mi ẹnìkan tí ó pójù mí lọ ní bò, bàtà eni tí èmi kò tó gbé. Òun ni yóò fi Èmí Mímọ àti iná bamitiisi yín.

12 Ení ti àmúga ìpakà rẹ ní bẹ ní ọwó rẹ, yóò gbá ilè ìpakà rẹ, yóò kó alikama rẹ sínú àká, şùgbón iyàngbò ni yóò fi iná àjóòkú sun.”

Ìtèbòmi Jesu

13 Nígbà náà ni Jesu ti Galili wá sí odò Jordani kí Johanu bá à lè şe ìtèbòmi fún un.

14 Şùgbón Johanu kò fé şe ìtèbòmi fún un, ó wí pé, “Iwọ ni ibá bamitiisi fún mi, iwọ sì tò mí wá?”

15 Jesu sì dáhùn pé, “**Jòwó rẹ bẹ́ náà, nítorí bẹ́ ni ó yẹ fún wa láti mú gbogbo òdodo şe.**” Bẹ́ ni Johanu gbà, ó sì şe ìtèbòmi fún un.

16 Bí ó si tí şe ìtèbòmi fún Jesu tán, Ó jáde láti inú omi. Ní àkókò náà ọrun sí sílè fún un, Ó sì rí Èmí Olórun ní sòkalè bí àdàbà, ó sì bà lé e.

17 Ohùn kan láti ọrun wá sì wí pé, “Èyí sì ni àyànfé ọmọ mi, eni tí inú mi dùn sí gidigidi.”

3:9 Jh 8.33; Ro 4.16.   **3:10** Mt 7.19.   **3:12** Mt 13.30.   **3:13** Mk 1.9-11; Lk 3.21-22; Jh 1.31-34.   **3:17** Mt 12.18; 17.5; Mk 9.7; Lk 9.35; Sm 2.7; Isa 42.1.

4*Idánwò Jesu*

1 Nígbà náà ni Emí Mímó darí Jesu sí ijù láti dán an wò láti ọwó èṣù.

2 Léyìn tí Òun ti gbààwèní ogójì ṣasán àti ogójì òru, ebi sì n̄ pa á.

3 Nígbà náà ni olùdánwò tò ó wá, ó wí pé, “Bí ìwọ bá şe Ọmọ Olórunt, pàṣe kí òkúta wònyí dì àkàrà.”

4 Sùgbón Jesu dálhún pé, “A ti kọ ìwé rẹ pé: ‘Ènìyàn kí yóò wá láàayè nípa àkàrà níkan, bí kò şe nípa gbogbo ọrọ ti ó ti ẹnu Olórunt jáde wá.’”

5 Léyìn éyí ni èṣù gbé e lọ sí ìlú mímó náà; ó gbé e lé ibi şónşó témpli.

6 Ó wí pé, “Bí ìwọ bá jé Ọmọ Olórunt, bẹ́ sílè fún ara rẹ. A sá à ti kòwé rẹ pé,

“Yóò pàṣe fún àwọn angéli rẹ nítorí tìrẹ wọn yóò sì gbé ọ sókè ni ọwó wọn kí ìwọ kí ó má ba à fi ẹṣe rẹ gbún òkúta.”

7 Jesu sì dalóhùn, “A sá à ti kọ ó pé, ‘Ìwọ kò gbodò dán Olúwa Olórunt rẹ wò.’”

8 Léèkan sí i, èṣù gbé e lọ sórí òkè gíga, ó sì fi gbogbo ilè ọba ayé àti gbogbo ògo wọn hàn án.

9 Ó sì wí fún un pé, “Gbogbo níkan wònyí ni èmi yóò fi fún ọ, bí ìwọ bá foríbalè tí o sì sìn mi.”

10 Jesu wí fún un pé, “Padà kúrò léyìn mi, Satani! Nítorí a ti kọ ó pé, ‘Olúwa Olórunt rẹ ni kí ìwọ kí ó fi orí balè fún, òun níkan şoşo ni kí ìwọ mágá sìn.’”

11 Nígbà náà ni èṣù fi í sílè lọ, àwọn angéli sì tò ó

4:1 Mk 1.12-13; Lk 4.1-13; Hb 2.18; 4.15.   **4:2** El 34.28; 1Qb 19.8.

4:4 De 8.3.   **4:5** Mt 27.53; Ne 11.1; Da 9.24; If 21.10.   **4:6** Sm 91.11-12.   **4:7** De 6.16.   **4:10** De 6.13; Mk 8.33.   **4:11** Mt 26.53; Lk 22.43.

wá, wón sì şe ìránşé fún un.

Jesu bérè sí wàásù

¹² Nígbà tí Jesu gbó wí pé a ti fi Johanu sínú túbú ó padà sí Galili.

¹³ Ó kúrò ní Nasareti, ó sì lọ í gbé Kapernaumu, èyí tí ó wà létí Òkun Sebuluni àti Naftali.

¹⁴ Kí èyí tí a ti sotélè láti ẹnu wòlìí Isaiah lè şe pé,

¹⁵ “Iwọ Sebuluni àti ilè Naftali

    ònà tó lọ sí Òkun, ní ònà Jordani,

    Galili ti àwọn kèfèrí.

¹⁶ Àwọn ènìyàn tí ní gbé ni òkùnkùn
    tí ri ìmólè nílá,

àti àwọn tó ní gbé nínú ilè òjijì ikú

    ní ìmólè tan fún.”

¹⁷ Láti ìgbà náà lọ ni Jesu ti bérè sí wàásù: “**È**
ronúpìwàdà, nítorí tí ijọba ọrun kù sí dèdè.”

Pípe àwọn ọmọ-éyìn àkókó

¹⁸ Bí Jesu ti ní rìn létí Òkun Galili, ó rí àwọn arákùnrin méjì, Simoni, ti à ní pè ní Peteru, àti Anderu arákùnrin rè. Wón ní sọ àwọn wón sínú Òkun nítorí apeja ni wón.

¹⁹ Jesu wí fún wón pé, “**È wá, e máa tò mí léyìn
èmi yóò sì sọ yín di apeja ènìyàn.**”

²⁰ Lójúkan náà, wón fi àwọn wón sílè, wón sì tò ó léyìn.

²¹ Bí ó sì ti kúrò ní ibè, ò rí àwọn arákùnrin méjì miíràñ, Jakòbu ọmọ Sebede àti Johanu, arákùnrin

4:12 Mk 1.14; Lk 4.14; Mt 14.3; Jh 1.43.   **4:13** Jh 2.12; Mk 1.21; Lk 4.23.   **4:15** Isa 9.1-2.   **4:17** Mk 1.15; Mt 3.2; 10.7.   **4:18** Mk 1.16-20; Lk 5.1-11; Jh 1.35-42.

rè. Wón wà nínú ọkọ ojú omi pèlú Sebede baba wọn, wón n̄ di àwọn wọn, Jesu sì pè àwọn náà pèlú.

²² Lójukan náà, wón fi ọkọ ojú omi àti baba wọn sílè, wón sì tò ó léyìn.

Jesu sì iwòsàn

²³ Jesu sì rin káàkiri gbogbo Galili, ó n̄ kóni ní Sinagogu, ó n̄ wàásù ìyinrere ti ijọba ɔrun, ó sì n̄ sì iwòsàn ààrùn gbogbo àti àìsàn láàrín gbogbo èníyàn.

²⁴ Òkìkí rè sì kàn yí gbogbo Siria ká; wón sì gbé àwọn aláisàn tí ó ní onírúurú ààrùn, àwọn tí ó ní ìnira èmí èṣù, àti àwọn ti o ní wárápá àti àwọn tí ó ní ègbà; ó sì wò wón sàn.

²⁵ Opòlopò èníyàn láti Galili, Dekapoli, Jerusalemu, Judea, àti láti òkè odò Jordani sì tò ó léyìn.

5

Iwàásù orí òkè

¹ Nígbà tí ó rí ọpọ èníyàn, ó gun orí òkè lọ ó sì jokòó. Àwọn ọmo-èyìn rè si tò ó wá.

² Ó sì bérè sí kó wọn.

Ó wí pé,

³ “Alábùkún fún ni àwọn òtòṣì ní èmí,
nítorí tiwọn ni ijọba ɔrun.

⁴ Alábùkún fún ni àwọn tí n̄ şofò,
nítorí a ó tù wón nínú.

⁵ Alábùkún fún ni àwọn ọlókàn tútù,
nítorí wọn yóò jogún ayé.

4:23 Mk 1.39; Lk 4.15.44; Mt 9.35; Mk 3.7-8; Lk 6.17. 6.17,20-23; Mk 3.13; Jh 6.3.   **5:3** Mk 10.14; Lk 22.29.   **5:1** Lk 6.12; Jh 16.20; If 7.17.   **5:5** Sm 37.11.   **5:4** Isa

- 6 Alábùkún fún ni àwọn tí ebi ní pa
tí òìgbé ní gbé nítorí òdodo, nítorí wọn yóò yó.
- 7 Alábùkún fún ni àwọn aláàánú,
nítorí wọn yóò rí àánú gbà.
- 8 Alábùkún fún ni àwọn ọlókàn mímó,
nítorí wọn yóò rí Ọlórun.
- 9 Alábùkún fún ni àwọn onílajà,
nítorí ọmọ Ọlórun ni a ó máa pè wón.
- 10 Alábùkún fún ni àwọn ení tí a şe inúníbíni sí,
nítorí tí wón jé olódodo
nítorí tiwọn ní ijọba ọrun.
- 11 “Alábùkún fún ni èyin nígbà tí àwọn ènìyàn bá
fi àbùkù kàn yín tí wọn bá şe inúníbíni sí yín, tiwọn
fi ètè èké sòrò búburú gbogbo sí yín nítorí mi.
- 12 È yò, kí èyin sì fò fún ayò, nítorí nílá ni èrè yín ní
ọrun, nítorí békè ni wón şe şe inúníbíni sí àwọn wòlù
tí ní bẹ́ şáajú yín.

Iyò àti ìmólè

13 “Èyin ni iyò ayé. Sùgbón bí iyò bá di òbu kí ni
a ó fi mú un dùn? Kò tún wúlò fún ohunkóhun mó,
bí kò şe pé kí a dàánù, kí ó sì di ohun tí ènìyàn ní fi
esè tè mólè.

14 “Èyin ni ìmólè ayé. Ìlú tí a tèdó sórí òkè kò lè fi
ara sin.

15 Békè ni a kí í tan fitílà tán, kí a sì gbé e sí abé
òsùwòn; bí kò şe sí orí ọpá fitílà, a sì tan ìmólè fún
gbogbo ení tí ní bẹ́ nínú ilé.

5:6 Isa 55.1-2; Jh 4.14; 6.48-51.   **5:8** Sm 24.4; Hb 12.14; 1Jh 3.2;
If 22.4.   **5:10** 1Pt 3.14; 4.14.   **5:12** 2Ki 36.16; Mt 23.37; Ap 7.52;
1Té 2.15; Jk 5.10.   **5:13** Mk 9.49-50; Lk 14.34-35.   **5:14** Ef 5.8; Fp
2.15; Jh 8.12.   **5:15** Lk 11.33; Mk 4.21; 1Pt 2.12.

16 Bákán náà, ẹ jé kí ìmólè yín kí ó móлè níwájú èniyàn, kí wón lè máa rí isé rere yín, kí wón lè máa yin baba yín tí ní bẹ ní ọrun lógo.

Ìmúṣe ḥfin

17 “Ẹ má şe rò pé, èmí wá láti pa ḥfin àwọn wòlù run, èmi kò wá láti pa wón ré, bí kò şe láti mú wón şe.

18 Lóòótó ni mo wí fún un yín, tití ọrun òun ayé yóò fi kojá, àmì kínkínní tí a fi gègé şe kan kí yóò paré kúrò nínú gbogbo ḥfin tó wà nínú ìwé ḥfin tití gbogbo rē yóò fi wá sí ìmúṣe.

19 Enikéni tí ó bá rú ḥfin tí ó tilè kéré jùlò, tí ó sì kó ẹlòmíràn láti şe béké, òun ni yóò kéré jùlò ní ijøba ọrun, sùgbón eni tí ó bá ní şe wón, tí ó sì ní kó wón, ni yóò jé eni nílá ní ijøba ọrun.

20 Nítorí náà ni mo ti wí fún yín pé àfi bí ọdodo yín bá ju ti àwọn Farisi àti ti àwọn olùkó ḥfin lò, dájúdájú eyin kí yóò le wọ ijøba ọrun.

Ipànyàñ

21 “Eyin ti gbó bí a ti wí fún àwọn ará ìgbàanì pé, ‘Iwọ kò gbodò pànyàñ, enikéni tí ó bá pànyàñ yóò wà nínú ewu idájó.’

22 Sùgbón èmi wí fún un yín pé, enikéni tí ó bínú sì arákùnrin rē yóò wà nínú ewu idájó. Enikéni ti ó ba wí fun arákùnrin rē pé, ‘Ráákà,’ yóò fi ara hàn níwájú ìgbìmò àwọn àgbà Júù; sùgbón eni tí ó bá wí pé, ‘Iwọ wèrè!’ yóò wà nínú ewu iná ọrun àpáàdì.

23 “Nítorí náà, nígbà tí ìwọ bá ní mú ẹbùn rẹ wá síwájú pẹpẹ, bí ìwọ bá sì rántí níbè pé arákùnrin rẹ ni ohùn kan nínú sí ọ.

24 Fi ẹbùn rẹ sílè níwájú pẹpẹ. Ìwọ kókó lọ ẹ se ilàjà láàrín ìwọ àti arákùnrin rẹ na. Léyìn náà, wá kí ó sì fi ẹbùn rẹ sílè.

25 “Bá ọtá rẹ làjà kánkán, eni tí ó ní gbé ọ lọ sílè ejọ. Ẹ se é nígbà ti ó wà ní ọnà pèlú rẹ, bí bẹè kó yóò fá ọ lé onídàájó lówó, onídàájó yóò sí fá ọ lé àwọn ẹṣọ lówó, wón a sì sọ ọ sínú túbú.

26 Lóòótó ni mo wí fún ọ, ìwọ kí yóò jáde kúrò níbè tití tí ìwọ yóò fi san ẹyo owó kan tí ó kù.

Panságà

27 “Eyin ti gbó bí òfin ti wí pé, ‘Ìwọ kò gbodò ẹ se panságà.’

28 Şùgbón mo wí fún yín pé, enikéni tí ó bá wo obìnrin kan ní ìwòkuwò, tì bà ẹ se panságà nínú ọkàn rẹ.

29 Bí ojú ọtún rẹ bá mú ọ kọsẹ, yọ ọ jáde, kí ó sì sọ ọ nù. Ó sá à ní èrè fún ọ kí ẹyà ara rẹ kan ẹṣgbé, ju kí a gbé gbogbo ara rẹ jù sí iná ọrun àpáàdì.

30 Bí ọwó ọtún rẹ bá mú ọ kọsẹ, gé e kúrò, kí ó sì sọ ọ nù. Ó sá à ní èrè kí ẹyà ara rẹ kan ẹṣgbé ju kí a gbé gbogbo ara rẹ jù sí iná ọrun àpáàdì.

Ikòsílè

31 “A ti wí pèlú pé, ‘Enikéni tí ó bá kó aya rẹ sílè, jé kí ó fi ìwé ikòsílè lé e lówó.’

32 Şùgbón èmi sọ ẹyí fún yín pé, enikéni tí ó bá kó aya rẹ sílè, láìṣe pé nítorí àgbèrè, ó mú un ẹ se

àgbèrè, enikéni tí ó bá sì gbé eni tí a kò ní ilyàwó, ó şe panságà.

Ibúra

³³ “Eyin ti gbó bí a ti wí fún àwọn ará ìgbàanì pé, Ìwò kò gbodò búra èké bí kò şe pé kí ìwò kí ó mú ibúra rẹ fún Olúwa şe.”

³⁴ Sùgbón èmi wí fún yín, e má şe búra rárá: ìbá à şe fífi ọrun búra, nítorí ité Olórun ni.

³⁵ Tábí fi ayé búra, nítorí àpótí itísé Olórun ni; tábí Jerusalému, nítorí olórí ìlú ọba nílá ni.

³⁶ Má şe fi orí rẹ búra, nítorí ìwò kò lè sọ irun eyo kan di funfun tábí di dídú.

³⁷ E jé kí béè ni yín jé béè ni àti béè kó yín jé béè kó, ohunkóhun tí ó ba ju ìwònyí lọ, wá láti ọdò eni ibi.

Ojú fún ojú

³⁸ “Eyin tí gbó bí òfin tí wí pé, ‘Ojú fún ojú àti eyín fún eyín.’

³⁹ Sùgbón èmi wí fún yín pé, e má şe tako eni ibi. Bí enikan bá gbá ọ léréké ọtún, yí ेréké ọsì sí olúwa rẹ pélú.

⁴⁰ Bí enikan bá fé gbé ọ lo sílé ejó, tí ó sì fé gba ेwù àwòtélè, jòwó agbádá rẹ fún un pélú.

⁴¹ Bí eni kan bá fé fi agbára mú ọ rìn ibùsò kan, bá a lọ ní ibùsò méjì.

⁴² Fi fún eni tí ó béèrè lówó rẹ, láti ọdò eni tí ó ní fé wín lówó rẹ, má şe mú ojú kúrò.

Féràn ọtá rẹ

5:33 Mt 23.16-22; Jk 5.12; Le 19.12; Nu 30.2; De 23.21.   **5:38** El 21.24; Le 24.20; De 19.21.

43 “Eyin ti gbó bí òfin ti wí pé, ‘Iwó fé ọmọnìkejì rẹ, kí iwó sì kóriúra ọtá rẹ.’

44 Şùgbón èmi wí fún yín pé, e féràn àwọn ọtá yín kí e sì gbàdúrà fún àwọn tí ní ẹse inúníbíni sí yín.

45 Kí eyin lè jé ọmọ Baba yín ti ní bẹ ní ọrun. Ó mú kí oòrùn rẹ ràn sára ènyìyàn búburú àti ènyìyàn rere, ó ròjò fún àwọn olódodo àti fún àwọn aláìṣòdodo.

46 Bí eyin bá féràn àwọn tí ó féràn yín níkan, èrè kí ni eyin ní? Àwọn agbowó òde kò ha ní ẹse bẹ́ gégé?

47 Àti bí ó bá sì jé pé kíkì àwọn arákùnrin yín níkan ni eyin ní kí, kín ni eyin ní ẹse ju àwọn mìíràn lọ? Àwọn kèférí kò ha ní ẹse bẹ́ bí?

48 Nítorí náà, e jé pípé, gégé bí Baba yín tí ní bẹ ní ọrun ẹse jé pípé.

6

Itqre àánú

1 “E kíyésára kí e má ẹse işé rere yín níwájú àwọn ènyìyàn nítorí kí a le rí yín, Bí e bá ẹse bẹ́, eyin kò ni èrè kankan lódò Baba yín ní ọrun.

2 “Nítorí náà, nígbà ti é bá ti ní fún aláiní, e má ẹse fi férè kéde rẹ, gégé bí àwọn àgàbàgebè tì í ẹse ní Sinagodu àti ní ìta gbangba; kí àwọn ènyìyàn le yìn wón. Lóòótó ni mo wí fún yín, wón ti gba èrè tí wón ní kíkún.

3 Şùgbón bí iwó bá ní fi fún aláiní, má ẹse jé kí ọwó òsi rẹ mọ ohun tí ọwó ọtún rẹ ní ẹse,

4 kí ịfúnni rẹ má ẹse jé mí mọ. Nígbà náà ni Baba rẹ, tí ó sì mọ ohun ikòkò gbogbo, yóò san án fún ọ.

Àdúrà

5 “Nígbà tí ìwọ́ bá ní gbàdúrà, má şe şe bí àwọn àgàbàgebè, nítorí wọn féràn láti mágá dúró gbàdúrà ní Sinagogu àti ní ègbé ọnà tí èniyàn ti lè rí wón. Lóòótó ni mo wí fún yín, wón ti gba èrè wọn ní kíkún.

6 Şùgbón nígbà tí ìwọ́ bá ní gbàdúrà, wọ inú iyàrá rẹ lọ, sé ilékùn mó ara rẹ, gbàdúrà sí Baba rẹ ẹni tí ìwọ́ kò rí. Nígbà náà ni Baba rẹ tí ó mó gbogbo ohun ikòkò rẹ, yóò san án fún ọ.

7 Şùgbón nígbà ti ẹyin bá ní gbàdúrà, e má şe àtúnwí asán bí àwọn aláikòlà, nítorí wọn rò pé a ó títorí ọpò ọrò gbó tiwọn.

8 E má şe dàbí i wọn, nítorí Baba yín tí ní bẹ ní ọrun mó ohun tí e şe aláiní, kí e tilè tó béeérè lówó rẹ.

9 “Nítorí náà, báyí ni kí e şe mágá gbàdúrà:

“‘Baba wa tí ní bẹ ní ọrun,

ọwò fún orúkọ yín,

10 kí ìjọba yín dé,

ìfẹ́ tiyín ni kí a şe

ní ayé bí ti ọrun.

11 E fún wa ní oúnjé òòjó wa lóníí.

12 E dárí gbèsè wa jí wá,

Bí àwa ti ní dáríji àwọn ajigbèsè wa,

13 E má şe fà wá sínú ídánwò,

şùgbón e gbà wá lówó ibi.

Nítorí ìjọba ni tiyín, àti agbára àti ògo, láéláé,
Àmín’.

14 Nítorí náà, bí ẹyin bá dárí jí àwọn tó şe yín, baba yín ọrun náà yóò dáríjì yín.

6:5 Mk 11.25; Lk 18.10-14.   **6:9** Lk 11.2-4.   **6:13** 2Tẹ 3.3; Jh

17.15; Jk 1.13.   **6:14** Mt 18.35; Mk 11.25; Ef 4.32; Kl 3.13.

15 Şùgbón bí ẹyin bá kò láti dárí ẹṣẹ àwọn èniyàn jì wón, baba yín kò ní í dárí ẹṣẹ yín jì yín.

Àwẹ

16 “Nígbà tí ẹyin bá gbààwè, ẹ má ẹfá fa ojú ro bí àwọn àgàbàgebè ẹfá máa ní ẹfá nítori wón máa ní ẹfá ro láti fihàn àwọn èniyàn pé àwọn ní gbààwè. Lóóótó ni mo wí fún yín wón ti gba èrè wón ní kíkún.

17 Şùgbón nígbà tí ìwọ bá gbààwè, bu òróró sí orí rẹ, kí ó sì tún ojú rẹ ẹfá dáradára.

18 Kí ó má ẹfá hàn sí èniyàn pé ìwọ ní gbààwè, bí kò ẹfá sì í Baba rẹ, ení tí ìwọ kò rí, àti pé, Baba rẹ tí ó rí ohun tí o ẹfá ní ikòkò, yóò san án fún ọ.

Títo ìṣúra jọ sí Orun

19 “Má ẹfá to àwọn ìṣúra jọ fún ara rẹ ní ayé yíí, níbi tí kòkòrò ti le jẹ é, tí ó sì ti le bàjé àti ibi tí àwọn olè lè fó tí wón yóò sì jí i lọ.

20 Dípò béké to ìṣúra rẹ jọ sí ḥrun, níbi ti kòkòrò àti ìpáàrà kò ti lè bà á jẹ, àti ní ibi tí àwọn olè kò le fó wólé láti jí i lọ.

21 Nítori ibi tí ìṣúra yín bá wà níbè náà ni ọkàn yín yóò wà pélú.

22 “Ojú ni fitílà ara. Bí ojú rẹ bá mółè kedere, gbogbo ara rẹ yóò jẹ kíkì ìmólè.

23 Şùgbón bí ojú rẹ kò bá dára, gbogbo ara rẹ ni yóò kún fún ọkùnkùn. Bí ìmólè ti ó wà nínú rẹ bá wá jẹ ọkùnkùn, ọkùnkùn náà yóò ti pò tó!

24 “Kò sì í ẹníkan tí ó lè sin ọgá méjì. Òun yóò yà kórlííra ọkan tí yóò féràn èkejì, tàbí kí ó fi ara mó

6:16 Isa 58.5.   **6:19** Lk 12.33-34; Mk 10.21; 1Tm 6.17-19; Jk 5.1-3.

6:22 Lk 11.34-36; Mt 20.15; Mk 7.22.   **6:24** Lk 16.13.

ọkan kí ó sì yan èkejì ní ịpọsí. Ẹyin kò lè sin Olórun àti owó papọ.

E má şe àníyàn

²⁵ “Nítorí náà, mo wí fún yín, e má şe şe àníyàn nípa ẹmí yín, ohun tí e ó jẹ àti èyí tí e ó mu; tàbí nípa ara yín, ohun tí e ó wò. Sé ẹmí kò ha şe pàtákì ju oúnjẹ lọ tàbí ara ni kò ha şe pàtákì ju aşo lọ?

²⁶ E wo àwọn eyé ojú ọrun; wọn kì í gbìn, bẹè ni wọn kì í kórè, bẹè ni wọn kì í kójọ sínú àká, sibè Baba yín tí ní bẹ ní ọrun ní bó wọn. Ẹyin kò ha níye lórí jù wón lọ bí?

²⁷ Ta ni nínú gbogbo yín nípa àníyàn şíse ti ó lè fi ìṣéjú kan kún ojó ayé rẹ?

²⁸ “Kí ni ịdí ti e fi ní şe àníyàn ní ti aşo? E wo bí àwọn lílì tí ní bẹ ní igbó ti ní dàgbà. Wọn kì í şisé bẹè ni wọn kì í rànvwú.

²⁹ Bẹè ni mo wí fún yín pé, a kò şe Solomoni lóṣòdó nínú gbogbo ògo rẹ tó ọkan nínú àwọn nñkan wònyí.

³⁰ Njé bí Olórun bá wọ koríko igbó ní aşo bẹè, èyí tí ó wà níhinn-ín lónìí ti a sì gbà sínú iná lóla, kò ha şe ni şe yín lóṣòdó tó bẹè àti jù bẹè lọ, ẹyin tí ịgbàgbó yín kéré?

³¹ Nítorí náà, e má şe şe àníyàn kí e sì máa wí pé, ‘Kí ni àwa yóò jẹ?’ tàbí ‘Kí ni àwa yóò mu?’ tàbí ‘Irú aşo wo ni àwa yóò wò?’

³² Nítorí àwọn kèfèrí ní fi ìwọra wá àwọn nñkan wònyí bẹè ni Baba yín ní ọrun mò dájúdájú pé e ní llò àwọn nñkan wònyí.

³³ Şùgbón, e kókó wá ìjọba Olórun ná àti òdodo rẹ, yóò sì fi gbogbo àwọn nnkan wònyí kún un fún yín pèlú.

³⁴ Nítorí náà, e má şe ànýàn ọla, ọla ni yóò şe ànýàn ara rẹ. Wàhálà ojó kòòkan ti tó fún un.

7

Síse ìdájó enìkejì

¹ “È má şe dá ni léjó, kí a má bà dá yín léjó.

² Nítorí irú ìdájó tí èyin bá şe, òun ni a ó sì şe fún yín; irú òstuwòn tí èyin bá fi wón, òun ni a ó sì fi wón fún yín.

³ “Èetiše tí ìwọ fi ní wo èrún igi tí ní bẹ ní ojú arákùnrin rẹ, şùgbón ìwọ kò kiyési ìtì igi tí ní bẹ ní ojú ara rẹ?

⁴ Tàbí ìwọ ó ti şe wí fún arákùnrin rẹ pé, ‘Jé kí èmi yọ èrún igi tí ní bẹ ní ojú rẹ,’ sì wò ó ìtì igi ní bẹ ní ojú ìwọ tìkára rẹ.

⁵ Ìwọ àgàbàgebè, tètè kó yọ ìtì igi jáde kúrò ní ojú ara rẹ ná, nígbà náà ni ìwọ yóò sì tó ríran kedere láti yọ èrún igi tí ní bẹ ní ojú arákùnrin rẹ kúrò.

⁶ “È má şe fi ohun mímó fún ajá jẹ, e má sì şe so ohun ọşó olówó iyebíye yín fún elédè, bí èyin bá şe bẹè kí wón má bà fi ẹsè tè wón mólẹ, wọn a sì yí padà sí yín, wọn a sì bù yín jẹ.

Béèrè, kànkùn, wá kiri

⁷ “Béèrè, a ó sì fi fún yín; wá kiri, èyin yóò sì rí; kànkùn, a ó sì sí i sílè fún yín.

7:1 Lk 6.37-38; Mk 4.24; Ro 2.1; 14.10.   **7:3** Lk 6.41-42.   **7:7** Lk 11.9-13; Mk 11.24; Jh 15.7; 16.23-24; Jk 4.3; 1Jh 3.22; 5.14.

8 Nítorí ẹnikéni tí ó béèrè ní rí gbà, eni tí ó bá sì wà kiri ní rí, eni bá sì kànkùn ni a yóò si sílè fún.

9 “Ta ni ọkùnrin náà tí ní bẹ nínú yín, bí ọmọ rẹ béèrè àkàrà, tí yóò jé fí òkúta fún un?

10 Tàbí bí ó béèrè ejá, tí yóò jé fún un ní ejò?

11 Njé bí èyin tí í şe ènìyàn búbúrú bá mò bí a tí í fi ẹbùn rere fún àwọn ọmọ yín, mélòó mélòó ni Baba yín tí ní bẹ ní ọrun yóò fí ohun rere fún àwọn tí ó béèrè lówo rẹ?

12 Nítorí náà, nínú gbogbo ohunkóhun ti èyin bá ní fẹ kí ènìyàn kí ó şe sí yín, bẹè ni kí èyin kí ó şe sí wọn gégé; nítorí èyí ni ọfin àti àwọn wòlù.

Onà tóóró àti onà gbòòrò

13 “E ba ẹnu-ònà tóóró wòlé; gbòòrò ni ẹnu-ònà náà, àti onibùú ni ojú ọnà náà tí ó lọ sí ibí ìparun, ọpòlòpò ni àwọn eni tí ní bá ibè wòlé.

14 Nítorí kékeré ni ẹnu-ònà náà, tóóró sì ni ojú ọnà náà, tí ó lọ sí ibí iyè, díè ni àwọn eni tí ó ní rìn ín.

Igi àti èso rẹ

15 “E máa şóra fún àwọn èké wòlù tí wón ní tò yín wá ní àwò àgùntàn, şùgbón ní inú wọn apanijé ikookò ni wón.

16 Nípa èso wọn ni èyin ó fí mò wọn. Njé ènìyàn ha lè ká èso àjàrà lára igi ọgàn tàbí èso ọpòtò lára ẹgún òṣùṣú?

17 Bẹè ni gbogbo igi rere a máa so èso rere şùgbón igi búbúrú a máa so èso búbúrú.

18 Igi rere kò le so èso búbúrú, bẹè ni igi búbúrú kò lè so èso rere.

19 Gbogbo igi tí kò bá so èso rere, a gé e lulè, à wó ọ jù sínú iná.

20 Nítorí náà, nípa èso wọn ni èyin yóò mò wọn.

21 “Kì í şe gbogbo eni tó ní pè mí ní, ‘Olúwa, Olúwa,’ ni yóò wọ ijøba òrun, bí kò şe eni tó bá ní şe ifé baba mi tí ní bẹ́ ní òrun.

22 Opò ni yóò wí fún mi ní ojó náà pé, ‘Olúwa, Olúwa, àwa kò ha sotélè ní orúkọ rẹ, àti ní orúkọ rẹ kó ni a fi lé ọpò èmí èshù jáde, tí a sì şe ọpò işé iyanu?’

23 Nígbà náà ni èmi yóò wí fún wọn pé, ‘Èmi kò mò yín rí, e kúrò lódò mi èyin onisé èṣẹ.’

Ológbón àti òmùgò ọmọlé

24 “Nítorí enikéni tí ó bá gbó ọrọ tèmi wònyí, tí ó bá sì şe wọn, èmi ó fiwé ológbón ènìyàn kan, ti ó kó ilé rẹ́ sí orí àpáta.

25 Òjò sì rọ, ikún omi sì dé, aféfẹ́ sì fé, wòn sì bì lu ilé náà; sibèsibè náà kò sì wó, nítorí tí a fi ìpìlè rẹ́ sòlè lórí àpáta.

26 Enikéni tí ó bá sì gbó ọrọ tèmi wònyí, tí kò bá sì şe wòn, òun ni èmi yóò fiwé aşıwèrè ènìyàn kan tí ó kó ilé rẹ́ sí orí iyanrìn.

27 Òjò sì rọ, ikún omi sì dé, aféfẹ́ sì fé, wòn sì bì lu ilé náà, ilé náà sì wó; wíwó rẹ́ sì pò jojo.”

28 Nígbà tí Jesu sì parí sisò nñkan wònyí, enu ya àwọn ọpò ènìyàn sì èkó rẹ́,

29 nítorí ó ní kó wòn bí eni tí ó ní àṣẹ, kì í şe bí i ti olùkó òfin wọn.

8*Okùnrin adétè*

¹ Nígbà tí ó ti orí òkè sòkalè, ọpọ èníyàn ní tò ọ léyìn.

² Sì wò ó, adétè kan wà, ó wá ó sì wólẹ́ níwájú rẹ́ ó wí pé, “Olúwa, bí ìwọ́ bá fé, ìwọ́ lè sọ mi di mímó.”

³ Jesu sì nà ọwó rẹ́, ó fi bà á, ó wí pé, “**Mo fé, ìwọ́ di mímó.**” Lójúkan náà, ètè rẹ́ sì mó!

⁴ Jesu sì wí fún pé, “**Wò ó, má ẹ́ sọ fún èníkan.** Ṣùgbón máá ba ọnà rẹ́ lọ, fi ara rẹ́ hàn fún àlùfáà, kí o sì san ẹbùn tí **Mose** pàṣe ní èrí fún wọn.”

Ìgbàgbó balógun ọrún

⁵ Nígbà tí Jesu sì wò Kapernaumu, balógun ọrún kan tò ọ wá, ó bèbè fún ìrànlówó.

⁶ O sì wí pé, “Olúwa, ọmọ ọdò mi dùbúlẹ́ ààrùn ègbà ni ilé, tòun ti ìrora nílá.”

⁷ Jesu sì wí fún un pé, “**Èmi ní bò wá mú un láradá.**”

⁸ Balógun ọrún náà dáhùn, ó wí pé, “Olúwa, èmi kò yẹ ní eni tí ìwọ́ ní wò abé òrùlé rẹ́, ṣùgbón sọ kíkì ọrò kan, a ó sì mú ọmọ ọdò mi láradá.”

⁹ Eni tí ó wà lábéké àṣé sá ni èmi, èmi sí ní ọmọ-ogun léyìn mi. Bí mo wí fún eni kan pé, ‘Lọ,’ a sì lọ, àti fún eni kejì pé, ‘Wá,’ a sì wá, àti fún ọmọ ọdò mi pé, ‘She èyí,’ a sì şe é.

¹⁰ Nígbà tí Jesu gbó èyí enu yà á, ó sì wí fún àwọn tí ó ní tò ọ léyìn pé, “**Lóòótó ni mo wí fún yín, èmi kò rí eníkan ni Israéli** tó ní ìgbàgbó nílá bí irú èyí.

8:2 Mk 1.40-44; Lk 5.12-14.   **8:2** Mt 9.18; 15.25; 18.26; 20.20; Jh 9.38.   **8:4** Mk 3.12; 5.43; 7.36; 8.30; 9.9; Le 14.2.   **8:5** Lk 7.1-10;

Jh 4.46-53.

11 Mo sì wí fún yín, ḥpòlòpò ènìyàn ni yóò ti ihà llà-oòrùn àti ihà ìwò-oòrùn wá, wón á sì bá Abrahamu àti Isaaki àti Jakòbu jéun ní ijòba ọrun.

12 Sùgbón àwọn ọmọ ijòba ni a ó sọ sínú òkùnkùn lóde, níbè ni ẹkún àti ịpayíinkeke yóò gbé wà.”

13 Nítorí náà Jesu sì wí fún balógun ọrun náà pé, “Máa lọ ilé, ohun tí ìwò gbàgbó ti rí bẹ́.” A sì mú ọmọ ọdò náà láradá ní wákàtí kan náà.

Jesu wo ḥpò alàsàn sàñ

14 Nígbà tí Jesu sì dé ilé Peteru, iyá ìyàwó Peteru dùbúlè àìsàn ibà.

15 Sùgbón nígbà tí Jesu fi ọwó kan ọwó rẹ, ibà náà fi í sílẹ, lésèkésè ó sì dìde ó ní şe ìránṣé fún wọn.

16 Nígbà tí ó di àṣálé, ḥpò ènìyàn tí ó ní èmí èṣù ni a mú wá sódò rẹ, ó sì fi ọrò rẹ lé àwọn èmí èṣù náà jáde. A sì mú gbogbo àwọn ọlókùnrùn láradá.

17 Kí èyí tí a ti sọ láti ẹnu wòlfí Isaiah lè şe pé, “Òun tìkára rẹ gbà àìlera wa,
ó sì ní ru ààrùn wa.”

Ohun tí o gbà láti tèlé Jesu

18 Nígbà tí Jesu rí ḥpòlòpò ènìyàn tó yí i ká, ó pàṣe pé kí wón rékojá sí òdìkeji adágún.

19 Olùkó òfin kan sì tò ó wá, ó wí fún un pé, “Olùkó, èmi ó má tò ó léyiń níbikíbi tí ìwò bá ní lọ.”

20 Jesu dá lóhùn pé, “Àwọn kòlòkòlò ní ihò, àwọn eyé ojú ọrun sì ni ité; sùgbón Ọmọ Ènìyàn kò ní ibi tí yóò fi orí rẹ lé.”

21 Ọmọ-èyìn rẹ mìíràn sì wí fún un pé, “Olúwa, kókó jé kí èmi kí ó kó lọ sìnkú baba mi ná.”

22 Şùgbón Jesu wí fún un pé, “Máa tò mí léyìn, sì jé kí àwọn ὸkú kí ó máa sin ὸkú ara wọn.”

Jesu dá ìjì líle dúró

23 Nígbà náà ni ó bó sínú ὸkò ojú omi, àwọn ọmo-èyìn rẹ tèlé e.

24 Ní àìròtélẹ, ìjì líle dìde lórí Òkun tó bẹ́tí rírú omi fi bò ὸkò náà mótlè; şùgbón Jesu ní sùn.

25 Àwọn ọmo-èyìn rẹ tò ó wá, wọn jí i, wón wí pe, “Olúwa, gbà wá! Àwa yóò rì!”

26 Ó sì wí fún wọn pé, “Èyin onígbàgbó kékeré. Èéše ti èyin fi ní bérù?” Nígbà náà ní ó dìde dúró, ó sì bá ìjì àti rírú Òkun náà wí, gbogbo rẹ sì paróró.

27 Şùgbón ẹnu yà àwọn ὸkùnrin náà, wón sì békérè pé, “Irú ènìyàn wo ni èyí? Kódà ìjì líle àti rírú omi Òkun gbó tirẹ?”

Ìwòsàn ὸkùnrin elémíí èṣù méjì

28 Nígbà ti ó sì dé apá kejì ní ilè àwọn ara Gadara, àwọn ὸkùnrin méjì elémíí èṣù ti inú iboju wá pàdè rẹ. Wọn rorò gidigidi tó bẹ́tí ẹnikéni kò le kojá ní ὸnà ibè.

29 Wón kígbé lóhùn rara wí pé, “Kí ní şe tāwa tìré, Ìwọ Omo Olórun? Ìwọ ha wá láti dá wa lóró şáájú ọjó tí a yàn náà?”

30 Agbo elédè ńlá tí ní jé ní bẹ́ ní ὸnà jíjìn díè sí wọn.

31 Àwọn èmí èṣù náà bẹ́ Jesu wí pé, “Bí Ìwọ bá lé wa jáde, jé kí àwa kí ó lọ sínú agbo elédè yìí.”

8:22 Mt 9.9; Jh 1.43; 21.19.   **8:23** Mk 4.36-41; Lk 8.22-25.   **8:26**

Mt 6.30; 14.31; 16.8.   **8:28** Mk 5.1-17; Lk 8.26-37.   **8:29** On 11.12;

2Sa 16.10; Mk 1.24; Jh 2.4.

32 Ó sì wí fún wọn pé, “**Ẹ máá lọ!**” Nígbà tí wọn sì jáde, wọn lọ sínú agbo eléédè náà; sì wò ó, gbogbo agbo eléédè náà sì ró giùrì sòkalè bèbè odò bó sínú Òkun, wón sì sègbé nínú omi.

33 Àwọn eni tí ní şo wọn sì sá, wón sì mú ọnà won pòn lọ sí ìlú, wón ròyìn ohun gbogbo, àti ohun tí a şe fún àwọn elémìù èṣù.

34 Nígbà náà ni gbogbo ará ìlú náà sì jáde wá í pàdé Jesu. Nígbà tí wón sì rí i, wón bè é, kí ó lọ kúrò ní agbègbè wọn.

9

Jesu mú arọ láradá

1 Jesu bó sínú ọkọ, ó sì rékojá odò lọ sí ìlú abínibí rẹ.

2 àwọn ọkùnrin kan gbé arọ kan tò ó wá lórí àkéte rẹ. Nígbà tí Jesu rí ìgbàgbó wọn, ó wí fún arọ náà pé, “**Ọmo tújuká, a dárá ẹṣe re jì ó.**”

3 Nígbà yíí ni àwọn olùkó ḥfin wí fún ara wọn pé, “Okùnrin yíí ní sòrọ-òdì!”

4 Jesu sì mọ èrò inú wọn, ó wí pé, “**Nítorí kín ni ẹyin şe ní ro búburú nínú yín?**”

5 Èwo ni ó rorùn jù: láti wí pé, ‘A dárá ẹṣe re jì o,’ tàbí wí pé, ‘Dìde, kí o sì máá rìn?’

6 Şùgbón kí ẹyin kí ó lè mọ pé **Ọmo Ènìyàn ní agbára ní ayé láti dárá ẹṣe jì ni.**” Ó sì wí fún arọ náà pé, “Dìde, sì gbé àkéte rẹ, kí o sì máá lọ ilé rẹ.”

7 Okùnrin náà sì dìde, ó sì lọ ilé rẹ.

8 Nígbà tí ìjọ ènìyàn rí í ẹnu sì yà wón, wón yin Olórunkó, tì ó fi irú agbára báyíí fún ènìyàn.

Ipè Matiu

⁹ Bí Jesu sì ti ní rékojá láti ibè lo, o rí ọkùnrin kan ti à ní pè ní Matiu, ó jòkòó ní ibùdó àwọn agbowó òde, ó sì wí fún un pé, “**Máa tò mí léyìn**,” Matiu sì dìde, ó ní tò ó léyìn.

¹⁰ Ó sì şe, bí Jesu tí jòkòó ti ó ní jéun nínú ilé Matiu, sì kíyèsi i, ọpò àwọn agbowó òde àti éléşè wá, wón sì bá a jeun pèlú àwọn ọmọ-èyìn rẹ.

¹¹ Nígbà tí àwọn Farisi sì rí i, wón wí fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ pé, “Èéše tí olùkó yín fi ní bá àwọn agbowó òde àti àwọn éléşè jéun pò?”

¹² Şùgbón nígbà tí Jesu gbó èyí, ó wí fún wọn pé, “Àwọn tí ara wón le kò wá oníṣègùn bí kò şe àwọn tí ara wón kò dá.

¹³ Şùgbón e lọ kó ohun ti èyí túmò sí: ‘Àánú ni èmi ní fé, kí í şe ẹbọ,’ nítorí èmi kò wá láti pe àwọn olódodo, bí kò şe àwọn éléşè.”

Ibéérè nípa àwè lówó Jesu

¹⁴ Nígbà náà ni àwọn ọmọ-èyìn Johanu tò ó wá láti békérè wí pé, “Èéše tí àwa àti àwọn Farisi fi ní gbaàwè, şùgbón tí àwọn ọmọ-èyìn rẹ kò gbaàwè?”

¹⁵ Jesu sì dákùn pé, “Àwọn ọmọ ilé iyàwó ha le máa şòfò, nígbà tí ọkọ iyàwó ní bẹ lódò wọn? Şùgbón ojó ní bò nígbà tí a ó gba ọkọ iyàwó lówó wọn; nígbà náà ni wọn yóò gbaàwè.

¹⁶ “Kò sí eni tí ní fi irépé aşo tuntun lẹ ògbólógbòó ẹwù; nítorí èyí tí a fi lè é yóò ya ní ojú lílè, aşo náà yóò sì ya púpò sì i ju ti lísáajú lọ.

17 Béè ni kò sí eni tí fi otí tuntun sínú ògbólógbòò ìgò-awo; bí a bá se béè, ìgò-awo yóò bé, otí á sì tú jade, ìgò-awo á sì şègbé. Şùgbón otí tuntun ni wọn í fi sínú ìgò-awo tuntun àwọn méjèjì a sì se déédé.”

Omobìnrin tó kú àti obìnrin onísun-èjè

18 Bí ó ti ní sọ nñkan wönyí fún wọn, kíyèsí i, ijòyè kan tò ó wá, ó sì wólè níwájú rẹ wí pé, “Omobìnrin mi kú nísinsin yíí, şùgbón wá fi ọwó rẹ lé e, òun yóò sì yè.”

19 Jesu dìde ó sì bá a lọ àti àwọn ọmo-èyìn rẹ.

20 Sì kíyèsí i, obìnrin kan ti ó ní lsun èjè ní ọdún méjilá, ó wá léyìn rẹ, ó fi ọwó kan lsétí aşo rẹ.

21 Nítorí ó wí nínú ara rẹ pé, “Bí mo bá sá à le fi ọwó kan lsétí aşo rẹ, ara mi yóò dá.”

22 Nígbà tí Jesu sì yí ara rẹ padà tí ó rí i, ó wí pé, “**Omobìnrin, tújuká, igbàgbó rẹ mú ọ láradà.**” A sì mú obìnrin náà láradá ni wákàtí kan náà.

23 Nígbà tí Jesu sí i dé ilé ijòyè náà, ó bá àwọn afunfèrè àti ọpọ ènìyàn tí ó ní pariwo.

24 Ó wí fún wọn pé, “**E máa lọ; nítorí omobìnrin náà kò kú, sisùn ni ó sun.**” Wọn sì fi i rín èrín eléyà.

25 Şùgbón nígbà tí a ti àwọn ènìyàn jáde, ó wọ ilé, ó sì fà omobìnrin náà ní ọwó sókè; béè ni omobìnrin náà sì dìde.

26 Okìkí èyí sì kàn ká gbogbo ilè náà.

Jesu wo afójú àti odi sàñ

27 Nígbà tí Jesu sì jáde níbè, àwọn ọkùnrin afójú méjì tò ó léyìn, wọn ní kígbe sókè wí pé, “Şàánú fún wa, iwọ ọmo Dafidi.”

28 Nígbà tí ó sì wò ilé, àwọn afójú náà tò ó wá, Jesu bi wón pé, “**Eyin gbàgbó pé mo le şe èyí?**”

Wòn sì wí fún un pé, “Béé ni Olúwa, ìwọ lè şe é.”

29 Ó sì fí ọwó bà wón ní ojú, ó wí pé, “**Kí ó rí fún yín gégé bí igagbó yín.**”

30 Ojú wón sì là; Jesu sì kílò fún wón gidigidi, wí pé, “**Kíyési i, kí ẹ má şe jé kí ẹnìkan kí ó mò nípa èyí.**”

31 Şùgbón nígbà tí wón lọ, wón ròyìn rẹ yí gbogbo ìlú náà ká.

32 Bí wón tí ní jáde lọ, wò ó wón mú ọkùnrin odi kan tí ó ní ẹmí èṣù tọ Jesu wá.

33 Nígbà tí a lé ẹmí èṣù náà jáde, ọkùnrin tí ó ya odi sì fojhùn. Enu sì ya àwọn ènìyàn, wón wí pé, “A kò rí irú èyí rí ní Israeli.”

34 Şùgbón àwọn Farisi wí pé, “Agbára olórí àwọn ẹmí èṣù ní ó fí ní lé àwọn ẹmí èṣù jáde.”

Àwọn Alágbaṣe Kéré

35 Jesu sì rìn yí gbogbo ìlú nílá àti ìletò ká, ó ní kóni nínú Sinagogu wọn, ó sì ní wàásù ìyìnrere ijøba Ọrun, ó sì ní şe ìwòsàn ààrùn àti gbogbo àìsàn ní ara àwọn ènìyàn.

36 Nígbà tí ó rí ọpọ ènìyàn, àánú wọn şe é, nítorí àárè mú wọn, wọn kò sì rí ìrànlówó, bí àwọn àgùntàn tí kò ní olùsó.

37 Nígbà náà ni ó wí fún àwọn ọmo-èyìn rẹ pé, “**Lóóótó ni ikórè pò şùgbón àwọn alágbaṣe kò tó nnikan.**”

38 Nítorí náà, ẹ gbàdúrà sí Olúwa ikórè kí ó rán àwọn alágbaṣe sínú ikórè rẹ.”

9:32 Lk 11.14-15; Mt 12.22-24; Mk 3.22; Jh 7.20.   **9:35** Mt 4.23;
Mk 6.6.   **9:36** Mk 6.34; Mt 14.14; 15.32; Nu 27.17; Sk 10.2.   **9:37**
Lk 10.2; Jh 4.35.

10

Jesu rán àwọn méjìlá jáde

¹ Jesu sì pe àwọn ọmọ-èyìn rẹ méjìlá sí ọdò; ó fún wọn ní àṣe láti lé èmí àìmó jáde àti láti ẹ́ sè ìwòsàn ààrùn àti àìsàn gbogbo.

² Orúkọ àwọn aposteli méjèèjìlá náà ni wònyí:

ẹni àkókó ni Simoni ẹni ti a ní pè ni Peteru àti arákùnrin rẹ Anderu;

Jakòbu* ọmọ Sebede àti arákùnrin rẹ Johanu.

³ Filipi àti Bartolomeu;

Tomasi àti Matiu agbowó òde;

Jakòbu ọmọ Alfeu àti Taddeu;

⁴ Simoni ọmọ egbé Sealoti, Judasi Iskariotu, ẹni tí ó da Jesu.

⁵ Àwọn méjèèjìlá wònyí ni Jesu ran, ó sì pàṣe fún wọn pé, “**È má ẹ́ sè lọ sì ọnà àwọn kèfèrí, è má ẹ́ sè wò ilú àwọn ará Samaria.**

⁶ È kúkú tò àwọn àgùntàn ilé Israéli tí ó nù lọ.

⁷ **Bí ẹ́yin ti ní lọ, è máa wàásù yíí wí pé, ‘Ijọba ọrun kù sì dèdè.’**

⁸ È máa ẹ́ sè ìwòsàn fún àwọn aláìsàn, è si jí àwọn òkú dìde, è so àwọn adétè di mímó, kí è sì máa lé àwọn èmí èṣù jáde. Ofé ni ẹ́yin gbà á, ọfẹ́ ni kí e fi fún ni.

⁹ **“È má ẹ́ sè mú wúrà tàbí fàdákà tàbí idé sínú àpò ìgbànú yín,**

10:1 Mk 6.7; 3.16-19; Lk 9.1; 6.14-16; Ap 1.13.   * **10:2** Jakòbu ẹni tí ó jé aposteli Kristi.   **10:5** Lk 9.52; Jh 4.9; Ap 8.5,25.

10 ẹ má ẹsé mú àpò fún ìrìnàjò yín, kí ẹ má ẹsé mú èwù méjì, tàbí bàtà, tàbí ọpá; oúnjẹ onisé yé fún un.

11 ॥lúkílùú tàbí iletòkíletò tí ẹyin bá wò, ẹ wá eni ti ó bá yé níbè rí, níbè ni kí ẹ sì gbé nínú ilé rẹ tití tí ẹyin yóò fi kúrò níbè.

12 Nígbà tí ẹyin bá sì wò ilé kan, ẹ kí i wọn.

13 Bí ilé náà bá sì yé, kí àlàáfíà yín kí ó bá sórí rẹ; sùgbón bí kò bá yé, kí àlàáfíà yín kí ó padà sódò yín.

14 Bí ẹnikéni tí kò bá sì gbà yín, tàbí tí kò gba ọrọ yín, ẹ gbon eruku ẹshé yín sílè tí ẹ bá ní kúrò ní ilé tàbí llú náà.

15 Looótó ni mo wí fún yín, yóò sàn fún llú Sodomu àti Gomorra ní ojó ìdájó ju àwọn llú náà lo.

16 “Mò ní rán yín lo gégé bí àgùntàn sàárín ikookò. Nítorí náà, kí ẹ ní ịsóra bí ejò, kí ẹ sì ẹsé onírèlè bí àdàbà.

17 È sóra lódò àwọn ènìyàn nítorí wọn yóò fi yín le àwọn ịgbímọ ịgbéríko lówó wọn yóò sì nà yín nínú Sinagogu.

18 Nítorí orúkọ mi, a ó mú yín lo síwájú àwọn baálè àti àwọn ọba, bí éléríí sí wọn àti àwọn aláikolà.

19 Nígbà tí wọn bá mú yín, ẹ má ẹsé sàníyàn ohun tí ẹ ó sọ tàbí bí ẹ ó ẹsé sọ ó. Ní ojú kan náà ni a ó fi ohun tí ẹyin yóò sọ fún yín.

20 Nítorí pé kí i ẹsé ẹyin ni ó sọ ó, bí kò ẹsé Èmí Baba yín tí ní sòrò nípasè yín.

21 “Arákùnrin yóò sì fi arákùnrin fún pípa. Baba yóò fi àwọn ọmọ rẹ fún ikú pa. Àwọn ọmọ yóò sòtè sí ọbí wọn, wọn yóò sì mú kí a pa wòn.

22 Gbogbo ènìyàn yóò sì kórííra yín nítorí mi, ṣùgbón gbogbo ẹni tí ó bá dúró ṣinṣin dé òpin ni a ó gbálà.

23 Nígbà tí wọn bá ẹsé inúníbíni sì i yín ní ɿlú kan, ẹ sálọ sì ɿlú kejì. Lóoótó ni mo wí fún yín, ẹyin kò tì í le la gbogbo ɿlú Israéli já tán kí Ọmọ Ènìyàn tó dé.

24 “Akékọ́pó kì í ju olùkó rẹ lọ, bẹ́è ni Ọmọ Ọdò kì í ju Ọgá rẹ lọ.

25 Ó tó fún akékọ́pó láti dàbí olùkó rẹ àtí fún Ọmọ Ọdò láti rí bí Ọgá rẹ. Nígbà tí wọn bá pe baálé ilé ní Beelsebulu, mélòó mélòó ni ti àwọn ènìyàn ilé rẹ!

26 “Nítorí náà, ẹ má ẹsé bérù wọn, nítorí kò sí ohun tó ní bò tí kò ní í fí ara hàn, tàbí ohun tó wà ní ikòkò tí a kò ní mó ni gbangba.

27 Ohun tí mo bá wí fún yín ní òkùnkùn, òun ni kí ẹ sọ ní ìmólè. Èyí tí mo sọ kélékélé sì etí yín ni kí ẹ kede ré lórí òrùlé.

28 E má ẹsé bérù àwọn tí ó le pa ara níkan; ṣùgbón tí wọn kò lè pa ẹmí. E bérù Èni tí ó le pa ẹmí àtí ara run ní ọrun àpáàdì.

29 Ológoṣé méjì kó ni à ní tà ní owó idé wéwé kan? Síbè kò sí ọkan nínú wọn tí yóò ṣubú lu ilé léyìn Baba yin.

30 Àtí pé gbogbo irun orí yín ni a ti kà pé.

31 Nítorí náà, ẹ má ẹsé fòyà; ẹyin ní iye lórí ju ọpò ológoṣé lọ.

32 “Ènikéni tí ó bá jéwó mi níwájú ènìyàn, òun náà ni èmí yóò jéwó rẹ níwájú Baba mi ní ọrun.

33 Ṣùgbón eni tí ó bá sé mí níwájú àwọn ènìyàn, òun náà ni èmi náà yóò sọ wí pé n kò mò níwájú Baba mi ní ọrun.

34 “E má şe rò pé mo mú àlàáfià wá sí ayé, Èmi kò mú àlàáfià wá bí kò şe idà.

35 Nítorí èmi wá láti ya
“‘omokùnrin ní ipa sí baba rẹ,
      omobìnrin ní ipa sí ìyá rẹ,
àti aya ọmọ sí ìyakó rẹ.

36 Ará ilé ènìyàn ni yóò sì máa şe ọtá rẹ.’

37 “Eni tí ó bá fé baba rẹ tábí ìyá rẹ jù mí lọ, kò yé ní tèmi, eni tí ó ba fé ọmokùnrin tábí ọmopònrin rẹ jù mí lọ, kò yé ní tèmi.

38 Eni tí kò bá gbé àgbélébùú rẹ kí ó tèlé mi kò yé ní tèmi.

39 Eni tí ó bá wa ẹmí rẹ yóò sọ ọ nù, ṣùgbón eni tí ó bá sọ ẹmí rẹ nú nítorí tèmi ni yóò rí i.

40 “Eni tí ó bá gbà yín, ó gbà mí, eni tí ó bá sì gbà mí gbà eni tí ó rán mi.

41 Eni tí ó ba gba wòlù, nítorí pé ó jé wòlù yóò jé èrè wòlù, eni tí ó bá sì gba olódodo nítorí ti ó jé ènìyàn olódodo, yóò jé èrè olódodo.

42 Enikéni tí ó bá fi ago omi tútù fún ọkan nínú àwọn onírèlè wònyí mu nítorí tí ó jé ọmo-èyìn mi, lóóótó ni mo wí fún yín, kò ní pàdánù èrè rẹ.”

11

Jesu àti Johanu onítèbòmi

¹ Léyìn ìgbà tí Jesu sì ti parí ọrò tí ó ní sọ fún àwọn

10:34 Lk 12.51-53; Mt 10.21; Mk 13.12; Mt 7.6.   **10:37** Lk 14.25-27; 17.33; 9.23-24; Mt 16.24-25; Mk 8.34-35; Jh 12.25.   **10:40** Lk 10.16; Jh 13.20; Ga 4.14; Mk 9.37; Mt 18.5; Lk 9.48.   **11:1** Mt 7.28; 13.53; 19.1; 26.1.

omo-èyìn rẹ méjìlá, ó ti ibè rékojá láti máa kóni àti láti máa wàásù ní àwọn ilú Galili gbogbo.

² Nígbà tí Johanu gbó ohun tí Kristi şe nínú èwòn, ó rán àwọn omo-èyìn rẹ

³ láti bérèrè lówó rẹ pé, “Şe ìwọ ni eni tó n bò wá tàbi kí a máa retí elòmíràñ?”

⁴ Jesu dálùn ó wí pé, “E padà lọ, e sì sọ fún Johanu ohun tí èyin gbó, àti èyí tí èyin rí.

⁵ Àwọn afójú n ríran, àwọn amúnkùn ún rìn, a n wé àwọn adétè mó kúrò nínú ètè wọn, àwọn adití n gbórò, a n jí àwọn òkú dìde, a sì n wàásù iyínrere fún àwọn òtòsì.

⁶ Alábùkún fún ni eni tí kò rí ohun ikòsè nípa mi.”

⁷ Nígbà tí àwọn omo-èyìn Johanu ti lọ tán, Jesu bérè sí í sọ fún ọpò èníyàn nípa ti Johanu: “Kí ni èyin jáde lọ wò ní aginjú? Ewéko tí aféfè ní mi?

⁸ Bí kò bá şe béè, kí ni èyin lọ òde lọ í wò? Ọkùnrin tí a wò ni aşo dáradára? Rárá àwọn ti ó wò aşo dáradára wà ní ààfin ọba.

⁹ Àní kí ní e jáde láti lọ wò? Wòlìi? Béè ni, mo wí fún yín, ó sì ju wòlìi lọ.”

¹⁰ Èyí ni eni tí a ti kòwé rẹ pé:
“Èmi yóò rán ìránşé mi síwájú rẹ,
eni tí yóò tún ọnà rẹ şe níwájú rẹ.”

¹¹ Lóòótó ní mó wí fún yín, nínú àwọn tí a bí nínú obìnrin, kò sí eni tí ó tí í dìde tí ó ga ju Johanu onítèbomi lọ, sibè eni tí ó kéré jù ní ijøba ọrun ni ó pòjù ú lọ.

¹² Láti ìgbà ojó Johanu onítèbomi tití di àkókò yìí ni ijøba ọrun ti di à fi agbára wò, àwọn alágbára ló ní fi ipá gbà á.

13 Nítorí náà gbogbo òfin àti wòlì ni ó sotéle kí Johanu kí ó tó dé.

14 Bí ẹyin yóò bá gbà á, èyí ni Elijah tó ní bò wá.

15 Èni tí ó bá ní etí, kí ó gbó.

16 “Kí ni èmi ìbá fi ìran yíí wé? Ó dàbí àwọn ọmọ kékeré tí ní jòkoo ní ọjà tí wón sì ní ké pe àwọn ẹlegbé wón:

17 “‘Àwa ní fun fèrè fún yín,
      ẹyin kò jó;

      àwa kòrìn ọfò
      ẹyin kò káàánú.’

18 Nítorí Johanu wá kò bá a yín jẹ bẹè ni kò mu, ẹyin sì wí pé, ‘Ó ní èmí èṣù.’

19 Ọmọ Ènìyàn wá bá a yín jẹun, ó sì bá yin mu, wón wí pé, ‘Ojẹun àti ọmùtí; ḥoré àwọn agbowó òde àti àwọn ẹléṣé.’ Sùgbón a dá ọgbón láré nípa ìṣe rẹ.”

Ègbé ni fún àwọn ìlú tí kò ronúpìwàdà

20 Nígbà náà ni Jesu bérè sí í bá ìlú tí ó ti şe ọpò ìṣé ìyanu rẹ wí, nítorí wọn kò ronúpìwàdà.

21 Ó wí pé, “Ègbé ni fún ìwọ Korasini, ègbé ni fún ìwọ Betisaida! Ìbá şe pé a ti şe àwọn ìṣé ìyanu tí a şe nínú yín ní a şe ni Tire àti Sidoni, àwọn ènìyàn wọn ìbá ti ronúpìwàdà ti pé nínú aşo ọfò àti eérú.

22 Sùgbón mo wí fún yín, yóò sàn fún Tire àti Sidoni ní ọjó ịdájó jù fún yín.

23 Àti ìwọ Kapernaumu, a ó ha gbé ọ ga sókè ọrun? Rárá, a ó rẹ ọ sílè sí ipò òkú. Nítorí, ìbá şe pé a ti şe ìṣé ìyanu tí a şe nínú rẹ ní Sodomu, òun ìbá wà tití di òní.

24 Lóòótó yóò sàñ fún ilè Sodomu ní ojó ìdájó jù fún ìwọ lọ.”

Ìsinmi fún aláàárè

25 Nígbà náà ni Jesu wí pé, “Mo yìn ọ Baba, Olúwa ọrun àti ayé, nítorí ìwọ tì fí òtító yí pamó fún àwọn tó jé ọlógbón àti amòye, Ìwọ sì tì fí wón hàn fún àwọn ọmọ wéwé.

26 Béè ni, Baba, nítorí ó wù ó láti şe békè.

27 “Ohun gbogbo ni Baba mi tì fí sí ìkawó mi. Kò sí ení tí ó mọ ọmọ bí kò şe Baba, békè ni kò sí ẹnikéni tí ó mọ Baba, bí kò şe ọmọ, àti àwọn tì ọmọ yan láti fí ara hàn fún.

28 “E wá sódò mi gbogbo èyin tí ní ʂisé tí a sì di ẹrù wíwúwo lé lórí, èmi yóò sì fún yín ní ìsinmi.

29 E gbé àjágà mi wò. E kó erekó lódò mi nítorí onínútútù àti onírèlè ọkàn ni èmi, èyin yóò sì ri ìsinmi fún ọkàn yín.

30 Nítorí àjágà mi rorùn ẹrù mi sì fúyé.”

12

Olúwa ojó ìsinmi

1 Ní àkókò náà ni Jesu ní la àárin oko ọkà kan lọ ní ojó ìsinmi, ebi sì ní pa àwọn ọmọ-èyìn rẹ. Wón sì bérè sì i ya orí ọkà, wón sì ní jẹ é.

2 Nígbà tì àwọn Farisi rí èyí. Wón wí fún pé, “Wò ó! Àwọn ọmọ-èyìn rẹ ní şe ohun tì kò bá òfin mu ní ojó ìsinmi.”

11:25 Lk 10.21-22.   **11:25** 1Ko 1.26-29.   **11:27** Jh 3.35; 5.20; 13.3; 7.29; 10.15; 17.25; Mt 28.18.   **12:1** Mk 2.23-28; Lk 6.1-5.   **12:1** De 23.25.

3 Jesu dáchùn pé, “Eyin kò ha ka ohun tí Dafidi şe nígbà tí ebi ní pa á àti àwọn tí ó wà lódò rẹ.

4 Ó wọ inú ilé Olórun, òun àti àwọn èníyàn rẹ jẹ àkàrà tí a yà sótò, èyí tí kò yẹ fún wọn láti jẹ, bí kò şe fún àwọn àlùfáà níkan.

5 Tábí eyin kò ti kà á nínú òfin pé ní ojó ìsinmi, àwọn àlùfáà tí ó wà ní témpli ní ba ojó ìsinmi jé tí wón sì wà lájébi.

6 Sùgbón mo wí fún yín, eni tí ó pò ju témpli lọ wà níhìn-in.

7 Bí ó bá jé pé e mọ ịtumò ọrọ yíí, ‘Àánú ni èmi ní fé kì í şe ẹbọ,’ èyin kì bá tí dá aláléşè lébi.

8 Nítorí pé Ọmọ Èníyàn jé Olúwa ojó ìsinmi.”

9 Nígbà tí Jesu kúrò níbè ó lọ sí Sinagogu wọn,

10 ọkùnrin kan tí ọwó rẹ kan rọ wà níbè. Wón ní wá ọnà láti fi ẹsùn kan Jesu, wón béèrè lówó rẹ pé, “Njé ó tó láti mú èníyàn láradá ní ojó ìsinmi?”

11 Ó dá wọn lóhùn pé, “Bí ó bá jé wí pé bí ẹnikéni nínú yín bá ní àgùntàn kan şoso, tí ó sì bó sínú kòtò ní ojó ìsinmi, njé kì yóò díímú, kí ó sì fà á jáde.

12 Njé mélòó mélòó ní èníyàn ní iye lórí ju àgùntàn kan lọ! Nítorí náà ó yẹ láti şe rere ní ojó ìsinmi.”

13 Nígbà náà, ó sì wí fún ọkùnrin náà pé, “Na ọwó rẹ,” bí òun sì ti nà án, ọwó rẹ sì bò sí ipò rẹ gégé bí ọwó èkejì.

14 Síbè àwọn Farisi jáde lọ pe ịpàdé láti dítè mú un àti bí wọn yóò şe pa Jesu.

Iránşé tí Olórun yàn

12:3 1Sa 21.1-6; Le 24.9.   **12:9** Mk 3.1-6; Lk 6.6-11.   **12:11** Lk

14.5.   **12:14** Mk 14.1; Jh 7.30; 8.59; 10.39; 11.53.

15 Nígbà tí Jesu sì mò, ó yera kúrò níbè. Opò ijò èniyàn sì nò tò ó léyìn, ó sì mú gbogbo àwọn aláìsàn láradá.

16 Şùgbón ó kìlò fún wọn pé kí wón kí ó má şe fi òun hàn.

17 Èyí jé ìmúşé àsotélè èyí tí wòlù Isaiah so nípa rẹ pé,

18 “È wo ìránsé mi eni tí mo yàn.

Àyànfé mi ni eni tí inú mi dùn sí gidigidi; èmi yóò fi èmí mi fún un.

Òun yóò sì şe idájó àwọn kèfèrí.

19 Òun kì yóò jà, béké ni kì yóò kígbé;

enikéni kì yóò gbó ohùn rẹ ní ìgboro.

20 Koríko odò tité kan ni òun kì yóò fó,

àti òwú-fitílà tí nò jó tan an lọ lòun kì yóò fé pa.

Títí yóò fi mú idájó dé ìségun.

21 Ní orúkọ rẹ ni gbogbo kèfèrí yóò fi ìrètí wọn sí.”

Jesu àti Beelsebulu

22 Nígbà náà ni wón mú ọkùnrin kan tó ni èmí èṣù tò ó wá, tí ó afójú, tí ó tún ya odi. Jesu sì mú un láradá kí ó le sòrò, ó sì ríran.

23 Ènu sì ya gbogbo àwọn èniyàn. Wón wí pé, “Èyí ha lè jé Ọmọ Dafidi bí?”

24 Şùgbón nígbà tí àwọn Farisi gbó èyí, wón wí pé, “Nípa Beelsebulu níkan, tí í şe ọba èmí èṣù ni ọkùnrin yíí fi lé àwọn èmí èṣù jáde.”

25 Jesu tí ó mọ èrò wọn, ó wí fún wọn pé,
“Ìjobakíjọba tí ó bá yapa sí ara rẹ yóò parun,
ilúkílùú tàbí ilékílé tí ó bá yapa sí ara rẹ kì yóò dúró.

26 Bí èṣù bá sì ní lé èṣù jáde, a jé wí pé, ó ní yapa sí
ara rẹ. Ìjoba rẹ yóò ha şe le dúró?

27 Àti pé, bi èmi bá ní lé àwọn èmí èṣù jáde nípa
Beelsebulu, nípa ta ni àwọn ènìyàn yín fi ní lé wọn
jáde? Nítorí náà ni wọn yóò şe má şe ìdájó yín.

28 Şùgbón bí ó bá jé pé nípa Èmí Olórun ni èmi fi
ní lé àwọn èmí èṣù jáde, a jé pé ìjoba Olórun ti dé bá
yín.

29 “Tàbí, báwo ni ènikéni şe lè wọ ilé alágbara lọ kí
ó sì kó ẹrù rẹ, bí kò şe pé ó kókó di alágbara náà?
Nígbà náà ni ó tó lè kó ẹrù rẹ lọ.

30 “Ení tí kò bá wà pèlú mi, òun lòdì sí mi, ení tí kò
bá mi kójopò ní fónká.

31 Nítorí èyí, mo wí fún yín, gbogbo èṣè àti ọrọ-òdì
ni a yóò dárí rẹ jí ènìyàn, şùgbón ịsọrọ-òdì sí Èmí
Mímó kò ní ìdájíjì.

32 Ènikéni tí ó bá sòrọ-òdì sí Ọmọ Ènìyàn, a ó dáríjì
í, şùgbón ení tí ó bá sọ ọrọ-òdì sí Èmí Mímó, a kì yóò
dáríjì í, ibá à şe ní ayé yíí tàbí ní ayé tí ní bò.

33 “E sọ igi di rere, èso rẹ a sì di rere tàbí kí e sọ
igi di búburú, èso rẹ a sì di búburú, nítorí nípa èso igi
ni a ó fí mọ igi.

34 Eyiñ ọmọ paramólè, báwo ni èyiñ tí e jé búburú
şe lè sòrọ rere? Ọkàn ènìyàn ni ó ní dárí irú ọrọ tí ó
lè jáde lénu rẹ.

35 Èni rere láti inú yàrá ìṣúra rere okàn rẹ ní mú ohun rere jáde wá, àti èni búburú láti inú ìṣúra búburú ni; mu ohun búburú jáde wá.

36 Şùgbón, mo sọ èyí fún yín, èyin yóò jíyìn gbogbo isòkúsọ yín ní ojó idájó.

37 Nítorí nípa ọrọ ẹnu yín ni a fi dá yin láre, nípa ọrọ ẹnu yín sì ni a ó fi dá yin lébi.”

Àmì Jona

38 Nígbà náà ni, díè nínú àwọn Farisi àti àwọn olùkó òfin wí fún pé “Olùkó, àwa fé rí işé àmì kan lódò rẹ”.

39 Ó sì dá wọn lóhùn wí pé, “Ìran búburú àti ìran panşágà ní béèrè àmì; şùgbón kò sí àmì tí a ó fi fún un, bí kò şe àmì Jona wòlìi.

40 Bí Jona ti gbé inú eja ñlá fún ọsán méta àti òru méta, bẹ́ẹ gégé ni èmí Ọmọ Èníyàn yóò gbé ní inú ilè fún ọsán méta àti òru méta.

41 Àwọn ará Ninefe yóò díde pèlú ìran yíí ní ojó idájó. Wọn yóò sì dá a lébi. Nítorí pé wọn ronúpiwàdà nípa iwàásù Jona. Şùgbón báyíí èni tí ó pójù Jona wà níhìn-ín yíí.

42 Obabìnrin gúúsù yóò sì díde ní ojó idájó sí ìran yíí yóò sì dá a lébi; nítorí tí ó wá láti ilè ikangun ayé láti gbó ọrọ ogbón láti ẹnu Solomoni. Şùgbón báyíí èni tí ó pójù Solomoni ní bẹ níhìn-ín yíí.

43 “Nígbà tí èmí búburú kan bá jáde lára èníyàn, a máa rìn ní ibi gbígbé, a máa wá ibi ìsinmi, kò sì ní rí i.

12:38 Lk 11.16,29-32; Mk 8.11-12; Mt 16.1-4; Jh 2.18; 6.30; 1Ko 1.22.

12:43 Lk 11.24-26; 2Pt 2.20.

44 Nígbà náà ni ẹmí náà yóò wí pé, ‘Èmi yóò padà sí ara ọkùnrin tí ẹmí ti wá.’ Bí ó bá sì padà, tí ó sì bá ọkàn ọkùnrin náà ni ọfifio, a gbà á mó, a sì şe é ní ọşó.

45 Nígbà náà ni yóò lọ, yóò sì mú ẹmí méje miíràñ pèlú ara rẹ, tí ó burú ju òun fúnra rẹ lọ. Gbogbo wọn yóò sì wá sí inú rẹ, wọn yóò māa gbé ibè. Ìgbèyìn ọkùnrin náà a sì burú ju işáájú rẹ lọ. Béè gégé ni yóò rí fún ìran búburú yìí pèlú.”

Ìyá Jesu àti àwọn arákùnrin rẹ

46 Nígbà tí ó ní sòrò wònyí fún àwọn ènìyàn, wò ó, ìyá rẹ àti àwọn arákùnrin rẹ dúró lóde, wón fé bá a sòrò.

47 Nígbà náà ni ẹníkan wí fún un pé, “Ìyá rẹ àti àwọn arákùnrin rẹ ní dúró dè ó lóde wón ní fé bá ọ sòrò.”

48 Ó sì fún ni èsì pé, “Ta ni ìyá mi? Ta ni àwọn arákùnrin mi?”

49 Ó nawó sí àwọn ọmo-èyìn rẹ, ó wí pé, “Wò ó, ìyá mi àti àwọn arákùnrin mi ni wònyí.”

50 Nítorí náà, “Enikéni tí ó bá şe ifé Baba mi tí ní bẹ ní ọrun, ni arákùnrin mi àti arábìnrin mi àti ìyá mi.”

13

Òwe afúnrúgbìn

1 Ní ọjó kan náà, Jesu kúrò ní ilé, ó jókòó sí etí Òkun.

2 Opòlopò ènìyàn péjo sódò rẹ, tó békè tí ó fi bó sínú ọkò ojú omi, ó jókòó, gbogbo ènìyàn sì dúró létí Òkun.

12:46 Mk 3.31-35; Lk 8.19-21.   **12:46** Jh 2.1-12; 19.25-27; 7.1-10; Mk 6.3; 1Ko 9.5.   **12:50** Jh 15.14.   **13:1** Mk 4.1-9; Lk 8.4-8; 5.1-3.

³ Nígbà náà ni ó fi ọpọlọpọ òwe bá wọn sòrọ, wí pé, “Àgbè kan jáde lọ gbin irúgbìn sínú oko rẹ.

⁴ Bí ó sì ti gbin irúgbìn náà, diè bó sí ẹbá ọnà, àwọn ẹyé sì wá, wón sì je é.

⁵ Diè bó sórí ilè orí àpáta, níbi ti kò sí erùpè púpọ. Àwọn irúgbìn náà sì dàgbásókè kiákíá, nítorí erùpè kò pò lórí wọn.

⁶ Şùgbón nígbà tí oòrùn gòkè, oòrùn gbígbóná jó wọn, gbogbo wọn sì rọ, wón kú nítorí wọn kò ni gbòñgbò.

⁷ Àwọn irúgbìn mìíràn bó sí àárín ẹgún, ẹgún sì dàgbà, ó sì fún wọn pa.

⁸ Şùgbón diè tó bó sórí ilè rere, ó sì so èso, òmíràn ọgórùn-ún, òmíràn ọgótòòta, òmíràn ọgbọqgbọn, ni ilópo èyí ti ó gbìn.

⁹ Ení tí ó bá létí, kí ó gbó.”

¹⁰ Àwọn ọmọ-èyìn rẹ tò ó wá, wón bí i pé, “Èéše tí ìwo ní fi òwe bá àwọn ènìyàn sòrọ?”

¹¹ Ó sì da wọn lóhùn pé, “Ẹyin ni a ti fi fún láti mọ ohun ijìnlè ijọba ọrun, şùgbón kí í şe fún wọn.

¹² Ènikéni tí ó ní, òun ni a ó fún sí i, yóò sì ní lópòlópọ. Şùgbón lówó èni tí kò ní, ni a ó ti gbà èyí kékéré tí ó ní náà.

¹³ Ìdí nìyíí tí mo fi ní fi òwe bá wọn sòrọ:
“Ní ti rí rí, wọn kò rí;

ní ti gbígbó wọn kò gbó, bẹè ni kò sì yé wọn.

¹⁴ Sí ara wọn ni a ti mú àsotéélè wòlùù Isaiah şe:
“Ní gbígbó ẹyin yóò gbó şùgbón kí yóò sì yé yín;
ní rí rí ẹyin yóò rí, şùgbón ẹyin kí yóò sì móye.

¹⁵ Nítorí àyà àwọn ènìyàn yíí sébó

etí wọn sì wúwo láti gbó
 ojú wọn ni wón sì dì
 nítorí kí àwọn má ba à fí ojú wọn rí
 kí wón má ba à fí etí wọn gbó
 kí wón má ba à fí àyà wòn mò òye,
 kí wón má ba à yípadà, kí èmí ba à le mú wòn láradá.
 16 Şùgbón ibùkún ni fún ojú yín, nítorí wón ríran, àti
 fún etí yín, nítorí ti wón gbó.
 17 Lóòótó ni mo wí fún yín, ọpò àwọn wòlù àti
 ènyìàn Ọlórun ti fé rí ohun tí èyin ti rí, ki wón sì
 gbó ohun tí e ti gbó, şùgbón kò şe é şe fún wọn.
 18 “Nítorí náà, e fi etí sí ohun tí òwe afúnrúgbìn
 túmò sí,
 19 nígbà tí ènikéni bá gbó ọrò nípa ìjọba ọrun
 şùgbón tí kò yé e, léyìn náà èṣù á wá, a sì gba èyí
 tí a fún sí ọkàn rẹ kúrò. Èyí ni irúgbìn ti a fún sí ẹbá
 ọnà.
 20 Eni tí ó sì gba irúgbìn tí ó bó sí ilè orí àpáta, ni
 èni tí ó gbó ọrò náà, lógán, ó sì fi ayò gba ọrò náà.
 21 Şùgbón nítorí kò ní gbòngbò, ó wà fún ìgbà díè;
 nígbà tí wàhálà àti inúnibíni bá díde nítorí ọrò náà
 ní ojú kan náà yóò sì kósé.
 22 Eni tí ó si gba irúgbìn tí ó bó sí àárín ègún ni èni
 tí ó gbó ọrò náà, şùgbón àwọn ànýìàn ayé yíí, ìtànje,
 ọrò sì fún ọrò náà pa, ọrò náà kò so èso nínú rẹ.
 23 Şùgbón èni tí ó gba irúgbìn tí ó bó sí orí ilè
 rere ni èni tí ó gbó ọrò náà, tí ó sì yé e; òun sì
 so èso òmíràn ọgóròrùn, òmíràn ọgótòòta, òmíràn
 ọgbọqgbòn.”

Òwe èpò àti alikama

24 Jesu tún pa òwe mìíràn fún wọn: “Ijọba ọrun dàbí àgbẹ́ kan tí ó gbin irúgbìn rere sí oko rẹ,

25 ʂùgbón ní òru ojó kan, nígbà tí ó sùn, ọtá rẹ wá sí oko náà ó sì gbin èpò sáàrín alikama, ó sì bá tirè lo.

26 Nígbà tí alikama náà bérẹ sí dàgbà, tí ó sì so èso, nígbà náà ni èpò náà fi ara hàn.

27 “Àwọn ọmọ ọdò àgbẹ́ náà wá, wọn sọ fún un pé, ‘Ogá, irúgbìn rere kó ni iwọ ha gbìn sí oko rẹ ní? Báwo ni èpò şe wà níbẹ́ nígbà náà?’

28 “Ó sọ fún wọn pé, ‘Otá ni ó şe èyí’

“Àwọn ọmọ ọdò rẹ tún bí i pé, ‘Njé iwọ ha fé kí a fa èpò náà tu kúrò?’

29 “Ó dá wọn lóhùn pé, ‘Rárá, nítorí bí ẹyin bá ní tu èpò kúrò, e ó tu alikama dànù pèlú rẹ.

30 E jé kí àwọn méjèèjì máa dàgbà pò, tití di àṣìkò ikórè. Èmi yóò sọ fún àwọn olùkórè náà láti kókó şá àwọn èpò kúrò kí wón sì dìwón nítí, kí a sì sun wọn, kí wón sì kó alikama sínú àká mi.”

Òwe hóró musitadi àti iwúkàrà

31 Jesu tún pa òwe mìíràn fún wọn: “Ijọba ọrun dàbí èso hóró musitadi, èyí tí ọkùnrin kan mú tí ó gbin sínú oko rẹ.

32 Bí ó tilè jé èso tí ó kéré púpò láàrín èso rẹ, sibè ó wá di ohun ọgbìn tí ó tóbí jojó. Ó sì wá di igi tó béké tí àwọn ẹyé ojú ọrun sì wá, wón sì fi ẹka rẹ şe ibùgbé.”

33 Ó tún pa òwe mìíràn fún wọn: “Ìjọba ọrun dàbí iwúkàrà tí obìnrin kan mú tí ó pò mó ìyèfun púpò tití tí gbogbo rẹ fi di wíwú.”

34 Òwe ni Jesu fi sọ nñkan wònyí fún àwọn ènìyàn, òwe ni ó fi bá wọn sọ gbogbo ọrọ tó sọ.

35 Kí ọrọ tí a ti ẹnu àwọn wòlífí sọ lé wá sí ìmúṣe pé: “Èmi yóò ya ẹnu mi láti fi òwe sòrò.

Èmi yóò sọ àwọn ohun tí ó fi ara sin láti ìpilèṣè ayé wá.”

Àlàyé òwe èpò àti alikama

36 Léyìn náà ó sì fi ọpọ ènìyàn sílè lóde, ó wọ ilé lo. Àwọn ọmọ-èyìn rẹ tò ó wá, wọn wí pé, “Ṣàlàyé òwe èpò inú oko fún wa.”

37 Ó sì dá wọn lóhùn pé, “Ọmọ Ènìyàn ni ẹni tí ó ní fúnrúgbìn rere.

38 Ayé ni oko náà; irúgbìn rere ni àwọn ènìyàn ti ìjọba ọrun. Èpò ni àwọn ènìyàn tí wón jé tí èṣù,

39 ọtá tí ó gbin àwọn èpò sáàrín alikama ni èṣù. Ìkórè ni ḥopin ayé, àwọn olùkórè sì ní àwọn angeli.

40 “Gégé bí a ti kó èpò jọ, tí a sì sun ún nínú iná, bẹè gégé ni yóò rí ní ìgbẹyìn ayé.

41 Ọmọ Ènìyàn yóò ran àwọn angeli rẹ, wọn yóò sì kó gbogbo ohun tó ní mú ni dẹṣe kúrò ní ìjọba rẹ àti gbogbo ènìyàn búburú.

42 Wọn yóò sì sọ wón sí inú iná ìléru, níbi ti ẹkún òun ipayíinkeke yóò gbé wá.

43 Nígbà náà ni àwọn olódodo yóò máa ràn bí oòrùn ní ìjọba Baba wọn. Ẹni tí ó bá létí, jé kí ó gbó.

Òwe ìṣúra tí a fi pamó sínú ilè àti ohun ẹṣọ olówó iyebíye

⁴⁴ “Ìjọba ṣorun sì dàbí ìṣúra kan tí a fi pamó sínú oko. Nígbà tí ọkùnrin kan rí i ó tún fi í pamó. Nítorí ayò rẹ, ó ta gbogbo ohun ìní rẹ, ó ra oko náà.

⁴⁵ “Bákán náà ni ìjọba ṣorun dàbí oníṣòwò kan tí ó ní wá ọkúta olówó iyebíye láti rà.

⁴⁶ Nígbà tí ó rí ọkan tí ó ni iye lórí, ó lọ láti ta gbogbo ohun ìní rẹ láti le rà á.

Òwe ti àwọn eja

⁴⁷ “Bákán náà, a sì tún lè fi ìjọba ṣorun wé àwọn kan tí a jù sínú odò, ó sì kó onírúurú eja.

⁴⁸ Nígbà tí àwọn náà sì kún, àwọn apeja fà á sókè sí etí bèbè Òkun, wón jókòó, wón sì sha àwọn èyí tí ó dára sínú apèrè, şùgbón wón da àwọn tí kò dára nù.

⁴⁹ Béè gégé ni yóò rí ní iga-bèyìn ayé. Àwọn angéli yóò wá láti ya àwọn èniyàn búburú kúrò lára àwọn olódodo.

⁵⁰ Wón ó sì ju àwọn èniyàn búburú sínú iná iléru náà, ní ibi ti ẹkún àti ịpáyíkeke yóò gbé wà.”

⁵¹ Jesu bí wón léèrè pé, “Njé gbogbo nñkan wònyí yé yín.”

Wón dáhùn pé, “Béè ni, ó yé wa.”

⁵² Ó wífún wón pé, “Nítorí náà ni olúkúlùkù olùkó òfin tí ó ti di ọmọ-èyìn ní ìjọba ṣorun şe dàbí ọkùnrin kan tí í şe baálé ilé, tí ó mú ìṣúra tuntun àti èyí tí ó ti gbó jáde láti inú yàrá ìṣúra rẹ.”

Wòlù tí kò lọlá

⁵³ Léyìn ti Jesu ti parí òwe wònyí, ó ti ibè kúrò.

54 Ó wá sí ìlú òun tìkára rẹ, níbẹ ni ó ti ní kó àwọn èniyàn nínú Sinagògu, ẹnu sì yà wón. Wón béeरे pé, “Níbo ni ọkùnrin yí ti mú ọgbón yí atí işé ìyanu wònyí wá?

55 Kì í ha şe ọmọ gbénàgbénà ni èyí bí? Ìyá rẹ ha kó ni à ní pè ní Maria bí? Arákùnrin rẹ ha kó ni Jakòbu, Josefu, Simoni atí Judasi bí?

56 Àwọn arábìnrin rẹ gbogbo ha kó ni ó ní bá wa gbé níhìn-ín yí, nígbà náà níbo ni ọkùnrin yí ti rí àwọn nìkan wònyí?”

57 Inú bí wọn sí i.

Şùgbón Jesu wí fún wọn pé, “**Wòlì a maa lólá ní ibòmíràñ, àfi ní ilé ara rẹ atí ní ilú ara rẹ nìkan ni wòlì kò ti lólá.**”

58 Nítorí náà kò şe işé ìyanu kankan níbẹ, nítorí àìnígbagbó wọn.

14

A bé Johanu Onítèbòmi lórí

1 Ní àkókò náà ni Herodu ọba tetrarki gbó nípa òkìkí Jesu,

2 ó wí fún àwọn ọmọ ọdò rẹ pé, “Dájúdájú Johanu onítèbòmi ni èyí, ó jínde kúrò nínú òkú. Ìdí niyí tí ó fi ní agbára láti şisé ìyanu wònyí.”

3 Nísinsin yí Herodu ti mú Johanu, ó fi ẹwòn dè é, ó sì fi sínú túbú, nítorí Herodia aya Filipi arákùnrin rẹ,

4 nítorí Johanu onítèbòmi ti sọ fún Herodu pé, “Kò yé fún ọ láti fé obìnrin náà.”

13:54 Mk 6.1-6; Lk 4.16-30.   **14:1** Mk 6.14-16; Lk 9.7-9; Mk 8.28.

14:3 Mk 6.17-18; Lk 3.19-20; Le 18.16; 20.21.

5 Herodu fé pa Johanu, şùgbón ó bérù àwọn èniyàn nítorí gbogbo èniyàn gbàgbó pé wòlù ni.

6 Ní ojó àsè irántí ojó ibí Herodu, omo Herodia obìnrin jó dáradára, ó sì té Herodu lórùn gidigidi.

7 Nítorí náà ni ó şe fi ibúra şe ilérí láti fún un ní ohunkóhun ti ó bá béérè fún.

8 Pèlú ìmòràn láti ọdò iyá rẹ, ó béérè pé, “Fún mi ni orí Johanu onítèbomí nínú àwopòkó”.

9 Inú ọba bàjé gidigidi, şùgbón nítorí ibúra rẹ àti kí ojú má ba à tì íníwájú àwọn àlejò tó wà ba jẹ àsè, ó pàṣe pé kí wón fún un gégé bí o ti fé.

10 Nítorí náà, a bé orí Johanu onítèbomí nínú ilé túbú.

11 A sì gbé orí rẹ jáde láti fi fún ọmòbìnrin náà nínú àwopòkó, òun sì gbà á, ó gbé e tọ iyá rẹ lọ.

12 Léyìn náà, àwọn ọmo-éyìn Johanu wá gba òkú rẹ, wón sì sin ín. Wón sì wá sọ ohun tí ó şelè fún Jesu.

Jesu bó egbérún márùn-ún (5,000) èniyàn

13 Nígbà tí Jesu gbó iròyìn işèlè náà, ó kúrò níbè, ó bá ọkò ojú omi lọ sí ibi kólófín kan ní èbúté láti dá wà níbè. Nígbà tí wón gbó éyí, ọpò èniyàn sì fi ẹsè rìn télè e láti ọpò ilú wón.

14 Nígbà ti Jesu gúnlè, tí ó sì rí ọpòlòpò èniyàn, inú rẹ yó sí wón, ó sì mú àwọn aláisàn láradá.

15 Nígbà ti ilè ní szu lọ, àwọn ọmo-éyìn rẹ tọ ó wá, wón sì wí pé, “Ibi yílì jínnà sí ilú ilè sì ní szu lọ. Rán àwọn èniyàn lọ sí àwọn iletò kí wón lè ra oúnje jẹ.”

16 Şùgbón Jesu fèsì pé, “**Kò nílò kí wón lọ kúrò. E fún wón ní oúnje.**”

17 Wón sì dalóhùn pé, “Àwa kò ní ju ìṣù àkàrà mårùn-ún àti eja méjì lọ níhìn-ín.”

18 Ó wí pé, “**E** mú wọn wá fún mi níhìn-ín yìí.”

19 Léyìn náà, ó wí fún àwọn èníyàn kí wón jókòò lórí koríko. Léyìn náà, ó mú ìṣù àkàrà mårùn-ún àti eja méjì. Ó gbé ojú rẹ́ sí ọrun. Ó béèrè ibùkún Olórun lórí oúnje náà, Ó sì bù ú, ó sì fi àkàrà náà fún àwọn ọmọ-èyìn láti pín in fún àwọn èníyàn.

20 Gbogbo wọn sì jẹ́ àjeyó. Léyìn náà àwọn ọmọ-èyìn kó àjékù jọ, ó kún agbòn méjìlá.

21 Iye àwọn èníyàn ni ojó náà jẹ́ egbérún mårùn-ún (5,000) ọkùnrin, láïka àwọn obìnrin àti àwọn ọmọdé.

Jesu rìn lójú omi

22 Lésèkésè léyìn èyí, Jesu wí fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ́ kí wón bọ́ sínú ọkò wọn, àti kí wón máá kojá lọ sáajú rẹ́ sí òdikejì. Òun náà dúró léyìn láti tú àwọn èníyàn ká lọ sí ilé wọn.

23 Léyìn tí ó tú ijọ èníyàn ká tán, ó gun orí òkè lọ fúnra rẹ́ láti lọ gba àdúrà. Nígbà tí ilè şú, òun wà níkan níbè,

24 ní àkókò yíí ọkò ojú omi náà ti rin jìnnà sí etí bèbè Òkun, tí ijì omi ní tì í síwá séyìn, nítorí ijì şe ọwó òdì sí wọn.

25 Ní déédé ago mérin òwúrò, Jesu tò wón wá, ó ní rìn lórí omi.

26 Nígbà tí àwọn ọmọ-èyìn rí i tí ó ní rìn lójú omi, èrù ba wọn gidigidi, wòn rò pé “iwin ni,” wòn kígbé tìbèrù tìbèrù.

27 Lójúkan náà, Jesu wí fún wọn pé, “**E** mú ọkàn le! **Èmi ni e má** **ṣe bérù.**”

28 Peteru sì ké sí i pé, “Olúwa, bí ó bá jé pé ìwọ ni nítòótó, sọ pé kí n tò ó wà lórí omi.”

29 Jesu dá a lóhùn pé, “**Ó** **dára, máa bò wá.**”

Nígbà náà ni Peteru sòkalè láti inú ọkọ. Ó n rìn lórí omi lọ sí ìhà ọdò Jesu.

30 Nígbà tí ó rí aféfẹ́ líle, èrù bà á, ó sì bérè sí í rì. Ó kígbé lóhùn rara pé, “Gbà mí, Olúwa.”

31 Lójúkan náà, Jesu na ọwó rẹ, ó díímú, ó sì gbà á. Ó sì wí fún un pé, “**Èéṣe** **tí** **ìwọ** **fi** **ṣiyéméjì** **ìwọ** **onígbàgbó** **kékeré?**”

32 Àti pé, nígbà ti wón sì gòkè sínú ọkọ, ijì náà sì dúró jéé.

33 Nígbà náà ni àwọn to wà nínú ọkọ náà foríbalè fún un wón wí pé, “Nítòótó Omọ Olórun ni ìwọ í şe.”

34 Nígbà tí wón rékojá sí apá kejì wón gúnlè sí Genesareti.

35 Nígbà tiwọn mò pé Jesu ni, wọn sì ránṣé sí gbogbo ilú náà yíká. Wón sì gbé gbogbo àwọn aláisàn tò ó wá.

36 Àwọn aláisàn bẹ́ é pé kí ó gba àwọn láyè láti fi ọwó kan ìsétí aşo rẹ, gbogbo àwọn tí ó şe bẹ́ sì rí ìwòsàn.

15

Ohun mímọ́ àti ohun àímọ́

1 Nígbà náà ní àwọn Farisi àti àwọn olùkó òfin tọ Jesu wá láti Jerusalemu,

---

14:29 Jh 21.7.   **14:31** Mt 6.30; 8.26; 16.8.   **14:33** Mt 28.9,17.

14:34 Mk 6.53-56; Gẹ 6.22.   **14:36** Mk 3.10; Nu 15.38; Mt 9.20.

15:1 Mk 7.1-23.

² wọn békèrè pé, “Èéše tí àwọn ọmọ-èyìn rẹ fí ní rú òfin àtayébáyé àwọn alàgbà? Nítorí tí wọn kò wẹ ọwó wọn kí wón tó jẹun!”

³ Jesu sì dá wọn lóhùn pé, “Èéha şe tí ẹyin fí rú òfin Olórun, nítorí àṣà yín?

⁴ Nítorí Olórun wí pé, ‘Bòwò fún Baba òun iyá rẹ,’ àti pé, ‘Enikéni tí ó bá sọ ọrọ-òdì sí baba tàbí iyá rẹ, ní láti kú.’

⁵ Șùgbón ẹyin wí pé, enikéni tí ó bá wí fún baba tàbí iyá rẹ pé, ‘Ebùn fún Olórun ni ohunkóhun tí ìwọ ibá fí jèrè lára mi,’

⁶ tí Òun kò sì bòwò fún baba tàbí iyá rẹ, ó bó; békè ni ẹyin sọ òfin Olórun di asán nípa àṣà yín.

⁷ Ẹyin àgàbàgebè, ní òtitó ni Wòlù Isaiah sotéle nípa yín wí pé:

⁸ “Àwọn ènìyàn wònyí ní fí ẹnu láṣán bu ọlá fún mi, șùgbón ọkàn wọn jìnnà réré sí mi.

⁹ Lásán ni ịsìn wọn;

nítorí pé wón ní fí òfin ènìyàn kó ni ní ẹkó.”

¹⁰ Jesu pe ọpò ènìyàn wá sí ọdò rẹ, ó wí pé, “E tétí, e sì jé kí níkan tí mo sọ yé yín.

¹¹ Ènìyàn kò di aláímó nípa ohun tí ó wọ ẹnu ènìyàn, șùgbón ẹyí tí ó ti ẹnu jáde wá ni ó sọ ní di aláímó.”

¹² Nígbà náà, àwọn ọmọ-èyìn rẹ tò ó wá, wón wí fún un pé, “Njé ìwọ mò pé inú bí àwọn Farisi léyìn tí wón gbó ọrọ tí ó sọ yíí?”

¹³ Jesu dá wọn lóhùn pé, “Gbogbo igi tí Baba mi ti ní bẹ ni ọrun kò bá gbin ni á ó fàtu tigbòngbò tigbòngbò,

14 e fi wón sílè; afójú tí ní fi ọnà han afójú ni wón. Bí afójú bá sì ní fi ọnà han afójú, àwọn méjèèjì ni yóò jin sí kòtò.”

15 Peteru wí, “Se àlàyé òwe yií fún wa.”

16 Jesu béérè lówó wọn pé, “Èéha se tí ìwọ fi jé alálmoye sibè”?

17 “Eyin kò mò pé ohunkóhun tí ó gba ẹnu wólé, yóò gba ti ọnà oúnjẹ lọ, a yóò sì yà á jáde?”

18 Şùgbón ohun tí a ní sọ jáde láti ẹnu, inú ọkàn ni ó ti ní wá, èyí sì ni ó ní sọ ènìyàn di alálmó.

19 Şùgbón láti ọkàn ni èrò búburú ti wá, bí ịpàniyàn, panságà, àgbérè, olè jíjà, iró àti ọrò ibàjé.

20 Àwọn tí a dárúkọ wònyí ni ó ní sọ ènìyàn di alálmó. Şùgbón láti jẹun láì wẹ ọwó, kò lè sọ ènìyàn di alálmó.”

21 Jesu sì ti ibè kúrò lọ sí Tire àti Sidoni.

22 Obìnrin kan láti Kenaani, tí ó ní gbé ibè wá sí ọdò rẹ. Ó ní bẹbẹ, ó sì kígbe pé, “Olúwa, ọmọ Dafidi, şàánú fún mi; ọmọbìnrin mi ní ẹmí èṣù ti ní dá a lóró gidigidi.”

23 Şùgbón Jesu kò fún un ní ìdáhùn, àwọn ọmo-ẹyìn rẹ sì gbà á níyànjú pé, “Lé obìnrin náà lọ, nítorí ó ní kígbe tò wá léyìn.”

24 Ó dákùn pé, “Àgùntàn ilè Israéli tí ó nù nìkan ni a rán mi sí.”

25 Obìnrin náà wá, ó wólè níwájú rẹ, ó bẹbẹ sí i pé, “Olúwa şàánú fún mi.”

26 Ó sì dákùn wí pé, “Kò tó kí a gbé oúnjẹ àwọn ọmọ fún àwọn ajá.”

²⁷ Obìnrin náà sì wí pé, “Béè ni, sibèsibè àwọn ajá a máa jẹ èrúnrún tí ó tí orí tábìlì olówó wọn bó sílè.”

²⁸ Jesu sì sọ fún obìnrin náà pé, “**Igbàgbó ñlá ni tire! A sì ti dákùn ibéèrè rẹ.**” A sì mú ọmọbìnrin rẹ láradá ní wákàtí kan náà.

Jesu bó ẹgbàajì (4,000) ènìyàn

²⁹ Jesu ti ibè lọ sí Òkun Galili. Ó gun orí òkè, o sì jókòó níbè.

³⁰ Opò àwọn ènìyàn sì tò ó wá, àti àwọn arọ, afójú, amúnkùn ún, odi àti ọpò àwọn alálsàn mìíràñ. Wón gbé wọn kalè lésè Jesu. Òun sì mú gbogbo wọn láradá.

³¹ Ènu ya ọpò ènìyàn nígbà tí wón rí àwọn odi tó ní sòrò, amúnkùn ún tó dí alára pípé, arọ tí ó ní rìn àti àwọn afójú tí ó ríran. Wón sì ní fí iyìn fún Ọlórun Isräeli.

³² Jesu pe àwọn ọmo-èyìn rẹ sódò, ó wí pé, “**Àánú àwọn ènìyàn wònyí se mí; nítorí wón ti wà níhìn-ín pèlú mi fún ojó méta gbáko báyíí. Wọn kò sì tún ní oúnje mó. Èmi kò fẹ́ kí wọn padà lébi, nítorí òyì lè kó wọn lójú ḥnà.**”

³³ Àwọn ọmo-èyìn sì dá a lóhùn pé, “Níbo ni àwa yóò tì rí oúnje ní ijù níhìn-ín yíí láti fí bó ọpò ènìyàn yíí?”

³⁴ Jesu sì békérè pé, “**Ìṣù àkàrà mélòó ni ẹyin ní?**” Wón sì dákùn pé, “Àwa ní ìṣù àkàrà méje pèlú àwọn ejá wéwé díè.”

³⁵ Jesu sì sọ fún gbogbo ènìyàn kí wọn jókòó lórí ilè.

15:28 Mt 9.22,28; Mk 10.52; Lk 7.50; 17.19.   **15:29** Mk 7.31-37.

15:32 Mk 8.1-10; Mt 14.13-21.   **15:32** Mt 9.36.

36 Òun sì mú ìṣù àkàrà méje náà àti ejá náà. Ó sì fi ọpẹ fún Ọlórun, ó bù wón sì wéwé, ó sì fi wón fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ. Wón sì pín in fún àwọn ọpò ènìyàn náà.

37 Gbogbo wọn jẹ, wón sì yó. Léyìn náà, àwọn ọmọ-èyìn sì sha èyí tókù, èkún agbòn méje ni èyí tó sékù jẹ.

38 Gbogbo wọn sì jé egbàajì (4,000) ọkùnrin láì kan àwọn obìnrin àti ọmodé.

39 Léyìn náà, Jesu rán àwọn ènìyàn náà lọ sí ilé wọn, ó sì bó sínú ọkọ, ó rékójá lọ sí ẹkùn Magadani.

16

Bibéèrè Fún Àmì

1 Àwọn Farisi àti àwọn Sadusi wá láti dán Jesu wò. Wón ní kí ó fi àmì nílá kan hàn àwọn ní ojú ọrun.

2 Ó dá wọn lóhùn pé, “Nígbà tí ó bá di àṣálé, e ó sọ pé, ‘Ìbá dára kí ojú ọrun pón.’

3 Ní òwúrọ, ‘Eyin yóò wí pé ọjó kí yóò dára lóníí, nítorí ti ojú ọrun pón, ó sì sú dèdè,’ eyin àgàbàgebè, eyin le sọ àmì ojú ọrun, sùgbón eyin kò le mọ àmì àwọn àkókò wönyí.

4 Ìran búburú aláìgbàgbó yíí ní béèrè àmì àjèjì mélóó kàn ni ojú sánmọ, sùgbón a kí yóò fún èníkankan ní àmì bí kò şe àmì Jona.” Nígbà náà ni Jesu fi wón sílè, ó sì bá tirè lọ.

Ìwúkàrà Farisi àti Sadusi

16:1 Mk 8.11-12; Lk 11.16,29; 12.54-56; Mt 12.38-39; Jh 2.18; 6.30.

5 Nígbà tí wón dé apá kejì adágún, àwọn ọmọ-èyìn rẹ ṣàkíyèsí pé wón tí gbàgbé láti mú àkàrà kankan lówó.

6 Jesu sì kìlò fún wọn pé, “**Ẹ kíyèsára, ẹ sì şóra, ní ti ìwúkàrà àwọn Farisi àti àwọn Sadusi.**”

7 Wón ní sọ eléyílì ni àárin ara wọn wí pé, “Nítorí tí àwa kò mú àkàrà lówó ni.”

8 Nígbà tí ó gbó ohun ti wón ní sọ, Jesu békérè lówó wọn pé, “**Ęyin onígbàgbó kékéré, èéše tí ęyin ní dààmú ara yín pé ęyin kò mú oúnje lówó?**

9 Tàbí ọrọ kò yé yín di ìsinsin yí? Ęyin kò rántí pé mo bó egbèrún mårùn-ún (5,000) èniyàn pèlú ìṣù àkàrà mårùn-ún àti iye agbòn tí ẹ kójọ bí àjékù?

10 **Ę kò sì tún rántí ìṣù méje tí mo fi bó egbaajì (4,000) èniyàn àti iye agbòn tí ęyín kójọ?**

11 Èéha şe tí kò fi yé yín pé èmi kò sòrọ nípa ti àkàrà? Léèkan sí i, mo wí fún yín, ẹ şóra fún ìwúkàrà àwọn Farisi àti ti Sadusi.”

12 Nígbà náà ni ó şeshé wáyé wọn pé, kì í şe nípa ti ìwúkàrà ní ó sọ wí pé kí wón kíyèsára, bí kò şe tí èkó àwọn Farisi àti Sadusi.

Peteru jéwó Kristi

13 Nígbà tí Jesu sì dé Kesarea-Filipi, ó bi àwọn ọmọ-èyìn rẹ pé, “**Ta ni àwọn èniyàn ní fi Ọmọ Èniyàn pè?**”

14 Wón dá a lóhùn pé, “Àwọn kan ni Johanu onítèbomí ni, àwọn mìíràn wí pé, Elijah ni, àwọn mìíràn wí pé, Jeremiah ni, tàbí ọkan nínú àwọn wòlìi.”

16:5 Mk 8.13-21.   **16:6** Lk 12.1.   **16:8** Mt 6.30; 8.26; 14.31.

16:13 Mk 8.27-30; Lk 9.18-21.   **16:14** Mt 14.2; Mk 6.15; Lk 9.7-18; Jh 1.21.

15 “Şùgbón eyin ní kó?” Ó bi í lèèrè pé, “Ta ni èyin ní fi mi pè?”

16 Simoni Peteru dáhùn pé, “Ìwọ ni Kristi náà, Ọmọ Olórùn alààyè.”

17 Jesu sì wí fún un pé, “Alábùkún fún ni ìwọ Simoni Ọmọ Jona, nítorí ẹran-ara àti èjè kó ló fi èyí hàn bí kò şe Baba mi tí ó ní bẹ́ ní ọrun.

18 Èmi wí fún ọ, ìwọ ni Peteru àti pé orí àpáta yíí ni èmi yóò kó ijọ mi lé, àti ẹnu-ònà ipò òkú kí yóò lè borí rẹ.

19 Èmi yóò fún ní àwọn kókóró ijọba Ọrun; ohun tí ìwọ bá dè ní ayé, òun ni a ó dè ní ọrun. Ohunkóhun tí ìwọ bá sì tú ní ayé yíí, a ó sì tú ní ọrun.”

20 Nígbà náà ó kílò fún àwọn Ọmọ-èyìn rẹ pé wọn kò gbodò sọ fún ẹnikéni pé Òun ni Kristi náà.

Jesu sọ àsotéle nípa ikú ara rẹ

21 Látí ìgbà yíí lọ, Jesu bérè sí şàlàyé fún àwọn Ọmọ-èyìn rẹ kedere nípa lílò sí Jerusalemu láti jẹ ọpò iyà lówó àwọn àgbàgbà, àwọn olórí àlùfáà àti àwọn akówé, kí a sì pa òun, àti ní ojó kéta, kí ó sì jínde.

22 Peteru mú Jesu sí ègbé kan, ó bérè sí í bá a wí pé, “Kí a má rí i Olúwa! Èyí kí yóò şelè sí O!”

23 Jesu pa ojú dà, ó sì wí fún Peteru pé, “Kúrò léyìn mi, Satani! Ohun ikósé ní ìwọ jé fún mi; ìwọ kò ro ohun tí i şe ti Olórùn, bí kò şe èyí ti şe tí èníyàn.”

16:16 Mt 1.16; Jh 11.27; 1.49.   **16:17** 1Kó 15.50; Ga 1.16; Ef 6.12; Hb 2.14.   **16:20** Mt 8.4; Mk 3.12; 5.43; 7.36; 9.9.   **16:21** Mk 8.31-9.1; Lk 9.22-27.   **16:21** Mt 17.22-23; 20.17-19; Lk 17.25; Mt 17.12; 26.2.   **16:23** Mt 4.10.

²⁴ Nígbà náà ni Jesu wí fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ pé,
“Bí ẹnikéni bá fé tò mí léyìn, kí ó sé ara rẹ, kí ó sì
gbé àgbélérùú rẹ, kí ó sì máa tò mí léyìn.

²⁵ Nítorí ẹnikéni tí ó bá fé gba ẹmí rẹ là, yóò sọ
ẹmí rẹ nù ṣùgbón ẹnikéni tí ó bá sọ ẹmí rẹ nù nítorí
mi, yóò rí i.

²⁶ Èrè kí ni ó jé fún ènìyàn bí ó bá jèrè gbogbo ayé
yìí, tí ó sì sọ ẹmí rẹ nù? Tàbí kí ni ènìyàn yóò fi dípò
ẹmí rẹ?

²⁷ Nítorí Ọmọ Ènìyàn yóò wá nínú ògo baba rẹ
pèlú àwọn angéli rẹ, nígbà náà ni yóò sì san án fún
olukúlukú gégé bí işé rẹ.

²⁸ “Lóóótó ni mo wí fún yín. Èlòmíràñ wà nínú
àwọn tí ó wàníhìn-ín yìí, tí kì yóò ri ikú tití wọn ó fi
rí Ọmọ Ènìyàn tí yóò máa bò ní ijøba rẹ.”

17

Orí òkè Iparadà

¹ Léyìn ojó mèfà, Jesu mú Peteru, Jakobu àti
Johanu arákùnrin rẹ, ó mú wọn lọ sí orí òkè gíga kan
tí ó dádúró.

² Níbè ara rẹ yí padà níwájú wọn. Ojú rẹ sì ràn bí
oòrùn, aşo rẹ sì funfun bí ìmólè.

³ Lójiji, Mose àti Elijah fi ara hàn, wọn sì ní bá Jesu
sòrò.

⁴ Peteru sọ fún Jesu pé, “Olúwa, jé kí a kúkú máa
gbé níhìn-ín yìí. Bí ìwọ bá fé, èmi yóò pa àgọ méta,
ọkan fún ọ, ọkan fún Mose, àti ọkan fún Elijah.”

5 Bí Peteru ti sòrò tán, àwosánmò dídán síji bò wón, láti inú rẹ ohùn kan wí pé, “Èyí ni àyànfé ọmọ mi, eni ti inú mi dùn sí gidigidi. È maa gbó tirè!”

6 Bí àwọn ọmọ-èyìn ti gbó èyí, wón dojúbolè. Èrù sì bà wón gidigidi.

7 Sùgbón Jesu sì tò wón wá. Ó fi ọwó kàn wón, ó wí pé, “**È dìde, ẹ má ẹ bérù.**”

8 Nígbà tí wón sì gbé ojú wọn sókè, tí wón sì wò ó, Jesu níkan ni wọn rí.

9 Bí wón sì ti ní sòkalè láti orí òkè, Jesu pàṣe fún wọn pé, “**È kò gbodò sọ fún ẹnikéni ohun tí ẹ rí, tití Ọmọ Èníyàn yóò fi jí dìde kúrò nínú òkú.**”

10 Àwọn ọmọ-èyìn rẹ békérè lówó rẹ pé, “Kí ni ó fà á tí àwọn olùkó օfin fi ní wí pé, Elijah ní láti kó padà wá?”

11 Jesu sì dákun pé, “**Dájúdájú òtító ni wón ní sọ. Elijah wá láti fi gbogbo níkan sí ipò.**”

12 Sùgbón èmi wí fún yín lóótó; Elijah ti dé. Sùgbón wọn kò mò ọn, ọpò tilé hu ìwà búburú sí i. Bákán náà, Ọmọ Èníyàn náà yóò jìyà lówó wọn pèlú.”

13 Nígbà náà, àwọn ọmọ-èyìn mò pé ó n sòrò nípa Johanu onítèbomí fún wọn ni.

Ìwòsàn ọmòkùnrin elémíí èṣù

14 Nígbà tí wón sì dé ọdò ijọ èníyàn, okùnrin kan tò Jesu wá, ó sì wólè níwájú rẹ, ó wí pé,

---

17:5 Mt 3.17; 12.18; Isa 42.1; Sm 2.7.   **17:9** Mt 8.4; 16.20; Mk 3.12; 5.43; 7.36.   **17:10** Mk 9.11-13; Mt 11.14; Ml 4.5.   **17:14** Mk 9.14-27; Lk 9.37-43.

15 “Olúwa, şàánú fún ọmọ mi, nítorí tí óní wárápá. Ó sì ní joró gidigidi, nígbà púpò ni ó máa ní şubú sínú iná tábí sínú omi.

16 Mo sì ti mú un tọ àwọn ọmọ-èyìn rẹ, şùgbón wọn kò lè wò ó sàñ.”

17 Jesu sì dákùn wí pé, “A! Èyìn alágídí ọkàn àti alàìgbàgbó èniyàn, èmi yóò ti bá yín gbé pé tó? Èmi ó sì ti fi ara dà á fún yín tó? È mú un wá sódò mi níhìn-ín yíí.”

18 Nígbà náà ni Jesu bá ẹmí èṣù tí óní bẹ nínú ọmokùnrin náà wí, ó sì fi ísílè, à mú ọmokùnrin náà láradá láti iga náà lọ.

19 Léyìn èyí, àwọn ọmọ-èyìn rẹ sì bi Jesu níkòkò pé, “Èéše tí àwa kò lè lé ẹmí èṣù náà jáde?”

20 Jesu sọ fún wọn pé, “Nítorí igagbó yín kéré. Lóòótó ni mo wí fún yin, bí ẹ bá ni igagbó, bí ó tilé kéré bí hóró musitadi, èyin lè wí fún òkè yíí pé, ‘Sípò kúrò níhìn-ín yíí,’ òun yóò sì sí ipò. Kò sì ní sí ohun tí kò ní ísé é sе fún yín.”*

22 Nígbà tí wón sì ti wá ní Galili, Jesu sọ fún wọn pé, “Lálpé yíí a ó fi Ọmọ Èniyàn lé àwọn èniyàn lówó.

23 Wọn yóò sì pa á, ní ojó keta léyìn èyí, yóò sì jí díde sí iyè.” Okàn àwọn ọmọ-èyìn rẹ sì kún fún ibànújé gidigidi.

Owó témpli

24 Nígbà tí Jesu àti àwọn ọmọ-èyìn rẹ sì dé Kaper-naumu, àwọn agbowó òde tí ní gba owó idé méjì tó

17:19 Mk 9.28-29.   **17:20** Lk 17.6; Mt 21.21; Mk 11.22-23; 1Kò 13.2; Mk 9.23.   * **17:20** Àwọn àkosilè àtijó kan se àfikún ɔrò yíí fún yín. 21 Şùgbón irú ẹmí èṣù yíí kò ní lọ, bí kò sè nípa ààwé àti àdúrà.

17:22 Mk 9.30-32; Lk 9.43-45; Mt 16.21; 20.17-19; 26.2.   **17:24** Ek 30.13; 38.26.

jé owó tém̄pili tó Peteru wá wón sì bí i pé, “Njé olùkó yín n̄ san owó tém̄pili?”

²⁵ Peteru sì dáhùn pé, “Béè ni, ó n̄ san.”

Nígbà tí Peteru wọ ilé láti bá Jesu sòrò nípa rẹ, Jesu ni ó kókó sòrò, Jesu bí i pé, “**Kí ni ìwọ rò, Simoni?** Njé àwọn ọba ayé n̄ gba owó orí lówó àwọn ọmọ wọn tábí lówó àwọn àlejò?”

²⁶ Peteru dáhùn pé, “Lówó àwọn àlejò ni.”

Jesu sì tún wí pé, “**Èyí jé wí pé àwọn ọmọ onílè kí Í san owó òde?**

²⁷ Sibèsibè, àwa kò fé mú wọn bínú. Nítorí náà, ẹ lọ sí etí Òkun, kí ẹ sì sọ ìwò sí omi. Ẹ mú ejá àkókó tí ẹ kó fá sókè, ẹ ya énu rẹ, èyin yóò sì rí owó idé kan níbè, ki ẹ fi fún wọn fún owó orí tèmi àti tirè.”

18

Eni tí ó tóbi jù ní ìjọba Ọrun

¹ Ní àkókò náà ni àwọn ọmọ-èyìn Jesu tò ó wá, wón bi íléérè pé, “Ta ni eni ti ó pójù ní ìjọba Ọrun?”

² Jesu sì pe ọmọ kékeré kan sí ọdò ara rẹ. Ó sì mú un dúró láàrín wọn.

³ Ó wí pé, “**Lóòótó ni mo wí fún yín, àfi bí èyin bá yí padà kí ẹ sì dàbí àwọn ọmodé, èyin kí yóò lè wọ ìjọba Ọrun.**

⁴ Nítorí náà, eni tí ó bá rẹ ara rẹ sílè gégé bí ọmodé yí, ni yóò pò jùlò ní ìjọba Ọrun.

⁵ Àti pé, enikéni tí ó bá gba ọmọ kékeré bí èyí nítorí orúkọ mi, gbà mí.

6 “Şùgbón enikéni nínú yín tí ó bá mú ọkan nínú àwọn ọmọ kékeré wònyí tí ó gbà mí gbó şìnà, yóò sàñ fún un kí a so òkúta nílá mó ọn ní ọrùn, kí a sì rì í sí ìsàlè ibú omi Òkun.

7 Ègbé ni fún ayé nítorí gbogbo ohun ìkòsè rẹ! Ohun ìkòsè kò le şe kó má wà, şùgbón ègbé ni fún ọkùnrin náà nípasè eni tí ìkòsè náà ti wá!

8 Nítorí náà, bí ọwó tàbí ẹsè rẹ yóò bá mú ọ dészè, gé e kúrò, kí o sì jù ú nù. Ó kúkú sàñ fún ọ láti wọ ijọba ọrun ní akéwó tàbí akésè ju pé kí o ni ọwó méjì àti ẹsè méjì ki a sì sọ ọ sínú iná ayérayé.

9 Bí ojú rẹ yóò bá sì mù kí o dészè, yọ ọ kúrò kí o sì sọ ọ nù. Ó kúkú sàñ fún ọ láti lọ sínú iyè pèlú ojú kan, ju pé kí o ni ojú méjì, kí a sì jù ọ sí iná ọrun àpáàdì.

Òwe àgùntàn tó sònù

10 “È rí i pé e kò fi ojú téńbélú ọkan nínú àwọn kéékèké wònyí. Lóòótó ni mo wí fún yín pé, nígbà gbogbo ni ọrun ni àwọn angéli ní wo ojú Baba mi tí ní bẹ ní ọrun.*

12 “Kí ni ẹyin rò? Bí ọkùnrin kan bá ni ogórùn-ún àgùntàn, tí ẹyọ kan nínú wọn sì sònù, sé oun kì yóò fi mókàndínlógórùn-ún iyókù sílè sórí òkè láti lọ wá ẹyọ kan tó nù náà bí?

13 Ñjé bí oun bá sì wá á rí i, lóòótó ni mo wí fún yín, ñjé ẹyin kò mọ pé inú rẹ yóò dùn nítorí rẹ ju àwọn mókàndínlógórùn-ún tí kò nù lọ?

18:10 Ap 12.11. * **18:10** Àwọn àkosilè àtijó kan se àfikún ọrò yíì ọrun. 11 Nítorí náà, Ọmọ Ènìyàn wá láti gba àwọn tí ó nù là.   **18:12** Lk 15.3-7; 19.10.

14 Béè gégé, ni kì í şe ịfẹ Baba yín tí ní bẹ ní ọrun, pé ọkan nínú àwọn kékeré wonyí kí ó şègbé.

Arákùnrin tí ó şè sí ọ

15 “Bí arákùnrin rẹ bá şè ọ, lọ ní ikòkò kí o sì sọ ẹbi rẹ fún un. Bí ó bá gbó tìre, iwo ti mú arákùnrin kan bò sí ipò.

16 Şùgbón bí òun kò bá tétí sí ọ, nígbà náà mú enikan tàbí eni méjì pèlú re, kí e sì tún padà sí ọdò rẹ léékán sí i, kí ọrọ náà bá le fí idí mülẹ pèlú àwọn élérí méjì tàbí méta náà.

17 Bí òun bá sì tún kò láti tétí sí wọn, nígbà náà sọ fún ijọ èniyàn Olórun. Bí o bá kò láti gbó tì ijọ èniyàn Olórun, jé kí ó dàbí keferí sí ọ tàbí agbowó òde.

18 “Lóòótó ni mo wí fún yín, ohunkóhun tí ẹyin bá dè ní ayé, ni a dè ní ọrun. Ohunkóhun ti ẹyin bá sì ti tú ni ayé, á ò tú u ní ọrun.

19 “Mo tún sọ ẹyí fún yín, bí ẹyin méjì bá fí ohùn şòkan ní ayé yíí, nípa ohunkóhun tí e béérè, Baba mi ti ní bẹ ní ọrun yóò sì şe é fún yín.

20 Nítorí níbi ti èniyàn méjì tàbí méta bá kó ara jọ ni orúkọ mi, èmi yóò wà láárín wọn níbẹ.”

Òwe aláláàánú ọmọ ọdò

21 Nígbà náà ni Peteru wá sódò Jesu, ó béérè pé, “Olúwa, nígbà mélòó ni arákùnrin mi yóò şe mi, tí èmi yóò sì dáríjì í? Tàbí ní igaà méje ni?”

22 Jesu dáhùn pé, “Mo wí fún ọ, kì í şe igaà méje, şùgbón ní igaà àádórin méje.

18:15 Lk 17.3; 1Ko 6.1-6; Ga 6.1; Jk 5.19-20; Le 19.17.   **18:18** Mt 16.19; Jh 20.23.   **18:19** Mt 7.7; 21.22; Jk 1.5-7; 1Jh 5.14; Jh 14.13.

18:21 Lk 17.4; Gę 4.24.

23 “Nítorí náà, ijøba ɔrun dàbí ɔba kan tí ó fé şe iṣirò pèlú àwọn ọmọ ọdò rẹ.

24 Bí ó ti ní şe èyí, a mú ajigbèsè kan wá sódò rẹ tí ó jẹ é ní egbérún méwàá (10,000) táléntì.

25 Nígbà tí kò tì íní agbára láti san án, nígbà náà ni olúwa rẹ pàṣé pé kí a ta òun àti iyàwó àti àwọn ọmọ rẹ pèlú gbogbo ohun tí ó ní láti fi san gbèsè náà.

26 “Nígbà náà ni ọmọ ọdò náà wólè lórí eékún níwájú rẹ. ‘Ó bẹbẹ pé, mú sùúrù fún mi, èmi yóò sì san gbogbo rẹ fún o.’

27 Nígbà náà, ni olúwa ọmọ ọdò náà sì şàánú fún un. Ó tú u sílè, ó sì fi gbèsè náà jì í.

28 “Şùgbón bí ọmọ ọdò náà ti jáde lọ, ó rí ọkan nínú àwọn ọmọ ọdò egbé rẹ tí ó jẹ é ní ogórùn-ún owó idé, ó gbé ọwó lé e, ó fún un ní ọrùn, ó wí pé, ‘San gbèsè tí o jẹ mí lójú esè.’

29 “Omọ ọdò elegbé rẹ náà sì wólè lórí eékún níwájú rẹ, ò ní bẹ é pé, ‘Mú sùúrù fún mi, èmi yóò sì san án fún o.’

30 “Şùgbón òun kò fún un. Ó pàṣé kí a mú ọkùnrin náà, kí a sì jù ú sínú túbú tití tí yóò fi san gbèsè náà tán pátápátá.

31 Nígbà tí àwọn iránṣé elegbé rẹ rí ohun tí ó şelè, inú bí wọn gidigidi, wón lọ láti lọ sọ fún olúwa wọn, gbogbo ohun tí ó şelè.

32 “Nígbà tí olúwa rẹ pè ọmọ ọdò náà wólé, ó wí fún un pé, ‘Iwó ọmọ ọdò búburú, níhìn-ín ni mo ti dári gbogbo gbèsè rẹ jì ó nítorí tí iwó bẹ mi.

33 Kò ha şe ẹtọ fún o láti şàánú fún àwọn elòmíràñ, gége bí èmi náà ti şàánú fún o?”

34 Ní ìbínú, olówó rẹ fí í lé àwọn onítúbú lówó láti fí iyà jẹ é, tití tí yóò fí san gbogbo gbèsè èyí ti ó jẹ é.

35 “Béè gégé sì ni Baba mi tí ní bẹ ní ọrun yóò sí sè sì ẹníkòdókan, bí èyin kò bá fí tòkàntòkàn dárí ji àwọn arákùnrin yín.”

19

Ikòsílè

1 Léyìn tí Jesu ti parí ọrọ yíí, ó kúrò ní Galili. Ó sì yípo padà sí Judea, ó gba iha kejì odò Jordani.

2 Opò ènìyàn sì ní tò ọ léyìn, ó sì mú wọn láradá níbè.

3 Àwọn Farisi wá sódò rẹ láti dán an wò. Wón bi í pé, “Njé ó tònà fún ọkùnrin láti kọ iyàwó rẹ sílè nítorí ohunkóhun?”

4 Ó dáhùn ó sì wí fún wọn pé, “Eyin kò ti kà á pé ‘eni tí ó dá wọn ní ịgbà àtètèkóṣe, Ọlórun dá wọn ni ti akọ ti abo.’

5 Ó sì wí fún un pé, ‘Nítorí ịdí èyí ọkùnrin yóò fí baba àti iyá rẹ sílè, òun yóò sì dàpò mó aya rẹ, àwọn méjèèjì yóò sì di ara kan.’

6 Wọn kì í túnṣe méjì mó, şùgbón ara kan. Nítorí náà, ohun tí Ọlórun bá ti so şòkan, kí ẹníkéni má sè yà wón.”

7 Wón bi í pé: “Kí ni ịdí tí Mose fí pàṣe pé, ọkùnrin kan lè kọ iyàwó rẹ sílè nípa fífún un ní iwé ikòsílè?”

8 Jesu dáhùn pé, “Nítorí lílé àyà yín ni Mose sè gba fún yín láti maa kọ aya yín sílè. Şùgbón láti ịgbà àtètèkóṣe wá, kò rí béè.

18:35 Mt 6.14.   **19:1** Mt 7.28; 11.1; 13.53; 26.1.   **19:1** Mk 10.1-12.

19:7 De 24.1-4.

9 Mo sọ èyí fún yín pé, ẹnikéni tí ó bá kọ aya rẹ sílẹ, láìṣe pé nítorí àgbèrè, tí ó bá sì fẹ ẹlòmíràn, ó şe panṣágà.”

10 Àwọn ọmọ-èyìn rẹ wí fún un pé, “Bí ọrọ bá rí báyìlí láàrín ọkọ àti aya, kó şàñfààní fún wa láti gbé iyawó.”

11 Jesu dáhùn pé, “Gbogbo ènìyàn kó ló lé gba ọrọ yíí, bí kò şe iye àwọn tí a ti fún.

12 Àwọn miíràn jé akúra nítorí bẹ́è ní a bí wọn, àwọn miíràn ní bẹ́ tí ènìyàn sọ wọn di bẹ́è; àwọn miíràn kó láti gbé iyawó nítorí ijọba ọrun. Ení tí ó bá lè gbà á kí ó gbà á.”

Àwọn ọmọdé àti Jesu

13 Léyìn náà a sì gbé àwọn ọmọ ọwó wá sódò Jesu, kí ó lè gbé ọwó lé wọn, kí ó sì gbàdúrà fún wọn. Sùgbón àwọn ọmọ-èyìn rẹ bá àwọn tí ó gbé wọn wá wí.

14 Sùgbón Jesu dáhùn pé, “E jé kí àwọn ọmọdé wá sódò mi, e má şe dá wọn lékun, nítorí irú wọn ni ijọba ọrun.”

15 Léyìn náà, ó gbé ọwó lé wọn, ó sì kúrò níbẹ.

Odómokùnrin olórọ

16 Ènìkan sì wá ó bí Jesu pé, “Olùkó, ohun rere kí ni èmi yóò şe, kí èmi kí ó lè ní iyè àìnípèkun?”

17 Jesu dá a lóhùn pé, “Èéṣe tí ìwọ fi ní békérè nípa ohun rere lówó mi. Ení kan şoso ni ó wà tí í şe éni rere. Bí ìwọ bá fẹ dé ibi iyè, pa àwọn ọfin mó.”

18 Okùnrin náà béèrè pé, “Àwọn wo ni òfin wònyí?”

Jesu dáhùn pé, “Ìwọ kò gbodò pàniyàn; ìwọ kò gbodò se panṣágà; ìwọ kò gbodò jalè; ìwọ kò gbodò jérií èké’;

19 bòwò fún baba àti iyá rẹ. ‘Kí o sì fé aládùúgbò rẹ gégé bí ara rẹ.’”

20 Omódékùnrin náà tún wí pé, “Gbogbo òfin wònyí ni èmi ti ní pamó, kí ni nnkan mìràñ tí èmi ní láti şe?”

21 Jesu wí fún un pé, “Bí ìwọ bá fé di eni pípé, lọ ta ohun gbogbo tí ìwọ ní, kí o sì fi owó rẹ tọré fún àwọn aláiní. Ìwọ yóò ní ọrọ nílá ní ọrun. Léyìn náà, wá láti máa tò mi léyìn.”

22 Shùgbón nígbà tí ọdómọkùnrin náà gbó èyí, ó kúrò nílbè pèlú ibànújé, nítorí ó ní ọrọ púpò.

23 Nígbà náà, ní Jesu wí fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ pé, “Lòóótó ni mo wí fún yín pé, ó şoro fún olórò láti wọ ijọba Ọrun.”

24 Mo tún wí fún yín pé, “Ó rọrun fún ibákase láti wọ ojú abéré jù fún olórò láti wọ ijọba Olórunkun.”

25 Nígbà tí àwọn ọmọ-èyìn gbó èyí, enu sì yà wọn gidigidi, wọn béèrè pé, “Njé ta ni ó ha le là?”

26 Shùgbón Jesu wò wón, ó sì wí fún wọn pé, “Èníyàn ni èyí şoro fún; shùgbón fún Olórunkun ohun gbogbo ni sísé.”

27 Peteru sì wí fún un pé, “Àwa ti fi ohun gbogbo sílè, a sì télè ọ, kí ni yóò jé èrè wa?”

19:18 El 20.12-16; De 5.16-20; Ro 13.9; Jk 2.11.   **19:21** Lk 12.33;

Ap 2.45; 4.34; Mt 6.20.   **19:23** Mk 10.23-27; Lk 18.24-27.   **19:26**

Gé 18.14; Jb 42.2.   **19:27** Mk 10.28-31; Lk 18.28-30; Mt 4.18-22.

28 Jesu dáhùn pé, “Lóòótó ni mo wí fún yín pé, ‘Nígbà ịsodötun ohun gbogbo, nígbà tí Ọmọ Èníyàñ yóò jójòó lórí ịté tí ó lógo, dájúdájú, èyin ọmọ-èyin mi yóò sì jójòó lórí ịté méjilá láti şe ịdájó ẹyà Israeli méjilá.

29 Ati pé ẹnikéni tí ó bá fi ilé tàbí arákùnrin tàbí arábìnrin tàbí baba tàbí iyá tàbí àwọn ọmọ, tàbí ohun ìní rẹ́ sílẹ́ nítorí orúkọ mí, yóò gba ọgoogórùn-ún èrè rẹ́ láyé, wọn ó sì tún jogún iyé àinípékun.

30 Sùgbón ọpọ àwọn tí ó síwájú nísinsin yíi ni yóò kékìn, àwọn tí ó kékìn ni yóò sì síwájú.’

20

Òwe àwọn ọsìşé nínú ọgbà àjàrà

1 “Nítorí ijọba ọrun dàbí ọkùnrin tí ó jé baálé kan, tí ó jíjáde lọ ní kùtùkùtù ọwúrọ, tí ó gba àwọn alágbàše sínú ọgbà àjàrà rẹ.

2 Óun pinnu láti san dínárì kan fún işé òòjó kan. Léyìn èyí o sì rán wọn lọ sínú ọgbà àjàrà rẹ.

3 “Ní wákàtí keta ọjó bí ó ti ní kojá níwájú ilé ịgbanisisé, ó rí díé nínú àwọn aláìrísé tí wón dúró ní ojá.

4 Ó wí fún wọn pé, ‘Eyin pàápàá, e lọ ʂisé nínú ọgbà àjàrà mi, bí ó bá sì di ọpin ọjó, èmi yóò san iye ti ó bá ye fún yín.’

5 Wón sì lọ.

“Ó tún jáde lósàn án ní nñkan bí wákàtí kẹfà àti wákàtí késànán, ó túnse bákan náà.

6 Lójó kan náàní wákátí kókànlá ojó, ó tún jáde sí àárín ìlú, ó sì rí àwọn aláírísé mìíràn tí wón dúró. Ó bi wón pé, ‘Eéše tí èyin kí í şisé ní gbogbo ojó?’

7 “Wón sì dáhùn pé, ‘Nítorí pé kò sí eni tí yóò fún wa ní işé şe.’

“Ó tún sò fún wón pé, ‘Eyin náà e jáde lo şisé pèlú nínú ọgbà àjàrà mi.’

8 “Nígbà tí ó di àşálé, eni tó ni ọgbà àjàrà sò fún aşojú rẹ pé, ‘Pe àwọn òşisé náà, kí ó san owó işé wón fún wón, bérè láti eni ikéyìn lọ sí ti işáájú.’

9 “Nígbà tí àwọn ti a pè ní wákátí kókànlá ojó dé, enikòjòkan gba owó dínári kan.

10 Nígbà tí àwọn tí a gbà şisé lákòkó fé gba owó tiwọn, èrò wón ni pé àwọn yóò gba jù béké lọ, şùgbón enikòjòkan wón gba owó dínári kan.

11 Bí wón ti ní gbà á, wón ní kùn sí onílè náà,

12 pé, ‘Wákátí kan péré ni àwọn tí a gbà kékéyìn fi şisé, ìwò sì san iye kan náà fún wón àti àwa náà ti a fi gbogbo ojó şisé nínú oòrùn gangan.’

13 “Şùgbón ó dá ọkan nínú wón lóhùn pé, ‘Oré, kò sí aburú nínú nñkan tí èmi şe sí yín. Kí ha şe pé èyin gbà láti şisé fún owó dínári kan.

14 Ó ní, gba èyí tí í şé tìré, ki ó sì máa lọ. Èmi fé láti fún eni ikéyìn gégé bí mo ti fi fún o.

15 Àbí ó lòdì sí òfin pé kí èmi fún enikéni ní owó mi bí mo bá yàn láti şe béké? Kí ni ìdí tí ìwò ní láti bínú nítorí èmi şe ohun rere?

16 “Béké ni àwọn eni ikéyìn yóò di eni işáájú, eni işáájú yóò sì di eni ikéyìn.”

Jesu tún sọ àṣoté�ẹ nípa ikú rẹ

17 Bí Jesu ti ní gòkè lọ sí Jerusalemu, ó pe àwọn ọmọ-èyìn rẹ méjilá sí apá kan ó sì wí pé,

18 “Wò ó, àwa ní gòkè lọ sí Jerusalemu. Ó sọ fún wọn pé, a ó fi Ọmọ Ènìyàn lé àwọn olórí àlùfáà àti àwọn olùkó òfin lówó, wọn yóò sì dá mi lébi ikú.

19 Wọn yóò sì fà á lé àwọn kèférí lówó láti fi se ẹléyà àti láti náà án, àti láti kàn mi mó àgbélébùú, ní ọjó këta, yóò jí dìde.”

Ebè iyá

20 Nígbà náà ni iyá àwọn ọmọ Sebede bá àwọn ọmọ rẹ wá sódò Jesu, ó wólẹ́ lórí eékún rẹ, o béèrè fún ojúrere rẹ.

21 Jesu béèrè pé, “**Kí ni ìwọ́ ní fẹ?**”

Ó sì dálùn pé, “Jé kí àwọn ọmọ mi méjèèjì jókòó ní apá ọtún àti apá òṣì lórí ìté ijọba rẹ?”

22 Shùgbón Jesu dálùn ó sì wí pé, “**Èyin kò mọ ohun tí èyin ní bélérè, èyin ha le mu nínú ago tí èmi ó mu?**”

Wón dálùn pé, “Àwa lè mu ún.”

23 Jesu sì wí fún wọn pé, “**Dájúdájú, èyin yóò mu nínú ago mi, shùgbón èmi kò ní àṣé láti sọ irú ènìyàn tí yóò jókòó ní apá ọtún tàbí apá òṣì. Baba mi ti pèsè ààyè wòn-ọn-nì sílè fún kíkí àwọn tí ó yàn.**”

24 Nígbà tí àwọn ọmọ-èyìn méwàá iyókù sì gbó èyí, wón bínlú sí àwọn arákùnrin méjì yíl.

20:17 Mk 10.32-34; Lk 18.31-34; Mt 16.21; 17.12,22-23; 26.2.

20:20 Mk 10.35-41.   **20:20** Mt 8.2; 9.18; 15.25; 18.26; Jh 9.38.

20:21 Mt 19.28.   **20:22** Mt 26.39; Jh 18.11.   **20:23** Ap 12.2; Ro 1.9; Mt 13.11.

25 Şùgbón Jesu pé wón papò, ó wí pé, “Dájúdájú, èyin mò pé àwọn ọba aláikolà a máa lo agbára lórí wón, àwọn eni ñlá láàrín wón a sì máa fi olá téri àwọn tí ó wá labé wón ba.

26 Şùgbón èyí yàtò láàrín yín. Dípò bẹè, eni tí ó bá

27 ní fé ẹe olórí láàrín yín, ní láti ẹe bí iránṣé fún yín ni, àti eni tí ó bá fé ẹe olórí nínú yín, e jé kí ó máa ẹe omó ọdò yin.

28 Gégé bí Ọmọ Ènìyàn kò ẹe wá sí ayé, kí e lè ẹe iránṣé fún un, şùgbón láti ẹe iránṣé fún yín, àti láti fi èmí rẹ ẹe iràpadà ọpò ènìyàn.”

Afójú méjì ríran

29 Bí Jesu àti àwọn ọmo-èyìn rẹ ti ní fi ilú Jeriko sílè, ọpò ènìyàn sì wó télér e léyìn.

30 Àwọn ọkùnrin afójú méjì sì jókòó lébàá ọnà, nígbà tí wón sí gbó pé Jesu ní kojá lọ, wón bérè sí í kígbé pé, “Olúwa, Ọmọ Dafidi, şàánú fún wa!”

31 Àwọn ènìyàn sì bá wón wí pé kí wón dáké, şùgbón wón kígbé sókè sí i. “Olúwa, Ọmọ Dafidi, şàánú fún wa!”

32 Jesu dúró lójú ọnà, ó sì pè wón, Ó bérè pé, “Kí ni èyin fé kí èmí ẹe fún yín?”

33 Wón dáké pé, “Olúwa, àwa fé kí a ríran.”

34 Àánú wón sì ẹe Jesu, ó fi ọwó kan ojú wón. Lójukan náà, wón sì ríran, wón sì ní tò ó léyìn.

21

Fífi ayò wólé

20:25 Mk 10.42-45; Lk 22.25-27.   **20:29** Mk 10.46-52; Lk 18.35-43;
Mt 9.27-31.

1 Bí wón ti súnmó Jerusalému, tí wón dé itòsi ilú Betfage ní orí òkè Olifi, Jesu sì rán àwọn ọmọ-èyìn méjì,

2 Ó wí fún wọn pé, “**E** lọ sí iletò tó wà ni tòsi yín, èyin yóò rí kétékété kan ti wón so pèlú ọmọ rẹ légbeé rẹ. E tú wọn, kí e sì mú wọn wá fún mi.

3 Bí ẹnikéni bá sì bérè idí tí e fi n̄ şe béké, e sá à wí pé, Olúwa féké lo wọn, òun yóò sì rán wọn lọ.”

4 Èyí şelè láti mú àsotéle wòlùn şe pé:

5 “**E** sọ fún ọmọbìnrin Sioni pé,
‘Wò ó, ọba rẹ n̄ bò wá sí ọdò rẹ,
ní irèlè, ó n̄ gun kétékété,
àti lórí ọmọ kétékété.’”

6 Àwọn ọmọ-èyìn náà sí lọ, wón şe bí Jesu ti sọ fún wọn.

7 Wón sì mú kétékété náà pèlú ọmọ rẹ, wón té aşo lé e, Jesu si jókòó lórí rẹ.

8 Opò ijò ènyìàn sì té aşo wọn sí ojú ọnà níwájú rẹ, ẹlòmíràn şe èka igi wéwé wón sì té wọn sí ojú ọnà.

9 Opò ènyìàn n̄ lọ níwájú rẹ àti léyìn rẹ pèlú n̄ kígbé pé,

“Hosana fún ọmọ Dafidi!”

“Olùbùkún ni fún ẹni tí ó n̄ bò ní orúkọ Olúwa!”

“Hosana ní ibi gíga jùlọ!”

10 Bí Jesu sì ti n̄ wọ Jerusalému, gbogbo ilú mì titì, àwọn ènyìàn bérè sí í bi ara wọn pé, “Ta nìyìlí?”

21:1 Mk 11.1-10; Lk 19.29-38; Jh 12.12-18.   **21:5** Isa 62.11; Sk 9.9.

21:8 2Qb 9.13.   **21:9** Sm 118.26; Lk 2.14; Mt 21.15; 23.39.

11 Opò ènìyàn sì dálùn pé, “Èyí ni Jesu, wòlì náà láti Nasareti ti Galili.”

Jesu palè Tëmpili mó

12 Jesu sì wò inú tëmpili, Ó sì lé àwọn ti ní tà àti àwọn tí ní rà níbè jáde. Ó yí tábìlì àwọn onípàsípàrò owó dànù, àti tábìlì àwọn tí ó ní ta eyélé.

13 Ó wí fún wọn pé, “**A sá à ti kọ ó pé, ‘Ilé àdúrà ni a ó máa pe ilé mi,’ sùgbón ẹyin ti sọ ó di ibùdó àwọn olósà.**”

14 A sì mú àwọn afójú àti àwọn arọ wá sódò rẹ ní tëmpili, ó sì mú wón láradá.

15 Sùgbón nígbà tí àwọn olórí àlùfáà àti àwọn olùkó òfin rí àwọn işé ịyanu nílá wònyí, ti wón sì tún ní gbó tí àwọn ọmódé ní kígbé nínú tëmpili pé, “Hosana fún ọmọ Dafidi,” inú bí wón.

16 Wón sì bí i pé, “Njé ìwọ gbó nìkan tí àwọn ọmódé wònyí ní sọ?”

**Jesu sí dálùn pé, “Béè ni, àbí ẹyin kò kà á pé,
“Láti ẹnu àwọn ọmódé àti àwọn ọmọ ọmú,
ni a ó ti máa yìn mí?”**

17 Ó sì fi wón sílè, ó lọ sí Betani. Níbè ni ó dúró ní òru náà.

Igi ọpòtò gbe

18 Ní òwúrò bí ó şe ní padà sí ịlú, ebi ní pa á.

19 Ó sì şàkíyèsí igi ọpòtò kan lébàá ojú ọnà, ó sì lọ wò ó bójá àwọn èso wà lórí rẹ, sùgbón kò sí ẹyọ kan, ewé nìkan ni ó wà lórí rẹ. Nígbà náà ni ó sì wí

21:11 Jh 6.14; 7.40; Ap 3.22; Mk 6.15; Lk 13.33.   **21:13** Isa 56.7; Jr 7.11.   **21:15** Lk 19.39; Mt 21.9.   **21:16** Sm 8.2.   **21:17** Mk 11.11-14; Lk 13.6-9.

fún igi náà pé, “**Kí èso má tún so lórí rẹ mó láti òní lọ àti tití láé.**” Lójúkan náà igi ọpötó náà sì gbẹ.

20 Nígbà tí àwọn ọmọ-èyìn rẹ rí èyí, ẹnu yà wọn, wón béèrè pé, “Báwo ni igi ọpötó náà şe gbẹ kíákíá?”

21 Jesu wí fún wọn pé, “Lòòótó ni mo wí fún yín, bí èyin bá lè ní ìgbàgbó lálsiyéméjì, nígbà náà èyin yóò lè şe irú ohun tí a şe sí igi ọpötó, èyin yóò lè sọ fún òkè yíl pé, ‘Yí ipò padà sínú Òkun,’ yóò sì rí béké.

22 Bí èyin bá gbàgbó, èyin lè rí ohunkóhun tí e bá béèrè nínú àdúrà gbà.”

A béké àṣẹ tí Jesu ń lò

23 Jesu wọ témpli, nígbà tí ó ń kóni, àwọn olórí àlùfáà àti àwọn àgbàgbà Júù tò ó wá. Wón béké àṣẹ wo ni o fi ń şe àwọn nñkan wònyí? Ta ni ó sì fún ọ ni àṣẹ yíl?”

24 Jesu sì dáhùn ó sì wí fún wọn pé, “Èmi yóò si bí yín léérè ohun kan, bí èyin bá lé sọ fún mi, nígbà náà èmi yóò sọ fún yín, àṣẹ tí Èmi fi ń şe àwọn nñkan wònyí.

25 Níbo ni ìtèbòmi Johanu ti wa? Láti ọrun wá ni, tàbí láti ọdò ènìyàn.”

Wón sì bá ara wọn gbèrò pé, “Bí àwa bá wí pé láti ọrun wá ni, òun yóò wí fún wa pé, ‘Èéha ti şe tí èyin kò fi gbà á gbó?’

26 Ní idàkejì, bí àwa bá sì sọ pé, ‘Láti ọdò ènìyàn, àwa bérù ijọ ènìyàn, nítorí gbogbo wón ka Johanu sí wòlîl.’”

21:20 Mk 11.20-24.

21:21 Mt 17.20; Lk 17.6; 1Ko 13.2; Jk 1.6.

21:23 Mk 11.27-33; Lk 20.1-8; Jh 2.18-22.

21:26 Mt 11.9; 14.5; Lk

1.76.

27 Nítorí náà wón sì dá Jesu lóhùn pé, “Àwa kò mò.”

Nígbà náà ni ó wí pé, “Nítorí èyí, èmi kò ní sọ àṣe tí èmi fí ní se nñkan wònyí fún yín.

Òwe àwọn ọmọ méjì

28 “Kí ni ẹ rò nípa eléyì? Okùnrin kan ti ó ní àwọn ọmokùnrin méjì. Ó sọ fún èyí ègbón pé, ‘Ọmọ, lọ ṣisé nínú ọgbà àjàrà lónìí.’

29 “Ó sì dá baba rẹ lóhùn pé, ‘Èmi kò ní ílọ,’ şùgbón níkéyìn ó yí ọkàn padà, ó sì lọ.

30 “Nígbà náà ni baba yíí tún sọ fún èyí àbúrò pé, ‘Lọ ṣisé ní oko.’ Ọmọ náà sì sọ pé, ‘Èmi yóò lọ, baba,’ şùgbón kò lọ rará.

31 “Nínú àwọn méjèjì yíí, èwo ni ó se ifé baba wón?”

Gbogbo wón sì fohùn şòkan pé, “Èyí ègbón ni.”

Jesu wí fún wón pé, “Lóòótó ni mo wí fún yín, àwọn agbowó òde àti àwọn panşágà yóò wọ ijọba ọrun síwájú yín.

32 Nítorí Johanu tó yin wá láti fí ọnà òdodo hàn yín, şùgbón èyin kò gbà á gbó, şùgbón àwọn agbowó òde àti àwọn panşágà ronúpiwàdà, bí ó tilè se pé e ri àwọn ohun tí ní şelè wònyí, e kò láti ronúpiwàdà, e kò gbà á gbó.”

Òwe àwọn ayálégbe

33 “E gbó òwe mìíràn, Baálé ilé kan tí ó gbin ọgbà àjàrà, ó se ọgbà yíí ká, ó wá ibi ịfúntí sínú rẹ, ó kó ilé ịsó. Ó sì fí oko náà se àgbàtójú fún àwọn àgbẹ kan, ó sì lọ sí ịrìnàjò.

34 Nígbà ti àkókò ìkórè súnmó, ó rán àwọn ìránṣé rẹ sí àwọn àgbẹ náà láti gba èyí ti ó jẹ tirẹ wá.

35 “Ṣùgbón àwọn alágbàtójú sì mú àwọn ọmọ ọdò rẹ, wọn lu ẹni kìn-ín-ní, wọn pa èkejì, wọn si sọ ẹkẹta ní òkúta.

36 Ó sì tún rán àwọn ọmọ ọdò mìíràn àwọn tí ó ju ti ḥsáájú lọ. Wọn sì túnṣe bí ti àkókókó sí àwọn wònyí pèlú.

37 Níkeyìn, baálé ilé yí rán ọmọ rẹ pàápàá sí wọn. Ó wí pé, ‘Wọn yóò bu ọlá fún ọmọ mi.’

38 “Ṣùgbón bí àwọn alágbàtójú wònyí ti rí ọmọ náà lókèèrè, wòn wí fún ara wòn pé, ‘Èyí ni àrólé náà. E wá, e jé kí a pa á, kí a sì jogún rẹ.’

39 Wòn sì wó ọ jáde kúrò nínú ọgbà àjàrà náà, wòn sì pa á.

40 “Njé nígbà tí olúwa ọgbà àjàrà bá dé, kí ni yóò șe sí àwọn olùṣógbà wòn-ọn-nì?”

41 Wòn wí pé, “Óun yóò pa àwọn èníyàn búburú náà run, yóò sì fi ọgbà àjàrà rẹ fún àwọn alágbàtójú mìíràn tí yóò fún un ní èso tirẹ lásíkò ìkórè.”

42 Jesu wí fún wòn pé, “Àbí èyin kò kà á nínú Ìwé Mímó pé:

“‘Òkúta tí àwọn ọmọlē kòsílẹ,
ni ó di pàtákì igun ilé;
isé Olúwa ni èyí,
ó sì jé ìyanu ní ojú wa?’

43 “Nítorí náà èmi wí fún yín, a ó gba ìjoba Ọlórun lówó yín, a ó sì fi fún àwọn orílè-èdè tí yóò máa mú èso rẹ wá.

44 Eni tí ó bá ʂubú lu òkúta yií yóò di fífó, şùgbón eni tí òun bá ʂubú lù yóò lò զ lúúlúú.”

45 Nígbà tí àwọn olórí àlùfáà àti àwọn Farisi gbó òwe Jesu, wón mò wí pé ó ní sòrò nípa àwọn.

46 Won wá ɖnà láti mú un, şùgbón wón bérù ọpò ènyìàn tí wón gba Jesu gégé bí wòllî.

22

Òwe àsè ìgbéyàwó

1 Jesu tún fi òwe sòrò fún wón wí pé:

2 “Ìjøba ɖrun dàbí ɖba kan ti ó múra àsè ìgbéyàwó nílá fún ọmọ rẹ ọkùnnrin.

3 Ó rán àwọn ọmọ ɖdò rẹ lò pe àwọn tí a ti pè télè sí ibi àsè ìgbéyàwó. Şùgbón wón kò fé wá.

4 “Léyìn náà ó tún rán àwọn ọmọ ɖdò miíràn pé, ‘E sọ fún àwọn tí mo ti pè wí pé, mo ti şe àsè náà tán. A pa màlúù àti ेran àbópa mi, a ti şe ohun gbogbo tán, e wa sí ibi àsè ìgbéyàwó.’

5 “Şùgbón àwọn wón-ọn-ní tí ó ránşé lò pè kò kà á si. Wón ní bá iṣé wón lò, ɖkan sí ɖnà oko rẹ, òmíràn sí ibi òwò rẹ.”

6 Àwọn iyókù sì mú àwọn ọmọ ɖdò rẹ, wón şe àbùkù sí wón, wón lù wón pa.

7 ɖba yií bínú gidigidi, ó sì rán àwọn ọmọ-ogun rẹ, ó sì pa àwọn apàniyàn náà run, ó sì jó ɿlú wón.

8 “Nígbà náà ni ó wí fún àwọn ọmọ ɖdò rẹ pé, ‘Àsè ìgbéyàwó tí şe tàn, şùgbón àwọn tí a pè kò yé fún ọlá náà.’

9 E lo sí ɿgboro àti ọpópónà kí e sì pe ẹnikéni tí e bá lè rí wá àsè ìgbéyàwó náà.’

10 Nítorí náà, àwọn ọmọ ọdò náà sì jáde lọ sí òpópónà. Wón sì mú oríṣiiriṣí èniyàn tí wón lè rí wá, àwọn tí ò dára àti àwọn tí kò dára, ilé àsè ìyàwó sì kún fún àlejò.

11 “Şùgbón nígbà tí ọba sì wólé wá láti wo àwọn àlejò tí a pè, ó sì rí ọkùnrin kan nínú wọn tí kò wọ aṣo igabéyàwó.”

12 Oba sì bi í pé, ‘Oré, báwo ni ìwọ şe wà níhìn-ín yìí láiní aṣo igabéyàwó?’ Şùgbón ọkùnrin náà kò ní idáhùn kankan.

13 “Nígbà náà ni ọba wí fún àwọn ìrásé rẹ pé, ‘E dì í tòwó tésé, kí e sì sọ ọ sínú ọkùnkùn lóde níbi tí ẹkún àti ipayínkeke wà.’

14 “Nítorí ọpò ni a pè şùgbón díè ni a yàn.”

Sísan owó orífún Kesari

15 Nígbà náà ni àwọn Farisi péjopò láti ronú ọnà tì wọn yóò gbà fi ọrọ ẹnu mú un.

16 Wón sì rán àwọn ọmọ-èyìn won pèlú àwọn ọmọ-èyìn Herodu lọ sódò rẹ pé, “Olukó, àwa mò pé olóótító ni ìwọ, ìwọ sì ní kóni ní ọnà Olórun ní òtító. Béé ni ìwọ kí í wo ojú ẹnikéni; nítorí tí ìwọ kí í şe ojúsàájú èniyàn.

17 Nísinsin yìí sọ fún wa, kí ni èrò rẹ? Njé ó tó láti san owó orí fún Kesari tàbí kò tó?”

18 Şùgbón Jesu ti mọ èrò búbúrú inú wọn, ó wí pé, “Eyi àgàbàgebè, èéše ti ẹyiñ fi ní dán mi wò?

19 E fi owó eyo tí a fi ní san owó orí kan hàn mi.” Wọn mú dínári kan wá fún un,

20 ó sì bi wón pé, “Àwòrán ta ni èyí? Àkólé tà sì ní?”

22:13 Mt 8.12; 13.42,50; 24.51; 25.30; Lk 13.28.
12.13-17; Lk 20.20-26.   **22:15** Mk 3.6; 8.15.

21 Wón sì dáhùn pé, “Ti Kesari ni.”

“Nígbà náà ni ó wí fún wón pé,” “È fi èyí tí í şe ti Kesari fún Kesari, ẹ sì fi èyí ti şe ti Olórun fún Olórun.”

22 Nígbà tí wón gbó èyí, ẹnu yà wón. Wón fi í sílè, wón sì bá tiwọn lo.

Igbéyàwó nígbà àjínde

23 Şùgbón ní ojó kan náà, àwọn Sadusi tí wón sọ pé kò si àjínde léyìn ikú tọ Jesu wá láti bi íní ibéèrè,

24 wón wí pé, “Olùkó, Mose wí fún wa pé, bí ọkùnrin kan bá kú ní àìlómọ, kí arákùnrin rẹ́ şú aya rẹ́ lópó, kí ó sì bí ọmọ fún un.

25 Bí ó bá jé béké, láàrín wa níhìn-ín yíí, ìdílé kan wà tí ó ní arákùnrin méje. Èyí èkínní nínú wón gbéyàwó, léyìn náà ó kú ní àìlómọ. Nítorí náà iyàwó rẹ́ di iyàwó arákùnrin kejì.

26 Béké gégé arákùnrin èkejì náà sì tún kú láìlómọ. A sì fi iyàwó rẹ́ fún arákùnrin tí ó tún tèlé e. Béké sì ni tití tí òun fi di iyàwó ẹni keje.

27 Níkéyìn obìnrin náà pàápàá sì kú.

28 Nítorí tí ó ti şe iyàwó àwọn arákùnrin méjèèje, iyàwó ta ni yóó jé ní àjínde òkú?”

29 Şùgbón Jesu dá wón lóhùn pé, “Àìmòkan yín ni ó fa irú ibéèrè báyíí. Nítorí èyin kò mọ Ìwé Mímó àti agbára Olórun.

30 Nítorí ní àjínde kò ní sí igbéyàwó, a kò sì ní fi í fún ni ní iyàwó. Gbogbo ènìyàn yóó sì dàbí àwọn angéli ní ọrun.

31 Şùgbón nísinsin yií, nípa ti àjínde òkú, tàbí èyin kò mò pé Olórun ná bá yín sòrò nígbà ti ó wí pé:

32 ‘Emí ni Olórun Abrahamu, Olórun Isaaki, àti Olórun Jakóbú.’ Olórun kí í şe Olórun òkú, şùgbón tí àwọn alààyè.”

33 Nígbà ti àwọn ènìyàn gbó èyí ẹnu ya wón sí èkó rẹ.

Òfin tí ó ga jùlo

34 Nígbà ti wón sì gbó pé ó ti pa àwọn Sadusi lénu mó, àwọn Farisi pé ara wọn jo.

35 Okan nínú wọn tí şe amòfin dán an wò pèlú ibéèrè yií.

36 Ó wí pé, “Olùkó èwo ni ó ga jùlo nínú àwọn òfin?”

37 Jesu dálhún pé, “‘Fé Olúwa Olórun rẹ pèlú gbogbo ọkàn rẹ, gbogbo ẹmí rẹ àti gbogbo inú rẹ.’

38 Èyí ni òfin àkókó àti èyí tí ó tóbi jùlo.

39 Èkejì tí ó tún dàbí rẹ ní pé, ‘Féràn ọmọnìkejì rẹ gégé bí ara rẹ.’

40 Lórí àwọn òfin méjèjà yí ni gbogbo òfin àti àwọn wòlù rò mó.

Omọ ta ni Kristi?

41 Bí àwọn Farisi ti kó ara wọn jo, Jesu béèrè lówó wọn pé,

42 “Kí ni ẹ rò nípa Kristi? Omọ ta ni òun ná şe?”

Wón dálhún pé, “Omọ Dafidi.”

43 Ó sì wí fún wọn pé, “Kí lo dé tí Dafidi, tí ẹmí ná darí, pè é ní ‘Olúwa’? Nítorí ó wí pé,

22:33 Mt 7.28.   **22:34** Mk 12.28-34; Lk 20.39-40; 10.25-28.

22:35 Lk 7.30; 11.45; 14.3.   **22:37** De 6.5.   **22:41** Mk 12.35-37; Lk 20.41-44.

44 “‘Olúwa sọ fún Olúwa mi pé,
“Jókòó ní ọwó ọtún mi
tí tí èmi yóò fí fí àwọn ọtá rẹ
sí abé ẹsè rẹ.””

45 Ñjé bí Dafidi bá pè é ni ‘Olúwa,’ báwo ni òun şe lè
jé ọmọ rẹ?”

46 Kò sí ẹnìkan tí ó lè sọ ọrọ kan ni ìdáhùn, kò tún sí
ẹni tí ó tún bí i léèrè ohun kan mó láti ọjó náà mó.

23

Ìdí méje fún ìdájó

¹ Nígbà náà ni Jesu wí fún ọpọ èníyàn àti àwọn
ọmọ-èyìn rẹ pé,

² “Àwọn olùkọ ḥofin àti àwọn Farisi jókòó ní ipò
Mose,

³ nítorí náà, e gbodò gbó tiwọn, kí e sì şe ohun
gbogbo tí wón bá sọ fún yín. Şùgbón e má şe ohun
tí wón şe, nítorí àwọn pàápàá kí í şe ohun tí wọn kó
yín láti şe.

⁴ Wón á di erù wúwo tí ó sì şoro láti rù, wón a sì
gbé e le àwọn èníyàn léjiká, şùgbón àwọn tìkára wọn
kò jé fí ika wọn kan an.

⁵ “Ohun gbogbo tí wón ní şe, wón ní şe é kí àwọn
èníyàn ba à lè rí wọn ni. Wón ní sọ filakteri wọn di
gbígbòòrò. Wón tilé ní bùkún işétí aṣo oyè wọn nígbà
gbogbo kí ó ba à lè maa tóbí sí i.

⁶ Wón fé ipò ọlá ní ibi àsè, àti níbi ijókòó iyàsótò
ni Sinagògu.

⁷ Wón fé kí èníyàn maa kí wọn ní ojà, kí àwọn
èníyàn maa pè wọn ní ‘Rabbi.’

8 “Şùgbón kí a má şe pè yín ni Rabbi, nítorí pé ẹníkan ni Olùkó yín, àní Kristi, ará sì ni gbogbo yín.

9 E má şe pe ẹnikéni ní baba yín ni ayé yií, nítorí baba kan náà ni e ní tí ó ní bẹ́ ní ọrun.

10 Kí a má sì şe pè yín ní Olùkó nítorí Olùkó kan ṣoso ni ẹyin ní, òun náà ni Kristi.

11 Şùgbón ẹni tí ó bá pójù nínú yín, ni yóò jé ìránṣé yín.

12 Şùgbón ẹnikéni tí ó bá gbé ara rẹ ga ni a ó sì rẹ sílẹ, ẹnikéni tí ó bá sì rẹ ara wọn sílẹ ni a ó gbéga.

13 “Ègbé ni fún yín, ẹyin olùkó ḥfin àti Farisi, ẹyin àgàbàgebè! Ẹyin sé ijọba ọrun mó àwọn èníyàn nítorí ẹyin tìkára yín kò wólé, bẹ́ ni ẹyin kò jé kí àwọn tí ó fé wólé ó wólé.*

15 “Ègbé ni fún yín, ẹyin olùkó ḥfin àti Farisi, ẹyin àgàbàgebè! Nítorí ẹyin rin yí ilẹ àti ḥkun ká láti yí ẹníkan lókàn padà, şùgbón ẹyin ní sọ ọ di ọmọ ọrun àpáàdì ní ilópo méjì ju ẹyin pàápàá.

16 “Ègbé ni fún yín, ẹyin afójú tí ní fi ọnà han afójú! Tí ó wí pé, Ẹnikéni tí ó ba fi témplili búra kò sí nñkan kan, şùgbón bí ẹnikéni bá fi wúrà inú témplili búra, ó di ajibèsè’.

17 Ẹyin aláímòye afójú: èwo ni ó ga jù, wúrà tábí témplili tí ó ní sọ wúrà di mímó?

18 Àti pé, ẹnikéni tó bá fi pẹpẹ búra, kò jámó nñkan, şùgbón bí ẹnikéni tí ó ba fi ẹbùn tí ó wà lórí rẹ búra, ó di ajibèsè.

23:8 Jk 3.1.   **23:13** Lk 11.52.   * **23:13** Àwọn àkósílẹ àtijó kan se àfikún ọrọ yíí wólé. 14 Ègbé ni fún yín, ẹyin olùkó ḥfin àti Farisi, ẹyin àgàbàgebè! Àwọn tí wón je ilé àwọn opó rún, tí wón sì ní gbàdúrà gígún fún àṣehàn, nítorí ẹyí, ijéyà wón yóò pò púpò.   **23:15** Ap 2.10; 6.5; 13.43.   **23:16** Mt 5.33-37; 15.14.

19 Èyin alálmoye afójú wönyí! Èwo ni ó pòjù: èbùn tí ó wà lórí pẹpé ni tàbí pẹpé fúnra rẹ́ tí ó sọ èbùn náà di mímó?

20 Nítorí náà ẹnikéni tí ó bá ní fí pẹpé búra, ó fí í búra àti gbogbo ohun tí ó wà lórí rẹ.

21 Àti pé, ẹni tí ó bá fí témplili búra, ó fí í búra àti ẹni tí ní gbé inú rẹ.

22 Àti pé, ẹni tí ó bá sì fí ọrun búra, ó fí ité Olórun àti ẹni tí ó jókòó lórí rẹ búra.

23 “Ègbé ni fún yín èyin olùkó òfin àti Farisi, èyin àgàbàgebè! Nítorí èyin ní gba idáméwàá minti, dili àti kumini, èyin sì tí fí ohun tí ó şe pàtákì jùlọ nínú òfin sílè láìṣe, Idájó, àánú àti igaḅàgbó. Wönyí ni ó tó tí èyin ibá şe, èyin kò bá fí wòn-ọn-ní sílè láìṣe.

24 Èyin afójú tó ní fí afójú mònà! È tu kòkòrò-kantíkantí tó bó sì yín lénu nù, e gbé ibákasé mì.

25 “Ègbé ni fún yín èyin Farisi àti èyin olùkó òfin, èyin àgàbàgebè. Èyin ní fó òde ago àti àwo şùgbón inú rẹ kún fún iréjé àti ègbin gbogbo.

26 Iwọ afójú Farisi, tètè kó fó inú ago àti àwo, gbogbo ago náà yóò sì di mímó.

27 “Ègbé ni fún yín èyin Farisi àti èyin olùkó òfin, èyin àgàbàgebè. È dàbí ibojì funfun tí ó dára ní wíwò, şùgbón tí ó kún fún egungun ènìyàn àti fún ègbin àti ibàjé.

28 Èyin gbìyànjú láti farahàn bí ènìyàn mímó, olódodo, lábé aso mímó yín ni ọkàn tí ó kún fún ibàjé pèlú oríṣìrìṣìí àgàbàgebè àti ẹṣè wà.

29 “Ègbé ni fún yín èyin olùkó òfin àti Farisi, èyin àgàbàgebè, nítorí èyin kó ibojà àwọn wòlfí tí í şe ibojà àwọn olódodo ní ọṣó.

30 Èyin sì wí pé, ‘Àwa ibá wà ní àṣikò àwọn baba wa, àwa kì bá ní ọwó nínú èjé àwọn wòlfí’.

31 Njé èyin ni elérií fún ara yín pé, èyin ni ọmọ àwọn tí ó pa àwọn wòlfí.

32 Àti pé, èyin ní tèlé iṣisè àwọn baba yín. Èyin ní kún ḥsùwòn iwà búburú wọn dé òkè.

33 “Èyin ejò! Èyin paramólè! Èyin yóò ti şe yọ nínú ẹbi ọrun àpáàdì?

34 Nítorí náà èmi yóò rán àwọn wòlfí àti àwọn ológbón ọkùnrin tí ó kún fún èmí mímó, àti àwọn akòwé sí yín. Èyin yóò pa àwọn kan nínú wọn nípa kíkàn wón mó àgbélébùú. Èyin yóò fi pàṣán na àwọn ẹlòmíràn nínú Sinagogu yín, tí èyin yóò sì şe inúníbíni sí wọn láti ilú dé ilú.

35 Kí èyin lè jèbi gbogbo èjé àwọn olódodo tí e ta sílè ní ayé, láti ejé Abeli tití dé ejé Sekariah ọmọ Berekiah eni tí e pa nínú témplili láàrín ibi pẹpé àti ibi ti e yà sí mímó fún Olórún.

36 Looótó ni mo wí fún yín, gbogbo nñkan wònyí yóò wà sórí ìran yíí.

37 “Jerusalemu, Jerusalemu, ilú tí ó pa àwọn wòlfí, tí ó sì sọ ọkúta lu àwọn tí a rán sí i. Opò ìgbà ni èmi tí ní fé kó àwọn ọmọ rẹ jọ pò gégé bí àgbébò adìyé ti í dààbò bo àwọn ọmọ rẹ lábé iyé rẹ, sùgbón èyin kò.

38 Wò ó, a fi ilé yín sílè fún yín ní ahoro.

39 Nítorí èmi sọ èyí fún yín, èyin kì yóò rí mi mó, tití èyin yóò fi sọ pé, ‘Olùbùkún ni eni tó ní bò ní

orúkọ Olúwa.’”

24

Àwọn àmì òpin ayé

¹ Bí Jesu ti ní kúrò ni témplili, àwọn ọmọ-èyìn rẹ tò
ó wá, wón fé fi ẹwà témplili náà hàn áń.

² Sùgbón ó wí fún wọn pé, “Èyin kò ha rí gbogbo
nìkan wònyí? Lóótó ni mo wí fún yín gbogbo ilé
yíí ni a yóò wó lulè, kò ní sí òkúta kan tí a ó fí sílè
lórí òmíràñ, tí a kì yóò wó lulè.”

³ Bí ó ti jókòò ní orí òkè Olifi, àwọn ọmọ-èyìn tò
ó wá ní ìkòkò, wón wí pé, “Sọ fún wa nígbà wo ni
èyí yóò şelè? Kí ni yóò jé àmì ìpadà wá rẹ, àti ti òpin
ayé?”

⁴ Jesu dá wọn lóhùn pé, “È má şe jé kí ẹníkéni tàn
yín jé.

⁵ Nítorí ọpò yóò wá ní orúkọ mi tí wọn yóò máa
pe ara wọn ní Kristi náà. Wọn yóò si ọpòlòpò lónà.

⁶ È ó máa gbó ìró ogun àti ìdágìrì ogun, kí èyin
má şe jáyà nítorí nìkan wònyí kò lè şe kí ó ma şelè,
sùgbón òpin kì í şe àkókò náà.

⁷ Orílè-èdè yóò díde sí orílè-èdè, àti ìjọba sí ìjọba.
Ìyàn àti ilè mímì yóò wà ní ibi púpò.

⁸ Sùgbón gbogbo nìkan wònyí sì jé ìbèrè ìpójnjú tí
ó ní bò.

⁹ “Nígbà náà ni a ó sì dá a yín lóró. A ó pa yín, a
ó sì kóriíra yín ni gbogbo orílè-èdè, nítorí pé èyin jé
tèmi.

24:1 Mk 13.1-31; Lk 21.1-33.   **24:2** Mt 26.61; 27.39-40; Lk 19.44;
Jh 2.19.   **24:3** Lk 17.20; Mt 13.39,40,49; 28.20; 16.27.   **24:9** Mt
10.17-18,22; Jh 15.18; 16.2.

10 Àti pé, ọpọ nínú yín yóò kọsè, èyin yóò şòfófó ara yín, èyin yóò kóriíra ara yín pèlú,

11 ọpọ àwọn èké wòlùi yóò farahàn, wọn yóò tan ọpòlọpò ènìyàn je.

12 Èṣe yóò wà níbi gbogbo, yóò sì sọ ifé ọpọ di tútù,

13 ʂùgbón eni tí ó bá forítì í dópin ni a ó gbàlà.

14 A ó sì wàásù łyìnre nípa ịjọba náà yií ní gbogbo ayé ká, láti ẹe érí fún gbogbo orílè-èdè, nígbà náà ni òpin yóò dé.

15 “Nítorí náà, nígbà tí èyin bá rí iríra ‘Isodahoro, tí a ti ẹnu wòlùi Danieli sọ,’ tí ó bá dúró ní ibi mímó (enikéni tí ó bá kà á kí ó yé e),

16 nígbà náà ni kí àwọn tí ní bẹ ni Judea sálọ sí orí okè.

17 Kí eni tí ó wà lórí ilé rẹ má ẹe sòkalè wá mú ohunkóhun jáde nínú ilé rẹ.

18 Kí àwọn tí ó sì wà lóko má ẹe darí wá sí ilé láti mú àwọn aṣo wọn.

19 ʂùgbón àánú ẹe mí fún àwọn obìnrin ti ó lóyún, àti fún àwọn tí ó ní fún ọmọ loyan ní ojó wọn-ọn-ní!

20 E sì maa gbàdúrà kí sisá yín má ẹe jé ịgbà òtútù, tàbí ojó lsinmi.

21 Nítorí ịpónjú nílá yóò wà, irú èyí tí kò tí i ṣelè láti ịgbà ibèrè ojó ayé wá tití di ìsinsin yìí irú rẹ kí yóò sì sí.

22 “Lóóótó, àfi bí a ké ojó wọn-ọn-ní kúrú, gbogbo ẹdá alààyè yóò şègbé. ʂùgbón nítorí ti àwọn àyànfé ni a ó fi ké ojó wọn-ọn-ní kúrú.

23 Nígbà náà, bí enikéni bá sọ fún yín pé, ‘Wo Kristi náà,’ tàbí pé ó ti farahàn níhìn-ín tàbí lóhùn ún, e má ẹe gbà á gbó.

24 Nítorí àwọn èké Kristi àti àwọn èké wòlìfì yóò dìde. Wọn yóò sì şe ọpò işé àmì àti lyanu. Bí ó bá lè şe é şe wọn yóò tan àwọn àyànfé Olórun pàápàá jẹ.

25 Wò ó, mo ti kìlò fún yín téle.

26 “Nítorí náà, bí ẹnìkan bá sọ fún yín pé, ‘Olùgbálà ti dé,’ àti pé, ‘Ó wà ní aginjù,’ ẹ má şe wàhálà láti lọ wò ó, tàbí tí wón bá ní, ó ní fi ara pamó sí iyàrá,” ẹ má şe gbà wọn gbó.

27 Nítorí bí mònàmóná ti ní tàn láti ìlìà-oòrùn tití dé iwò-oòrùn, bẹè ni wíwá Omọ Èníyàn yóò jé.

28 Nítorí ibikíbi tí òkú bá gbé wà, ibè ni àwọn eyé igún ní kójopò sí.

29 “Lójúkan náà, léyìn ìpónjú ojó wòn-ọn-nì,
“ni oòrùn yóò şókùnkùn,
    òṣùpá kì yóò sì fi ìmólè rẹ hàn;
àwọn ìràwò ojú ọrun yóò já sìlè,
    agbára ojú ọrun ni a ó mì tìtì.”

30 “Nígbà náà ni àmì Omọ Èníyàn yóò sì fi ara hàn ní ọrun, nígbà náà ni gbogbo ẹyà ayé yóò káàánú, wọn yóò sì rí Omọ Èníyàn tí yóò máa ti ojú ọrun bò ti òun ti ògo àti agbára ñlá.

31 Yóò sì rán àwọn angéli rẹ jáde pèlú ohùn ìpè ñlá, wọn yóò sì kó gbogbo àwọn àyànfé rẹ láti orígun mérèèrin ayé àti ọrun jo.

32 “Nísinsin yíí, ẹ kó òwe lára igi ọpòtò. Nígbà tí ẹka rẹ bá ti ní yọ tuntun tí ó bá sì ní ru ewé, ẹyin mò pé ìgbà èèrùn súnmó tòsí.

³³ Béè gégé, nígbà tí ẹyin bá sì rí i tí gbogbo nñkan wònyí bá ní şelè, kí e mò pé ìpadàbò mi dé tán léyìn ilékùn.

³⁴ Lóoótó ni mo wí fún yín, ìran yí kí yóò kójá tití tí gbogbo nñkan wònyí yóò fi şe.

³⁵ Ọrun àti ayé yóò rékojá, şùgbón ọrò mi kí yóò rékojá.

A kò mọ ojó tábí wákàtí náà

³⁶ “Şùgbón kò sí ẹníkan ti ó mọ ojó àti wákàtí tí òpin náà yóò dé, àwọn angéli ọrun pàápàá kò mò ón. Àní, ọmọ kò mò ón, bí kò şe Baba mi níkan şoso ló mò ón.

³⁷ Bí ó şe rí ní ìgbà ayé Noa, béè gégé ni wíwá Ọmọ Ènìyàn yóò sì rí.

³⁸ Nítorí bí àwọn ojó náà ti wà şáajú ìkún omi, tí wón ní jé tí wón ní mu, tí wón ní gbéyàwó, tí wón sì ní fa iyàwó fún ni, tití tí ó fi di ojó tí Noa fi bó sínú ọkò.

³⁹ Ènìyàn kò gbàgbó nípa ohun tí o şelè tití tí ìkún omi fi dé nítòótó, tí ó sì kó wọn lọ. Béè gégé ni wíwá Ọmọ Ènìyàn.

⁴⁰ Àwọn ọkùnrin méjì yóò máa şisé nínú oko, a o mú ẹníkan, a ó sì fi ẹni kejì sítè.

⁴¹ Àwọn obìnrin méjì yóò jùmò máa lọ ọlo pò, a yóò mú ọkan, a ó fi ẹni kejì sítè.

⁴² “Nítorí náà, e múra sítè, nítorí e kò mọ ojó tí Olúwa yín yóò dé.

⁴³ Şùgbón, kí e mọ èyí pé, baálé ilé ibá mọ wákàtí náà tí olè yóò wá, ibá máa şónà, òun kí bá ti jé kí a já wọ ilé rè.

44 Nítorí náà, ẹ gbodò wàní ìmúrasílè, nítorí ní wákàtí àìròtélè ni dídé Ọmọ Ènìyàn yóò jé.

45 “Njé olóòtító àti ológbón ọmọ ọdò wo ni olúwa rẹ lè fí ẹ se olùbojútó ilé rẹ láti bó àwọn ọmọ rẹ lójoojúmọ?

46 Alábùkún fún ni ọmọ ọdò ti olúwa rẹ dé tí ó sì bá a lórí isé síše.

47 Lóoótó ní mo wí fún yín, èmi yóò sì fi irú ẹni béké ẹ se alákòoso gbogbo ohun tí mo ní.

48 Sùgbón bí ọmọ ọdò náà bá jé ènìyàn búburú náà bá wí ní okàn rẹ pé, ‘Olúwa mi kí yóò tètè dé.’

49 Tí ó sì bérè si í fí iyà jé àwọn irlánṣé ẹlegbé rẹ, tí ó ní jẹ, tí ó sì ní mu àmupara.

50 Nígbà náà ni olúwa ọmọ ọdò yóò wá ní ojó àti wákàtí tí kò retí.

51 Yóò sì jẹ é ní iyà gidigidi, yóò sì rán an sí ibùgbé àwọn àgàbàgebè, níbè ni ekún àti ipayínkeke yóò wà.

25

Òwe àwọn wúndíá méwàá

1 “Nígbà náà ni ó fí ijøba ọrun wé àwọn wúndíá méwàá. Ti wón gbé fitílà wọn láti lọ pàdé ọkọ iyàwó.

2 Márùn-ún nínú wọn jé ológbón, márùn-ún nínú wọn ni wón jé aláìgbón.

3 Àwọn tí wón jé aláìgbón gbé fitílà wọn sùgbón wọn kò mú epo kankan lówó.

4 Àwọn ológbón mú epo sínú kólòbó lówó pèlú fitílà wọn.

5 Nígbà tí ọkọ ìyàwó pé, gbogbo wọn tòògbé wọn sì sùn.

6 “Nígbà tí ó di ọgànjjó, igbe ta sókè, ‘Wò ó, ọkọ ìyàwó ní bò, e jáde sóde láti pàdé rẹ.’

7 “Nígbà náà ni àwọn wúndiá sì tají, wón tún fítílà wọn se.

8 Àwọn aláìgbón márùn-ún tí kò ní epo rará bé àwọn ọlógbón pé kí wọn fún àwọn nínú èyí tí wón ní nítorí fítílà wọn ní kú lọ.

9 “Şùgbón àwọn ọlógbón márùn-ún dáhùn pé, bẹè kó; kí ó má ba à se aláító fún àwa atí èyin, e kúkú tọ àwọn tí ní tà á lọ, kí e sì rà fún ara yín.

10 “Ní àsìkò tí wón lọ ra epo tiwọn, ni ọkọ ìyàwó dé. Àwọn wúndiá tí ó múra tán bá a wólé sí ibi àsè ìgbéyàwó, léyìn náà, a sì tì llékùn.

11 “Ní ikeyìn ni àwọn wúndiá márùn-ún ìyókù dé, wón ní wí pé, ‘Olúwa, Olúwa, şílékùn fún wa.’

12 “Şùgbón ọkọ ìyàwó dáhùn pé, ‘Lóòótó ni mo wí fún yín èmi kò mọ yín rí’

13 “Nítorí náà, e máa sónà. Nítorí pé èyin kò mọ ojó tàbí wákàtí tí Omọ Èniyàn yóò dé.

Òwe táléñti

14 “A sì tún fi ìjøba ọrun wé ọkùnrin kan tí ó ní lọ sí ìrìnàjò. Ó pe àwọn ọmọ ọdò rẹ, ó sì kó ohun ìní rẹ fún wọn.

15 Ó fún ọkan ni táléñti márùn-ún, ó fún èkejì ni táléñti méjì, ó sì fún erekèta ni táléñti kan, ó fún olukulukù gégé bí agbára rẹ tì mọ, ó sì lọ ìrìnàjò tirè.

16 Okùnrin tí ó gba táléñtì márùn-ún bérè lésèkésè láti fi owó náà şòwò. Láipé, ó sì jérè márùn-ún miíràn.

17 Okùnrin tí ó gba táléñtì méjì náà fi tirè şòwò. Láipé, ó sì jérè táléñtì méjì miíràn.

18 Sùgbón okùnrin tí ò gba táléñtì kan, ó wa ihò ní ilè, ó sì bo owó ọgá mó ibè.

19 “Léyìn ọjó pípé, olúwa àwọn ọmọ ọdò dé láti àjò rẹ. Ó pè wón jọ láti bá wọn sírò owó rẹ.

20 Okùnrin tí ó gba táléñtì márùn-ún, mú márùn-ún miíràn padà wá, ó wí pé, ‘Olúwa, ìwọ ti fi táléñtì márùn-ún fún mi, mo sì ti jérè márùn-ún miíràn pèlú rẹ.’

21 “Olúwa rẹ wí fún un pé, ‘O şeun ìwọ ọmọ ọdò rere àti olóòtító: ìwọ șe olóòtító nínú ohun díè, èmi yóò fi ọ șe olórí ohun púpò, bó sínú ayò olúwa rẹ’

22 “Èyí tí ó gba táléñtì méjì wí pé ‘Olúwa, ìwọ fún mi ní táléñtì méjì láti lò, èmi sì ti jérè táléñtì méjì miíràn.’

23 “Olúwa rẹ sì wí fún un pé, ‘O şeun, ìwọ ọmọ ọdò rere àti olóòtító. Ìwọ ti jé olóòtító nínú ohun díè, èmi yóò fi ọ șe olórí ohun púpò. Ìwọ bó sínú ayò olúwa rẹ’

24 “Níkéyìn, okùnrin tí a fún ní táléñtì kan wá, ó wí pé, ‘Olúwa, mo mò pé ònrorò ènìyàn ni ìwọ ní șe ìwọ ní kórè níbi tí ìwọ kò gbìn sí, ìwọ ní kójø níbi tí ìwọ kò ó ká sí.

25 Èmi bérù, mo sì lọ pa táléñtì rẹ mó sínú ilè. Wò ó, nñkan rẹ nìyíí’

26 “Şùgbón olúwa rẹ dákùn pé, ‘Iwọ ọmọ ọdò búburú, iwọ mọ pé èmi ní kórè níbi tí èmi kò fúnrúgbìn sì, èmi sì ní kójọ níbi tí èmi kò fónká ká sí.

27 Nígbà náà iwọ ibá kúkú fí owó mi sí ilé ifowópamó tí èmi bá dé èmi ibá le gba owó mi pèlú èrè.

28 “Ó sì pàṣe kí a gba táléntì náà lówó rẹ, kí a sì fún ọkùnrin tí ó ní táléntì méwàá.

29 Nítorí ẹnikéni tí ó bá ní a ó fún sí i, yóò sí tún ní sí lópólópò. Şùgbón láti ọwó ẹni tí kò ní ni a ó ti gbà èyí tí ó ní.

30 Nítorí idí èyí, gbé alálérè ọmọ ọdò, jù ú sínú ọkùnkùn lóde, ibẹ ni ẹkún òun ipayínkeke yóò gbé wà.’

Àwọn àgùntàn àti ewúré

31 “Şùgbón nígbà ti Ọmọ Èníyàn yóò wá nínú ògo rẹ pèlú gbogbo àwọn angeli rẹ nígbà náà ni yóò jókoo lórí ité ògo ní ọrun.

32 Gbogbo orílè-èdè ni a ó kójọ níwájú rẹ, òun yóò sì ya àwọn èníyàn ayé sí ọtò gége bí olùşó-àgùntàn ẹé ya àgùntàn kúrò lára àwọn ewúré.

33 Òun yóò sì fi àgùntàn sí ọwó ọtún àti ewúré sí ọwó ọsì.

34 “Nígbà náà ni ọba yóò wí fún àwọn tí ó wà lówó ọtún pé, ‘E wá, ẹyin tí Baba mi ti bùkún fún, e jogún ijọba tí a ti pèsè fún yín láti ipilèṣẹ ayé.

35 Nítorí ebi pa mi, ẹyin sì fún mi ní oúnje, òngbè gbe mi, ẹyin sì fún mi ní omi. Mo jé àlejò, ẹyin sì pè mi sínú ilé yín.

36 Mo wà ní ìhòhò, èyin sì daşo bò mí. Nígbà tí mo şe àìsàn e şe ìtójú mi, àti ìgbà tí mo wà ní ọgbà èwòn èyin bẹ́ mí wò.

37 “Nígbà náà ni àwọn olódodo yóò fèsi pé, ‘Olúwa, nígbà wo ni àwa rí ọ tí ebi ní pa ọ, tí a sì fún ọ ní oúnjẹ? Tàbí tí òngbẹ́ ní gbe ọ tí a sì fún ọ ní ohun mímu?’

38 Tàbí tí o jé àlejò tí a gbà ó sínú ilé wa? Tàbí tí o wà ní ìhòhò, tí a sì daşo bò ọ?

39 Nígbà wo ni a tilè rí i tí o şe àìsàn, tàbí tí o wà ní ọgbà èwòn, tí a bẹ́ ọ wò?

40 “Ọba náà yóò sì dáhùn yóò sì wí fún wọn pé, ‘Lóòótó ni mo wí fún yín pé níwòn ìgbà tí èyin şe nñkan wònyí fún àwọn arákùnrin mi yíí tí o kéré jú lọ, è n şe wọn fún mi ni.’

41 “Nígbà náà ni yóò sọ fún àwọn tí owó òsi pé, ‘E kúrò lódò mi, èyin eni ègún, sínú iná àìnípèkun tí a ti tójú fún èṣù àti àwọn angeli rẹ.

42 Nítorí tí ebi pa mi, èyin kò tilè bò mi, òrùngbẹ́ gbe mi, e kò tilè fún mi ní omi láti mu.

43 Mo jé àlejò, èyin kò tilè gbà mi sílé. Mo wà ní ìhòhò, èyin kò fi aşo bò mi. Mo şàlsàn, mo sì wà lógbà èwòn, èyin kò bẹ́ mí wò.

44 “Nígbà náà àwọn pélú yóò dáhùn pé, ‘Olúwa, nígbà wo ni àwa rí ọ, tí ebi ní pa ọ tàbí tí òngbẹ́ ní gbe ọ, tàbí tí o şàlsàn, tàbí tí o wà lógbà èwòn, tí a kò sí ràn ọ lówó?’

45 “Nígbà náà àwọn yóò dáhùn pé, ‘Lóòótó ni mo wí fún pé, nígbà tí èyin ti kò láti ran ọkan nínú àwọn tí o kéré jù lówó nínú arákùnrin mi, èyin tí kò láti şe ìrànlówó fún mi ni.’

46 “Nígbà náà wọn yóò sì kojá lọ sínú ìyà àìnípèkun, şùgbón àwọn olódodo yóò lọ sí ìyè àìnípèkun.”

26

Idíté mó Jesu

1 Nígbà tí Jesu ti parí ɔrò wònyí pèlú àwọn ọmọ-èyìn rẹ, ó wí fún wọn pé,

2 “Bí èyin tí mó ní ojó méjì sí i, àjọ irékojá yóò bérè. Àti pé, a ó fi Ọmọ Ènìyàn lé wọn lówó, a ó sì kàn mí mó àgbélébùú.”

3 Ní àṣíkò tí Jesu ní sòrò yíí, àwọn olórí àlùfáà àti àwọn àgbàgbà kó ara wọn jọ ní ààfin olórí àlùfáà náà tí à ní pè ní Kaifa.

4 Láti gbèrò àwọn ọnà tí wón yóò fi mú Jesu pèlú ètàn, kí wọn sì pa á.

5 Şùgbón wón fohùn şókan pé, “Kì í şe lásíkò àsè àjọ irékojá, nítorí rògbòdìyàn yóò şelè.”

A fi òróró kun Jesu lára ní Betani

6 Nígbà tí Jesu wà ní Betani ní ilé ọkùnrin tí à ní pè ní Simoni adétè.

7 Bí ó ti ní jeun, obìnrin kan wá sódò rẹ pèlú alabasita òróró ìkunra iyebíye, ó sì dà á sí i lórí.

8 Nígbà tí àwọn ọmọ-èyìn rí i, inú bí wọn. Wón wí pé, “Irú ifowósòfò wo ni èyí?

9 Èéha ti şe, obìnrin yíí ibá tà á ní owó púpò, kí a sì fi owó náà fún àwọn aláiní.”

10 Jesu ti mó èrò ọkàn wọn, ó wí pé, “Èéşe ti èyin fi ní dá obìnrin yíí lébi? Ó şe ohun tí ó dára fún mi.

11 Èyin yóò ní àwọn aláìní láàrín yín nígbà gbogbo, şùgbón, èyin kò le rí mi nígbà gbogbo.

12 Nípa dida òróró ìkunra yíí sí mi lára, òun ní şe èyí fún isìnkú mi ni.

13 Lóóótó ni mo wí fún yín, a ó sì mágá şe ìrántí rè nígbà gbogbo fún isésí rè yíí. Níbikíbi tí a bá ti wàásù ìyìnrere yíí ní gbogbo àgbáyé ni a ó ti sọ itàn ohun tí obìnnrin yíí şe.”

Judasi gbà láti fi Jesu hàn

14 Nígbà náà ni ọkan nínú àwọn aposteli méjìlá ti à ní pè ní Judasi Iskariotu lọ sódò àwọn olórí àlùfáà.

15 Òun sì békérè pé, “Kí ni èyin yóò san fún mi bí mo bá fi Jesu lé yín lówo?” Wón sì fún un ní ọgbón owó fàdákà. Ó sì gbà á.

16 Láti ìgbà náà lọ ni Judasi ti békérè sí i wá ònà láti fà á lé wọn lówo.

Oúnje alé ìkẹyìn

17 Ní ojó kìn-ín-ní àjọ àìwúkàrà, àwọn ọmọ-èyìn tó Jesu wá pé, “Níbo ni ìwọ fé kí a pèsè sílè láti jẹ àsè irékojá?”

18 Jesu sì dákùn pé, “È wọ ìlú lọ, èyin yóò rí ọkùnnrin kan, ẹ wí fún un pé, ‘Olùkó wa wí pé, àkókò mi ti dé. Èmi yóò sì jẹ àsè irékojá pèlú àwọn ọmọ-èyìn mi ní ilé rẹ.’”

19 Nítorí náà, àwọn ọmọ-èyìn náà şe géhé bí Jesu ti sọ fún wọn. Wón sì tójú oúnje àsè ti irékojá níbè.

20 Ní àşálé ojó kan náà, bí Jesu ti jókòó pèlú àwọn méjìlá,

26:14 Mk 14.10-11; Lk 22.3-6.   **26:15** Ek 21.32; Sk 11.12.   **26:17** Mk 14.12-16; Lk 22.7-13.   **26:18** Mt 26.45; Jh 7.6; 12.23; 13.1; 17.1.

26:19 Mt 21.6; De 16.5-8.   **26:20** Mk 14.17-21; Lk 22.14,21-23; Jh 13.21-30.

21 nígbà tí wón sì n̄ jéun, ó wí pé, “Lóòótó ni mo wí fún yín, ọkan nínú yín yóò fi mí hàn.”

22 Ibànújé sì bo ọkàn wọn nígbà tí wón gbó èyí. Wón sì bérè sí bi í pé, “Olúwa, èmi ni bí?”

23 Jesu dáhùn pé, “Eni tí ó bá mi tọwó bọ inú àwo, ni yóò fi mi hàn.

24 Omọ Ènìyàn n̄ lọ bí a ti kòwé nípa rẹ: şùgbón ègbé ni fún ọkùnrin náà lówó eni tí a ó ti fi Omọ Ènìyàn hàn! Ibá kúkú sàn fún eni náà, bí a kò bá bí.”

25 Judasi, eni tí ó fi í hàn pélú béérè pé, “Rabbi, èmi ni bí?”

Jesu sì dá a lóhùn pé, “Ìwọ wí i.”

26 Bí wón ti n̄ jéun, Jesu sì mú ìwòn àkàrà kékeré kan, léyìn tí ó ti gbàdúrà sí i, ó bù ú, Ó fún àwọn ọmọ-eyìn rẹ, Ó wí pé, “Gbà, jẹ; nítorí èyí ni ara mi.”

27 Bákán náà, ó sì mú ago wáinì, ó dúpé fún un, ó sì gbé e fún wọn. Ó wí pé, “Kí gbogbo yín mu nínú rẹ.

28 Nítorí èyí ni ejè mi tí májémú tuntun, tí a ta sílẹ fún ìdárijì ẹṣe ọpọ ènìyàn.

29 Sì kíyésì àwọn ọrò mi. Èmi kì yóò tún mu nínú ọtí wáinì yíí mó tití di ojó náà tí èmi yóò mu ún ní tuntun pélú yín ní ijọba Baba mi.”

30 Wón sì kọ orin kan, léyìn náà wón lọ sórí òkè Olifi.

Jesu sọ pé Peteru yóò sẹ òun

31 Nígbà náà ni Jesu wí fún wọn pé, “Gbogbo yín ni yóò kọsẹ lára mi ní òru òní. Nítorí a ti kọ ó pé:

26:26 Mk 14.22-25; Lk 22.17-19; 1Ko 10.16; 11.23-26; Mt 14.19; 15.36.   **26:30** Mk 14.26-31; Lk 22.33-34,39; Jh 14.31; 18.1; 13.36-38.

26:31 Sk 13.7; Jh 16.32.

“Èmi yóò kòlu olùşó-àgùntàn
a ó sì tú agbo àgùntàn náà ká kiri.”

32 Sùgbón léyìn tí mo bá jí dídé, èmi yóò şáájú yín lò
sí Galili.”

33 Peteru sì dá a lóhùn pé, “Bí gbogbo èníyàñ tilè
kò ɖ sílè, èmi kí yóò şe béé.”

34 Jesu wí fún un pé, “Lóòótó ni mo wí fún ɖ pé,
ní òru yíí, kí àkùkò kí ó tó kò, ìwo yóò sé mi nígbà
méta.”

35 Peteru wí fún un pé, “Bí ó tilè jé láti kú pèlú,
èmi kò jé sé ɖ.” Gégé béé ni gbogbo àwọn ọmọ-èyìn
wí.

Jesu ní Getsemane

36 Nígbà náà ni Jesu àti àwọn ọmọ-èyìn rè lò sí ibi
kan ti à n pè ní ọgbà Getsemane, ó wí fún wọn pé,
“È jòkòò níhìn-ín nígbà tí mo bá lò gbàdúrà lóhùn
ún ni.”

37 Ó sì mú Peteru àti àwọn ọmọ Sebede méjèèjì
Jakòbu àti Johanu pèlú rè, ìrora àti ibrànújé bérè sí
gba ọkàñ rè.

38 Nígbà náà ni ó wí fún wọn pé, “Okàn mi gbogbé
pèlú ibrànújé tití dé ojú ikú, ẹ dúró níhìn-ín yíí, kí ẹ
máa şónà pèlú mi.”

39 Òun lò sí iwájú díé sí i, ó sì dojúbolè, ó sì
gbàdúrà pé, “Baba mi, bí ó bá şe é şe, jé kí a mú ago
yíí ré mi lórí kojá, sùgbón ifé tìré ni mo fè kí ó şe, kí
í şe ifé tèmi.”

40 Bí ó tì padà sódò àwọn ọmọ-èyìn rè métèëta, ó
bá wọn, wón ní sun. Ó kígbé pé, “Peteru, èyin kò tilè
lè bá mi şónà fún wákàtí kan?”

41 E máa şóra, kí e sì máa gbàdúrà kí èyin má ba à bò sínú ìdewò. Nítorí èmí ní fé nítòótó, şùgbón ó şe àilera fún ara.”

42 Ó tún fi wón sílè nígbà kejì, ó sí gbàdúrà pé, “Baba mi, bí ago yíí kò bá lè ré mi lórí kojá bí kò şe pé mo bá mu ún, ifé tìre ni kí a şe.”

43 Nígbà tí ó tún padà dé sódò wọn, Ó rí i pé wòn ní sun, nítorí ojú wòn kún fún oorun.

44 Nítorí náà, ó fi wòn sílè ó tún padà lọ láti gbàdúrà nígbà këta, ó ní wí ohun kan náà.

45 Nígbà náà ni ó tó àwọn ọmọ-èyìn rẹ́ wá, ó wí pé, “Àbí èyin sì ní sun sibè, ti e sì ní simmi? Wò ó wákàtí náà tí dé ti a ó fi Ọmọ Èníyàn lé àwọn éléşè lówo.”

46 E dìde! E jé kí a máa lọ! E wò ó, eni tí yóò fi mi hàn ní bò wá!”

A mú Jesu

47 Bí ó ti ní sòrò lówo, Judasi, ọkan nínú àwọn méjilá dé pèlú ọpò èníyàn pèlú idà àti kùmò lówo wòn, wòn ti ọdò àwọn olórí àlùfáà àti àgbàgbà Júù wá.

48 Eni tí ó sì fi í hàn ti fi àmì fún wòn, pé, “Enikéni tí mo bá fi enu kò ní enu, òun náà ni; e mú un.”

49 Nísinsin yíí, Judasi wá tààrà sódò Jesu, ó wí pé, “Àlàáfia, Rabbi!” Ó fi enu kò ó ní enu.

50 Jesu wí pé, “**Oré, kí ni nñkan tí ìwọ bá wá.**”

Àwọn ìyókù sì sún sítawájú wòn sì mú Jesu.

51 Sì wò ó, ọkan nínú àwọn tí ó wà pèlú Jesu na ọwó rẹ, ó sì fa idà yọ, ó sì sá ọkan tí i şe ọmọ ọdò olórí àlùfáà, ó sì gé e ní etí sònù.

26:42 Jh 4.34; 5.30; 6.38.   **26:45** Mt 26.18; Jh 12.23; 13.1; 17.1.

26:47 Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Jh 18.2-11.   **26:50** Mt 20.13; 22.12.

52 Jesu wí fún un pé, “Fi idà rẹ bọ àkọ nítorí àwọn tí ó ní fi idà pa ni a ó fi idà pa.

53 Ìwọ kò mò pé èmi lè béèrè lówó Baba mi kí ó fún mi ju légíónì angéli méjìlá? Òun yóò sì fi wón ránṣé lésékèṣé.

54 Şùgbón bí mo bá şe eléyií ọnà wo ni a ó fi mú Ìwé Mímó şe, èyí tí ó ti sọ ohun tí ó şelè nísinsin yìí?”

55 Nígbà náà ni Jesu wí fún ìjọ ènìyàn náà pé, “Njé èmi ni e kà sí ọdaràn ti e múra pèlú idà àti kùmò kí e tó lé mú mi? E rántí pé mo ti wà pèlú yín, tí mo ní kó yín lójoojúmó nínú tèmpili, èyin kò sì mú mi nígbà náà.

56 Şùgbón gbogbo wònyí ní şelè kí ọrọ tí a tì enu àwọn wòlì sọ, tí a kọ sínú Ìwé Mímó lè şe.” Nígbà yìí gan an ni gbogbo àwọn ọmọ-èyìn rẹ ti kúrò lódò rẹ, wón sì sálo.

Níwájú Sahéndiri

57 Àwọn tí ó mú Jesu fà á lọ sí ilé Kaiafa, olórí àlùfáà, níbi ti àwọn olùkó òfin àti gbogbo àwọn àgbàgbà Júù péjọ sí.

58 Şùgbón Peteru ní tèlé e lókèèrè. Òun sì wá sí àgbálá olórí àlùfáà. Ó wólé, ó sì jókòó pèlú àwọn olùşó. Ó ní dúró láti ri ohun tí yóò şelè sí Jesu.

59 Nígbà náà ni àwọn olórí àlùfáà àti gbogbo ìgbímò Júù ní ilé ejọ tí ó ga jùlọ ti Júù péjọ síbè, wón wá àwọn ẹléríi tí yóò puró mó Jesu, kí a ba à lè rí ejọ rò mó ọn lésè, eléyií tí yóò yorí si ìdájọ ikú fún un.

60 Bí ó tilè jé pé àwọn élérií èké dìde, şùgbón wọn kò rí ohun kan.

Níkéyìn, àwọn élérií méjì dìde.

61 Wọn wí pé, “Okùnrin yíí sọ pé, ‘Èmi lágbára láti wó témpli Olórun lulè, èmi yóò sì tún un mọ ní ojó métà.’”

62 Nígbà náà ni olórí àlùfáà sì dìde, ó wí fún Jesu pé, “Èrí yíí ní kó? Íwọ sọ bẹè tábí ìwọ kò sọ bẹè?”

63 Şùgbón Jesu dáké róró.

Nígbà náà ni olórí àlùfáà wí fún un pé, “Mo fi ọ bú ní orúkọ Olórun alààyè, kí ó sọ fún wa, bí ìwọ bá í se Kristi Omo Olórun.”

64 Jesu sì dáhùn pé, “**Bẹè ni, ìwọ wí.**” Şùgbón mo wí fún gbogbo yín. “**Eyin yóò rí Omo Èniyàn ti yóò jókòó lówó ọtún alágbára, tí yóò sì maa bò wá láti inú ikùùkuu.**”

65 Nígbà náà ni olórí àlùfáà fa aşọ òun tìkára rẹ ya. Ó sì kígbe pé, “Orò-òdì! Kí ni a tún ní wá élérií fún? Gbogbo yín ti gbó ọrò-òdì rẹ. Kí ni ìdájó yín?”

66 Ki ni e ti rò èyí sí.

Gbogbo wọn sì kígbe lóhùn kan pé, “Ó jèbi ikú!”

67 Wón tu itó sí i ní ojú. Wón kàn án léshé. Àwọn ẹlòmíràn sì gbá a lójú.

68 Wón wí pé, “Sọ àsotélepé fún wa! Íwọ Kristi, ta ni eni tí ó ní lù Ọ?”

Peteru sé Jesu

69 Lákòókò yíí, bí Peteru ti ní jókòó ní àgbálá, ọmòbìnrin kan sì tò ọ wá, ó ní, “Íwọ wà pèlú Jesu ti Galili.”

26:61 Mt 24.2; 27.40; Ap 6.14; Jh 2.19.   **26:63** Mt 27.11; Jh 18.33.

26:64 Mt 16.28; Da 7.13; Sm 110.1.   **26:65** Nu 14.6; Ap 14.14; Le 24.16.

70 Şùgbón Peteru sè ní ojú gbogbo wọn pé, “Èmi kò tilè mọ ohun tí ẹ ní sọ nípa rẹ.”

71 Léyìn èyí, ní ìta ní ẹnu-ɖnà, ọmọbìnrin mìíràn tún rí i, ó sì wí fún àwọn tí ó dúró yíká pé, “Okùnrin yíí wà pèlú Jesu ti Nasareti.”

72 Peteru sì tún sé léèkejì pèlú ibúra pé, “Èmi kò tilè mọ ọkùnrin náà rará.”

73 Nígbà tí ó pé díè, àwọn ọkùnrin tí ó ní dúró níbi ìran yíí tò ó wá, wón wí fún Peteru pé, “Lóòótó, iwo jé ọkan nínú àwọn ọmo-èyìn, àwa mọ ọn. Èyí sì dá wa lójú nípa àmì ohùn rẹ tí ó ní ti ẹnu rẹ jáde.”

74 Peteru sì tún bérè sí í búra ó sì fi ara rẹ ré wí pé, “Mo ní èmi kò mọ ọkùnrin yíí rárá.”

Lójúkan náà àkùkọ sì kọ.

75 Nígbà náà ni Peteru rántí nñkan tí Jesu ti sọ pé, “**Kí àkùkọ tó ó kọ, iwo yóò sé mi nígbà métá.**” Òun sì bó sí òde, ó sokún kíkorò.

27

Judasí lọ pokùnso

1 Ní òwúrò, gbogbo àwọn olórí àlùfáà àti àwọn àgbàgbà Júù tún padà láti gbìmọ bí wọn yóò ti şe pa Jesu.

2 Léyìn èyí, wón fi ẹwòn dè é, wón sì jòwó rẹ fún Pilatu tí i şe gógmìnà.

3 Nígbà tí Judasi, ẹni tí ó fi í hàn, rí i wí pé a ti dá a lébi ikú, ó yí ọkàn rẹ padà, ó sì káàánú nípa ohun tí ó şe. Ó sì mú ọgbòn owó fàdákà tí ó gba náà wá fún àwọn olórí àlùfáà àti àwọn àgbàgbà Júù.

4 Ó wí pé, “Mo ti şè nítorí tí mo ti ta ẹjè aláléşè sílè.”

Wón dá a lóhùn pèlú ibínú pé, “Èyí kò kàn wá! Wàhálà tìrè ni!”

5 Nígbà náà ni Judasi da owó náà sílè nínú témpli. Ó jáde, ó sì lọ pokùnso.

6 Àwọn olórí àlùfáà sì mú owó náà. Wón wí pé, “Àwa kò lè fí owó yií sínú owó ikójopò. Ní ìwòn ìgbà tí ó lòdì sí òfin wa nítorí pé owó ẹjè ni.”

7 Wón sì gbìmò, wón sì fí ra ilè amòkòkò, láti máa sin òkú àwọn àjèjì nínú rẹ.

8 Idí niyíi tí à n pe ibi ìsinkú náà ní “Ilè Ejè” tití di òní.

9 Èyí sì jé ìmúşẹ èyí tí a ti sotélep láti ẹnu wòlìi Jeremiah wí pé, “Wón sì mú ọgbòn owó fàdákà tí àwọn ènìyàn Israéli díye lé e.

10 Wón sì fí ra ilè kan lówó àwọn amòkòkò gégé bí Olúwa ti pàṣe.”

Jesu níwájú Pilatu

11 Nígbà náà ni Jesu dúró níwájú baálè láti gba idájó. Baálè sì békérè pé, “Şe ìwò ni ọba àwọn Júù?”

Jesu dákùn pé, “**Béè ni, nítorí tí ìwò wí i.**”

12 Sùgbón nígbà tí àwọn olórí àlùfáà àti àwọn àgbàgbà Júù fi gbogbo ẹsùn wọn kàn án, Jesu kò dákùn kan.

13 Nígbà náà ni Pilatu, békérè lówó Jesu pé, “Àbí ìwò kò gbó ẹrí tí wọn ní wí nípa rẹ ni?”

14 Jesu kò sì tún dákùn kan. Èyí sì ya baálè lénu.

15 Ó jé àṣà gómìnà láti dá ọkan nínú àwọn eléwòn Júù sílẹ́ lódoqdún, ní àṣìkò àjọdún ịrékojá. Èníkéni tí àwọn ènyìyàn bá ti fé ni.

16 Ní àṣìkò náà ọdaràn paraku kan wà nínú ẹwòn tí à n pè Jesu Baraba.

17 Bí ọpọ ènyìyàn ti péjọ síwájú ilé Pilatu lówúrọ ọjọ náà, ó béérè lówó wọn pé, “Ta ni ẹyin ní fé kí n dá sílẹ́ fún yín, Baraba tàbí Jesu, eni tí n jé Kristi?”

18 Òun ti mó pé nítorí llara ni wọn fí fà á lé òun lówó.

19 Bí Pilatu sì ti şe jókòó lórí ìté ìdájọ rẹ, ìyàwó rẹ ránṣé sí i pé, “Má şe ní ohun kankan şe pélú ọkùnrin aláisè náà. Nítorí mo jìyà ohun púpọ lójú àlá mi lónlì nítorí rẹ.”

20 Şùgbón àwọn olórí àlùfáà àti àwọn àgbàgbà Júù rọ àwọn ènyìyàn, láti béérè kí a dá Baraba sílẹ́, kí a sì béérè ikú fún Jesu.

21 Nígbà tí Pilatu sì tún béérè lówó wọn pé, “Èwo nínú àwọn méjèèjì yíí ni ẹ ní fé kí n dá sílẹ́ fún yín?”

Àwọn ènyìyàn sì kígbe padà pé, “Baraba!”

22 Pilatu béérè pé, “Kí ni kí èmi şe sí Jesu eni ti a ní pè ní Kristi?”

Gbogbo wọn sì tún kígbe pé, “Kàn án mó àgbélébùú!”

23 Pilatu sì béérè pé, “Nítorí kí ni? Kí ló şe tí ó burú?”

Wón kígbe sókè pé, “Kàn án mó àgbélébùú! Kàn án mó àgbélébùú!”

24 Nígbà tí Pilatu sì rí i pé òun kò tún rí nñkan kan şe mó, àti wí pé rògbòdìyàn ti ní bérè, ó béérè omi, ó

sì wẹ ọwó rẹ níwájú ọpọ ènìyàñ, ó wí pé, “Orùn mí mó nípa ejè ọkùnrin yíí. Eyiñ fúnra yín, e bojútó o!”

²⁵ Gbogbo àgbájọ náà sì ké pé, “Kí ejè rẹ wà lórí wa, àti ní orí àwọn ọmọ wa!”

²⁶ Nígbà náà ni Pilatu dá Baraba sílè fún wọn. Léyiñ tí òun ti na Jesu tán, ó fí ílé wọn lówó láti mú un lọ kàn mó àgbélébùú.

Àwọn Ọmọ-ogun na Jesu

²⁷ Nígbà náà ni àwọn Ọmọ-ogun góminà mú Jesu lọ sí gbòngàn ìdájọ wọn sì kó gbogbo egbé Ọmọ-ogun tì í.

²⁸ Wón tú Jesu sì ihòhò, wón sì wò ó ní aso òdòdó,

²⁹ wón sì hun adé ègún. Wón sì fí dé e lórí. Wón sì fí ọpá sí ọwó ọtún rẹ gégé bí ọpá ọba. Wón sì wólè níwájú rẹ, wón fí í şe éléyà pé, “Kábíyèsí, ọba àwọn Júù!”

³⁰ Wón sì tu itó sí i lójú àti ara, wón gba ọpá wón sì nà áñ lórí.

³¹ Nígbà tí wón fí şesín tán, wón bó aso ara rẹ. Wón tún fí aso tirè wò ó. Wón sì mú un jáde láti kàn áñ mó àgbélébùú.

A kan Jesu mó àgbélébùú

³² Bí wón sì ti í jáde, wón rí ọkùnrin kan ará Kirene tí à ní pè ní Simoni. Wón sì mú ọkùnrin náà ní túláàsì láti ru àgbélébùú Jesu.

³³ Wón sì jáde lọ sí àdúgbò kan tí à ní pè ní Gôlgôta (èyí tí í şe “Ibi Agbárí”).

27:25 Ap 5.28; Jo 2.19.   **27:27** Mk 15.16-20; Lk 23.11; Jh 19.2-3.

27:32 Mk 15.21; Lk 23.26; Jh 19.17; Hb 13.12.   **27:33** Mk 15.22-32; Lk 23.33-39; Jh 19.17-24.

34 Níbè ni wọn ti fún un ni ọtí wáinì tí ó ní egbòogi nínú láti mu. Ṣùgbón nígbà tí ó tó ọ wò, ó kò láti mu ún.

35 Léyìn tí wón sì ti kàn án mó àgbélérùú, wón dìbò láti pín aşo rẹ láàrín ara wọn.

36 Nígbà náà ni wón jòkòó yí i ká. Wón ní şó ọ níbè.

37 Ní òkè orí rẹ, wón kò ohun kan tí ó kà báyí pé:
“Èyí ni Jesu, Qba àwọn Júù.”

síbè.

38 Wón kan àwọn olè méjì pèlú rẹ ní òwúrò náà. Ḧkan ní ọwó ọtún, àti èkejì ní ọwó ọsì rẹ.

39 Àwọn tí ní kojá lọ sì ní bú u. Wón sì ní mi orí wọn pé:

40 “Ìwò tí yóò wó témpli, ìwò tí yóò sì tún un mó ní ọjó keta. Bí ó bá jé pé Qmọ Olórun ni ìwò, sòkalè láti orí igi àgbélérùú, kí ó sì gba ara rẹ là!”

41 Bákán náà àwọn olórí àlùfáà pèlú àwọn akòwé òfin àti àwọn àgbàgbà Júù sì fi í şe éléyà.

42 Wón kégàn rẹ pé, “Ó gba àwọn élómíràn là, kò sí lè gba ara rẹ. Ìwò qba àwọn Israéli? Sòkalè láti orí àgbélérùú nísinsin yíí, àwa yóò sì gbà ó gbó.

43 Ó gba Olórun gbó, jé kí Olórun gbà á là ní ìsinsin yíí tí dùn bá fé e. Njé dùn kò wí pé, èmi ni Qmọ Olórun?”

44 Bákán náà, àwọn olè tí a kàn mó àgbélérùú pèlú rẹ fi í şe éléyà.

Ikú Jesu

45 Láti wákàtí kẹfà ni òkùnkùn fi şú bo gbogbo ilè tití dé wákàtí kèsànán ọjó.

46 Níwòn wákàtí kèsànán ní Jesu sì kígbé ní ohùn rara wí pé, “**Eli, Eli, lama sabakitaní**” (ní èdè Heberu). Ìtumò èyí tí í şe, “**Olórun mi, Olórun mi, èéše tí ìwọ fi kò mí sílè?**”

47 Orò rẹ kò yé díè nínú àwọn ẹni tí ní wòran, nígbà tí wón gbó ɔrò rẹ, wón wí pé ọkùnrin yíí ní pe Elijah.

48 Lésèkan náà, ọkan nínú wọn sáré, ó mú kànìnkànìn, ó tẹ é bọ inú ọtí kíkan. Ó fi lé orí ọpá, ó gbé e sókè láti fi fún un mu.

49 Şùgbón àwọn ịyókù wí pé, “E fi í sílè. E jé kí a wò ó bójá Elijah yóò sòkalè láti gbà á là.”

50 Nígbà tí Jesu sì kígbé ní ohùn rara léékán sí i, ó jòwó ẹmí rẹ, ó sì kú.

51 Lójúkan náà aşo ịkélé témpli fàya, láti ọkè dé ịsàlè. Ilè sì mì títì. Àwọn àpáta sì sán.

52 Àwọn isà ọkú sì sí sílè. Ọpò ọkú àwọn ẹni mímó tí ó ti sùn sì tún jínde.

53 Wón jáde wá láti isà ọkú léyìn àjínde Jesu, wón sì lọ sí ịlú mímó. Níbè ni wón ti fi ara han ọpò ènyìyan.

54 Nígbà tí balógun ọrun àti àwọn tí ó wà pèlú rẹ tí wón ní sọ Jesu rí bí ilè şe mì títì àti ohun tí ó ʂelè, èrù bà wọn gidigidi, wón wí pé, “Lóòótó Ọmọ Olórun ní í ʂel!”

55 Ọpò obìnrin tí ó wá láti Galili pèlú Jesu láti tójú rẹ wọn ní wò ó láti ọkèèrè.

56 Nínú àwọn obìnrin ti ó wà níbè ni Maria Magdalene, àti Maria ịyá Jakobu àti Josefu, àti ịyá àwọn ọmọ Sebede méjèèjì wà níbè pèlú.

A té Jesu sínú ibojì

57 Nígbà tí alé sì lé, ọkùnrin olórò kan láti Arimatea, tí à ní pè ní Josefu, ọkan nínú àwọn tí ó jé ọmọ-èyìn Jesu,

58 lọ sódò Pilatu, ó sì tọrọ òkú Jesu. Pilatu sì pàṣe kí a gbé é fún un.

59 Josefu sì gbé òkú náà. Ó fi aşo funfun mímó dì í.

60 Ó sì té e sínú ibojì òkúta tí ó gbé nínú àpáta fúnra rẹ. Ó sì yí òkúta nílá dí ẹnu-ònà ibojì náà, ó sì lọ.

61 Maria Magdalene àti Maria kejì wà níbè, wọn jókò òdikejì ibojì náà.

Àwọn olùṣó ní ibojì

62 Lójó kejì tí ó télé ojó ipalémó àwọn olórí àlùfáà àti àwọn Farisi lọ sódò Pilatu.

63 Wón sọ fún un pé, “Alàgbà àwa rántí pé ẹlétàn n ní wí nígbà tí ó wà láyé pé, ‘Léyìn ojó keta èmi yóò tún jí dìde.’

64 Nítorí náà, pàṣe kí a ti ibojì rẹ gbọningbọnin tití ojó keta, kí àwọn ọmọ-èyìn rẹ má ẹ wá jí gbé lọ, wọn a sì bérè sí sọ fún gbogbo èniyàn pé, ‘Òun ti jínde,’ bí èyí bá ní láti ẹlè, yóò burú fún wa púpọ ju ti àkókó lọ.”

65 Pilatu sì pàṣe pé, “È lo àwọn olùṣó yín kí wọn dáàbò bo ibojì náà bí ẹ bá ti fé.”

66 Nítorí náà wón lọ. Wón sì ẹ wón olùṣó sí ibè láti dáàbò bò ó.

28

Àjínde rẹ

1 Ní kùtùkùtù òwúrọ ojó kìn-ín-ní ḥsè, bí ilè ti ní mó, Maria Magdalene àti Maria kejì lò sí iboјì.

2 Wón rí i pé, ḥsèlè nílá sè tí ó mú gbogbo ilè mì tìtì. Nítorí angéli Olúwa ti sòkalè láti ọrun. Ó ti yí òkúta iboјì kúrò. Ó sì jókòó lé e lórí.

3 Ojú rẹ tàn bí mònàmóná. Aṣo rẹ sì jé funfun bí ègbòn òwú.

4 Èrù ba àwọn olùşó, wón sì wárìrì wón sì dàbí òkú.

5 Nígbà náà ni angéli náà wí fún àwọn obìnrin náà pé, “E má se bérù. Mo mò pé èyin ní wá Jesu tí a kàn mó àgbélébùú.

6 Şùgbón kò sí níhìn-ín. Nítorí pé ó ti jínde, gégé bí òun ti wí. E wólé wá wo ibi ti wón té e sí.

7 Nísinsin yíí, e lò kíákíá láti sọ fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ pé, ‘Ó ti jínde kúrò nínú òkú. Àti pé òun ní lò sí Galili síwájú yín, níbè ni èyin yóò gbé rí i,’ wò ó, o ti sọ fún yin.”

8 Àwọn obìnrin náà sáré kúrò ní iboјì pèlú ibilerù àti ayò nílá. Wón sáré láti sọ fún àwọn ọmọ-èyìn nípa ìròyìn tí angéli náà fi fún wón.

9 Bí wón ti ní sáré lò lójì Jesu pàdé wón. Ó wí pé, “**Àlàáfíà**”, wón wólè níwájú rẹ. Wón gbá a ní ẹsè mú. Wón sì foríbalè fún un.

28:1 Mk 16.1-8; Lk 24.1-9; Jh 20.1-2.   **28:1** Lk 8.2; Mt 27.56.   **28:2** Mt 27.51,60.   **28:4** Mt 27.62-66.   **28:7** Mt 26.32; 28.16; Jh 21.1-23.

28:9 Jh 20.14-18.

10 Nígbà náà, Jesu wí fún wọn pé, “**Ẹ má şe bérù.**
Ẹ lọ sọ fún àwọn arákùnrin mi pé, ‘Kí wón lọ tààrà
sí Galili níbè ni wón yóò gbé rí mi.’”

Àwọn olùşó ròyìn

11 Bí àwọn obìnrin náà sì ti ní lọ sí ìlú, diè nínú
 àwọn olùşó tí wón ti ní sọ ibojì lọ sódò àwọn olórí
 àlùfáà.

12 Wón sì pe ipàdé àwọn àgbàgbà Júù. Wón sì
 fohùn şokan láti fi owó àbètélẹ fún àwọn olùşó.

13 Wón wí pé, “**Ẹ sọ fún àwọn ènìyàn pé, ‘Gbogbo**
 yín sun nígbà tí àwọn ọmọ-èyìn Jesu wá lóru láti jí
 òkú rẹ.”

14 Bí Pilatu bá sì mọ nípa rẹ, àwa yóò şe àlàyé tí
 yóò té e lórùn fún un, tí ọrọ náà kì yóò fi lè kó bá
 yín.”

15 Àwọn olùşó sì gba owó náà. Wón sì şe gégé bí
 wón ti dari won. Ìtàn yíí sì tàn ká kíákíá láàrín àwọn
 Júù. Wón sì gba ìtàn náà gbó tití di òní yíí.

Jesu pín işe nílá fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ

16 Nígbà náà ni àwọn ọmọ-èyìn mókànlá náà lọ sí
 Galili ní orí òkè níbi tí Jesu sọ pé wón yóò ti rí oun.

17 Nígbà tí wón sì rí i, wón foríbalẹ fún un. Şùgbón
 diè nínú wón şe iyéméjì bójá Jesu ni tábí òun kó.

18 Nígbà náà ni Jesu wí fún àwọn ọmọ-èyìn rẹ pé,
“Gbogbo agbára ni ọrun àti ní ayé ni a ti fi fún mi.

19 Nítorí náà, e lọ, e sọ wón di ọmọ-èyìn orílè-èdè
 gbogbo, e máa bamitiisi wón ní orúkọ Baba àti ti
 Ọmọ àti ti Ẹmí Mímó.

Matiu 28:20

cviii

Matiu 28:20

20 E kó wọn láti máa kíyèsi ohun gbogbo èyí tí mo
ti pàṣe fún yín. Nítorí èmi wà pèlú yín ní ìgbà gbogbo
tíí tí ó fi dé òpin ayé.”

**Biblica® ní oore ọfẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè
Yorùbá Òde-Òní
Yoruba: Biblica® ní oore ọfẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè
Yorùbá Òde-Òní (Bible)**

copyright © 2017 Biblica, Inc.

Language: Yorùbá

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc.™

Used with permission. All rights reserved worldwide.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share – copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt – remix, transform, and build upon the material for any purpose,
even commercially

Under the following conditions:

Attribution – You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike – If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this

translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 19 Sep 2023

de909672-7c71-5683-96dd-f0d21f08d35f